

Merhaba,

İçinde bulunduğumuz sıcak yaz aylarında mimarlık ve Mimarlar Odası'nın gündemi de oldukça sıcak. Önceki Bülten'de de duyurduğumuz 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile birlikte mimarlık mesleğinin ve yapı üretim sürecinin köklü bir dönüşüme gireceğini duyurmuştuk. 4 Temmuz 2011 tarihinde çıkartılan Kararname ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın kuruluşu öngörülmüş ve mesleğimizle ilgili pek çok konu da bu Bakanlığa bağlanmıştı. Aynı Kararname mimarlık mesleği ve yapı üretim sürecinin yanı sıra, yeni kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığına meslek odalarına ilişkin mevzuat oluşturma yetkisi vermiş, böylece meslek odalarının özerk yapıları ve kamusal sorumlulukları yok sayılarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın alt teşkilatı olarak çalışması planlanmıştı. Şüphesiz bu durumun temelinde güçlü bir toplumsal muhalefet unsuru olan meslek odalarının kamu yararına aykırı merkezi ve yerel uygulamaları engelleme çabalarını boşa çıkartmak yatmaktadır.

Meslek odalarına biçilen yeni rolün yanı sıra 644 sayılı K.H.K. doğal ve yapı çevrenin korunarak geliştirilmesi konusunda da köklü değişiklikler yaratıyor. Yeni kurulacak Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı çalışacak bir uzman ekip ile bugüne kadar Cumhuriyet tarihi boyunca ilan edilen doğal, kültürel ve tarihi sitlerin tamamının yeniden gözden geçirilmesi planlanıyor. Son yıllarda en önemli doğal kaynaklarımızın üzerinde yapılan tahrifat düşünüldüğünde, kültürel mirasın uluslararası arenada bir pazar haline geldiği ve kentsel talanın bir parçası olduğu düşünüldüğünde Bakanlığa bağlı çalışacak bu uzman kadronun çalışmalarının ne yönde olacağı tüm çevreler tarafından kaygı ile izlenecektir.

Son yılların önemli tartışma alanlarının başında enerji konusu geliyor. Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu enerjiyi hidroelektrik santrallerle (HES) giderme düşüncesinde olan hükümet, yeşil enerjiye de bir o kadar uzak duruyor. Doğal kaynakları tüketerek, bölge ihtiyaçlarının bile çok küçük bir kısmını karşılayacak ve yalnızca 60-70 yıl kullanılacak enerji üretimini kendine "kalkınma" yolu olarak çizen hükümet, bu yolla önemli bir kalkınma adımı gerçekleştirdiği düşüncesinde. Etrafta yok olan doğal kaynaklar ya da canlı türlerinin yerinin doldurulamayacak olması ise bir kenara bırakılabiliyor. Tüm dünya doğal kaynakları geliştirmek üzere her türlü eylem ve politikasını gözden geçirirken, 1950'li yıllara dayanan savaş sonrası ekonomi-politiğini kendine şiar eden hükümet bu yönde gelen tüm eleştirileri "gerici" olarak nitelendirerek, bu eleştiriyi dile getirenleri ve hatta bölge halkını dahi "provokatör" olarak değerlendirebiliyor. Sit alanlarının yeniden değerlendirilmesinin kriterleri mevcut enerji politikaları ışığında gerçekleşecekse, bugünden birçok doğal sit alanının başına neler geleceğini tahmin edebiliriz.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi bir süredir yoğunlaşan HES proje ve uygulamalarına karşı yaşamı ve kültürü savunan bir yaklaşımla kapsamlı çalışmalar başlattı. Bu çalışmanın önemli bir bileşeni ise mimarlık öğrencilerinin emekleri ile şekilleniyor. 2010 yılında Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesinde gerçekleştirilen yaz okulunda Türkiye'nin farklı kentlerinden bir araya gelen mimarlık öğrencileri, baraj sonrası Halfeti'nin kaybettiği değerleri yeniden kazandırmak üzere çeşitli çalışmalar yürütmüştü. Bu yıl da farklı disiplinlerin de katılımı Tunceli'nin Ovacık ilçesinde bir araya gelen mimarlık öğrencileri Munzur üzerine yapılmak istenen HES'lere karşı yaşamı savunan, kültürü ve insanı ön plana çıkartan çalışmalar yürüttü. Çalışmaların tümünde yerel halkı da sürecin içine dâhil eden öğrencilerin çalışmalarına dair bir Özel Bölüm hazırladık bu Bülten'de.

Öyle anlaşılıyor ki, yeni çıkan K.H.K. ile birlikte doğal, kültürel, tarihi değerlerin korunmasına dair daha pek çok çalışma gerçekleşecek. Bu Kararname ile birlikte yalnızca koruma konusunda değil, aynı zamanda mimarlık mesleğine, mimarlar örgütlenmesine dair de kapsamlı çalışmalar yürüteceğimiz zorlu bir yol bizleri bekliyor. Bu çalışmaların herkesin desteği ve katkısı ile şekillenmesi ise örgütlü yapıların dağıtılmaya çalışıldığı günümüzde her şeyden çok önem taşıyor.

Bu çerçevede K.H.K.'yi tüm yönleri ile tartışacağımız, çözüm önerileri geliştireceğimiz çalışma ortamları yaratmaya çalışıyoruz. Bu çalışmaları ivmelendireceğine inandığımız, 1-2 Ekim 2011 tarihlerinde gerçekleştireceğimiz Üye Danışma Kurulu toplantımıza, temelinde toplumsal duyarlılığın ve kamusal bilincin yattığına inandığımız mesleğimizden hareketle tüm üyelerimizi bekliyoruz.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi
41. Dönem Yönetim Kurulu

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Fatih Söyler

Yayın Kurulu

Ali H. Alptekin, Özge Göncü, Sila Karataş,
Orçun Köken, Ali Tolga Özden, Arif Şentek,
Ethem Torunoğlu, Y.Yeşim Uysal, Fadime Yılmaz.

Yayına Hazırlayan

Y. Yeşim Uysal

Grafik Tasarım
Hatice Erbay

tmmob
mimarlar
odası

ANKARA ŞUBESİ
BÜLTEN

92

Eylül 2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bülteni
Ayda bir yayımlanmaktadır.
6500 adet basılmıştır. Üyelere ücretsiz dağıtılır.

Burada yer alan yazıların içeriğinin sorumluluğu yazarına aittir.
Kaynak gösterilmek koşulu ile alıntı yapılabilir.

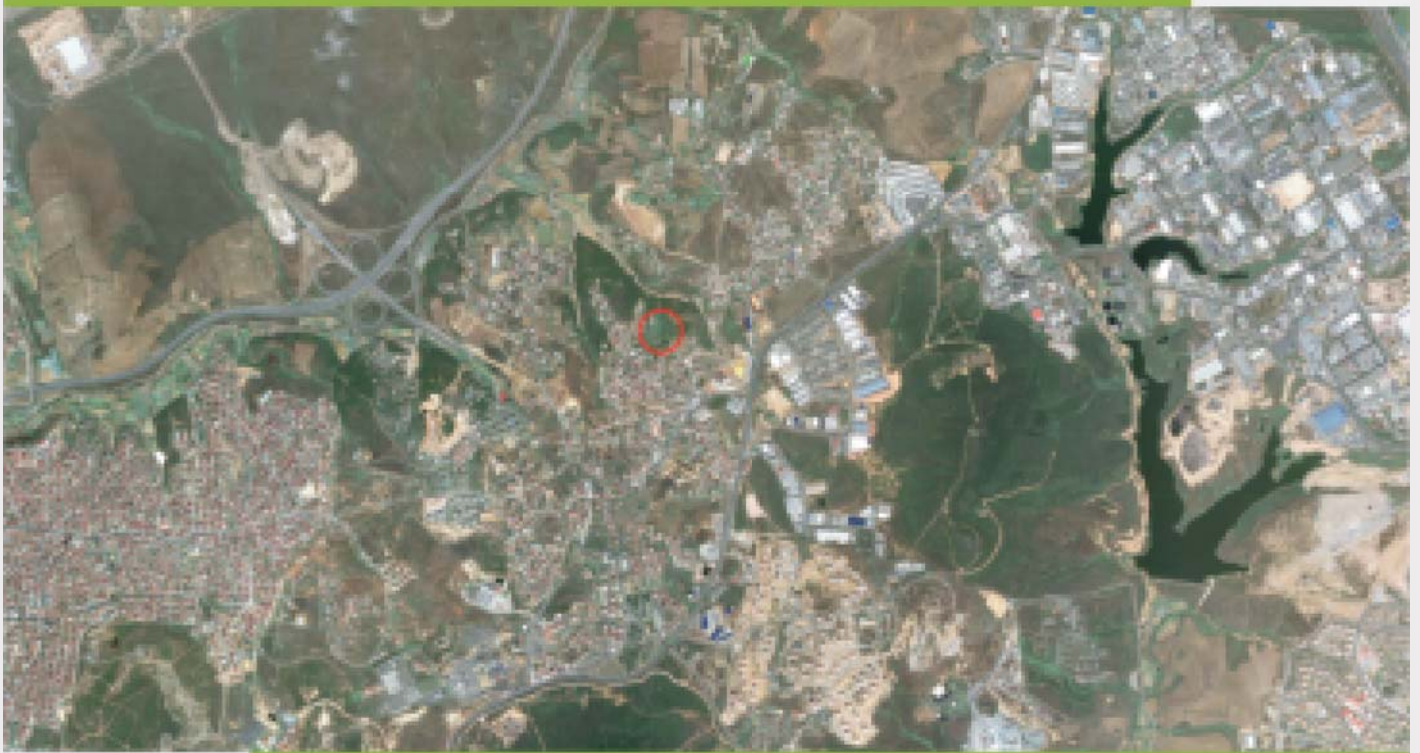
Baskı Tarihi: Eylül 2011
Konur Sokak No: 4/3 Kızılay, ANKARA
T: 312 417 86 65 F: 312 417 18 04
e-posta: info@mimarlarodasiankara.org
www.mimarlarodasiankara.org

Baskı: Pelin Ofset
T: 312 395 25 80-81

“KONUTTA YENİ FİKİRLER”

EMİNEVİM

İSTANBUL-TUZLA'DA KONUT YERLEŞİMİ TASARIMI ULUSAL ÖĞRENCİ MİMARİ FİKİR PROJESİ YARIŞMASI

eminevim@mimarist.org

SEÇİCİ KURUL DANIŞMAN ÜYELERİ

ŞADİ YAZICI
TUZLA BELEDİYESİ BAŞKANI
DENİZ BACIOĞLU
MİMARLAR ODASI
İSTANBUL ŞK. ŞUBESİ YK. BŞK.
FERİDE ÖNAL
MİMARLAR ODASI
İSTANBUL ŞK. ŞUBESİ YK. ÜYESİ
ÖNAL BODALP
EMİN OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARİET
LTD. ŞTİ.
NİLAN SÖĞÜT
EMİN EVİM YETKİLİSİ, MİMAR (YTÜ)

RAPORTÖRLER

MURAT ÇEMECİ
Y. MİMAR (YTÜ)
ÖZLEM BAĞÇER-ÇOKLUK
Y. MİMAR (YTÜ)

TESLİM TARİHİ 2 KASIM 2011

SEÇİCİ KURUL ÜYELERİ

CANDAN ÇIKAR, Y. MİMAR (YTÜ)
ALİŞAN ÇIRAKOĞLU, Y. MİMAR (YTÜ)
MURATAMİN DEĞER, Y. MİMAR (YTÜ)
TAN KAMİL GÖBER, Y. MİMAR (YTÜ)
NURBAN FAKER, Y. MİMAR (YTÜ)

SEÇİCİ KURUL YEDER ÜYELERİ

ORKUN ÖZDER, Y. MİMAR (YTÜ)
MÜŞE ÇOKKAN ÖZBEK, Y. MİMAR (YTÜ)
ÖLEK ERKİL, Y. MİMAR (YTÜ)

ÖDÜLLER

1. ÖDÜL 8.000 TL.
2. ÖDÜL 4.000 TL.
3. ÖDÜL 2.000 TL.
MANSİYON 1000 TL. (8 ADET)

Yarışmanın İlan ve Kayıtlarını Başlatması: 25 Temmuz 2011
Yarışmaya İlgili Soruların Sorulması İçin Son Tarih: 24 Ağustos 2011
Çerçevesi Yanıtlanması: 26 Ağustos 2011
Projesinin Teslimi: 02 Kasım 2011
Seçici Kurul Değerlendirmesi: 11-12 Kasım 2011
Sonuçların Açıklanması: 14 Kasım 2011

EMİN OTOMOTİV SANAYİ VE TİCARİET LTD. ŞTİ.

EMİN EVİM
MİMARİ FİKİR PROJESİ
KATILIMCI...

İÇİNDEKİLER

ŞUBEMİZDEN

- TMMOB Demokrasi Kurultayı
- TMMOB Ücretli Mühendis, Mimar, Şehir Plancıları ve İşsizlik Ankara Yerel Kurultayı

4-12

KENT VE ÜLKE GÜNDEMİ

- ODTÜ Yerleşkesinde Neler Oluyor?
- ODTÜ İmar Planı, Yollar ve Eymir Gölü ile İlgili Basın Toplantısının Notları
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 644 Sayılı KHK ile bu sefer de tüm Ülke Toprağı üzerinde her türlü Tasarrufa Muktedir Kılınmıştır - TMMOB.
- Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı Taslak Metni Üzerine Görüş - TMMOB

13-26

BASIN AÇIKLAMASI

- Depreme Karşı "Güvenli Yaşam Alanları" 12 Yıl Sonra Hala Bir "Hayal" - Mimarlar Odası
- Bir Yıl İçinde Ankara'da İkinci Ulaşım Zammı - TMMOB Ankara İKK

27-29

ÖZEL BÖLÜM

■ Çocuk ve Mimarlık Atölyesi

Çocuk ve Mimarlık Atölyesi: Munzur Özgür Akacak - Tezcan Karakuş Candan
Gerek Yok, Munzur Var! - Erdal Duman

■ Çevre ve Enerji Atölyesi

Munzur Gözeleri Yaz Okulu Üzerine - Ozan Devrim Yay

■ Sosyal Yaşam Atölyesi

Yüzünü Güneşe Dönen ve Karanlığın Kanlı Hiçliğinden de Güneşi Görebilenlerin Sesi Munzur'un Sesine Sahip Çıkmalı - Özgür Fındık

■ Tasarım Atölyesi

Munzur Gözelerinde Öğrenci Yaz Okulu: Tasarım Atölyesi - Tonguç Akış

Ovacık Merkez Meydan Tasarımı

Munzur Gözeleri ve Yakın Çevresi İyileştirme / Tasarım Projesi

- Suyla Birlikte Varoluşu Projelendirmek: Mimarlık- Mühendislik Öğrencileri Munzur'da - Bülent Batuman
- Dersim Yalnız Değildir - Bülent Akdağ
- Dersim Dersim- dir - Okan Akar
- Bir Devrim Projesi - Ece Yoltay

30-57

PROJE UYGULAMA

- Kapalıyız - www.kolokyum.com
- Devam Eden Yarışmalar

58-60

MESLEKİ UYGULAMA

- ACE Ekonomik Kriz Anketi

61

BİLİNMEYEN ANKARA

- Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlük Binası - Güler Özyıldırım

62-67

MESLEKİ DENETİM

- Gelir- Gider Tablosu

70-71

Teknik Gezi: Nallıhan – Beypazarı – Bağlıca

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Kültür Mesleki Bilimsel Çalışma Kurulu (MBÇK) tarafından, mimarlık kültürünün zenginleştirilmesi, deneyimlerin paylaşılması amacıyla düzenlenmekte olan kültürel ve teknik geziler, yaz döneminde de devam ediyor. Bu kapsamda, 30 Temmuz 2011 Cumartesi günü, mimar Esin Bölükbaş rehberliğinde Nallıhan – Beypazarı – Bağlıca Köyü gezisi düzenlendi. İç Anadolu'da yer alan bu yerleşimlerin ortak özelliği önemli sivil mimarlık örneklerini barındırıyor olması.

İpek Yolu üzerinde bulunan Nallıhan Osmanlı Dönemi eserleri ve yöresel mimari ile ön plana çıkan bir belde. Nallıhan'da mimari inceleme fırsatını bulan katılımcı mimarlar daha sonra Beypazarı'na geçtiler. Osmanlı Döneminde önemli ticaret yollarının üzerinde yer alan Beypazarı, son yıllarda başlattığı restorasyon seferberliği ve kültürel sürdürülebilirlik girişimleri ile sıkça gündemde yer aldı. Bu restorasyonları ve yerel mimariyi inceleme fırsatı bulan mimarlar, ardından Bağlıca Köyü'nde bulunan sivil mimarlık örneklerini gezdiler.

Kültür MBÇK'nın düzenlediği diğer etkinliklere www.mimarlarodasiankara.org adresinden ya da 417 86 65 numaralı telefonda ulaşabilirsiniz.

Teknik Gezi: Yunanistan İpsala - Gümölcine –İskece- Selanik - Atina - Kavala

4 – 9 Kasım 2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Kültür Mesleki Bilimsel Çalışma Kurulu tarafından Mimarlık kültürünün paylaşılması hedefiyle, yurtdışı gezileri düzenlenmektedir. Bu kapsamda bugüne kadar, Budapeşte-Viyana-Prag, İtalya, İspanya, Suriye, Almanya, Moskova, Küba gezileri düzenlenmiştir.

Bu kapsamda üyelerimizin talebi ve önerileriyle birlikte, Kurban Bayramında 4-9 Kasım 2011 tarihinde Yunanistan Teknik ve Kültürel Gezisi planlanmıştır. Otobüsle gerçekleştirilecek olan Yunanistan Teknik ve Kültür Gezisine katılmak isteyen üyelerimizin, 20 Eylül 2011 tarihine kadar ücretlerini TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi muhasebesine yatırmaları gerekmektedir.

PROGRAM

4 KASIM: ANKARA İSTANBUL İPSALA

21.00 Ankara' Meşrutiyet Caddesinden İstanbul yolu güzergâhı ile İpsala'ya hareket...

5 KASIM: İPSALA GÜMÖLCİNE SELANİK

05.00 İpsala gümrük kapısına varış - Gümrük ve pasaport işlemleri sonrası -(yol üzerinde kahvaltı-ekstra)11:00 Selanik'e varış - Şehir turu (Atatürk'ün Evi, Aya Dimitri Kilisesi, Sahil şeridi, Fuar alanı ve Döner Kule, Beyaz Kule) - Otele yerleşme - Dinleme - Serbest zaman - Akşam yemeği - Geceleme

6 KASIM: SELANİK ATİNA

07.00 Kahvaltı - Atina'ya hareket - 14.00 Atina'ya varış - Şehir turu (Acropolis, Agora, Zeus Tapınağı, Parlamento Binası, Syntagma ve Omonia Alanları, Panatherian Stadyumu ve Paşa Limanı - Otele yerleşme - Geceleme

7 KASIM: ATİNA KAVALA

Kahvaltı - Korint Boğazı ve Pire Limanı 12.00 den sonra

serbest saat 17:00 Kavala'ya hareket - Kavala'ya varış - Otele transfer - Geceleme.

8 KASIM: KAVALA EDİRNE İSTANBUL

Kahvaltı - Panoramik şehir turu {Mehmet Ali Paşa Külliyesi, Kavala Kalesi, su kemerleri, belediye binası, liman turu - 14:00 İskece ve Gümölcine'ye hareket- kent gezisinden sonra İstanbul üzerinden Ankara'ya hareket

9 KASIM: ANKARA

Sabah erken saatte Ankara'ya varış - Şehir merkezine transfer

ÜCRET (iki kişilik odada tek kişi) : 250 €

TEK KİŞİLİK ODA FARKI : 100 €

0 – 6 YAŞ ÇOCUK ÜCRETİ : 110 €

7 – 12 YAŞ ÇOCUK ÜCRETİ : 190 €

Sergi: Barış Karikatürleri

1 Eylül Dünya Barış Günü için hazırlanan sergi, Karikatürcüler Derneği ile birlikte 5 Eylül 2011 tarihinde Konur Sokak'ta açılıyor.

Eylül 1939'da Nazi Alman ordularının Polonya'ya saldırması ile başlayan İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, insanlık tarihinin en kanlı ve acımasız savaşının başladığı 1 Eylül günü "Dünya Barış Günü" olarak kabul edilmiştir. Barış sözcüğü belki bugün çok daha anlamlı hale gelmiş durumdadır. Hem ülkemizde hem dünyada yıllardır süren çatışmalar sorunları çözmek şöyle dursun, dünyanın yaşanmaz bir hale gelmesine neden olmaktadır.

Demokrasinin tam anlamıyla benimsendiği toplumların oluşması, hepimizin ihtiyacı olan barış ortamının sağlanması ve silahların susması için barış çağrılarının daha güçlü bir şekilde dile getirilmesi gerektiği kanısındayız.

Herkesi Dünya Barış Günü temalı serginin açılışına bekliyoruz.

Sergi açılışı: 5 Eylül 2011 Pazartesi 17.00

Konur Sokak TMMOB Mimarlar Odası Önü

Kültür MBÇK'dan Ücretsiz Mesleki ve Kişisel Gelişim Kursları

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Kültür MBÇK, Milli Eğitim Bakanlığı ve Çankaya Halk Eğitim Merkezi ile yapılan işbirliği ile, MEB sertifikalı ücretsiz kurslarımıza 2011-2012 öğrenim döneminde de devam ediyoruz. Hafta sonu ve hafta içi gruplarında yeni dönem kayıtlarımız başlayacaktır.

Kayıt Tarihleri: 12.09.2011 – 30.09.2011

Dil Kurslarımız: **İngilizce, İspanyolca, Rusça, Fransızca, Yunanca, Almanca**

Kişisel Gelişim Kurslarımız: **Grafik Animasyon, Grafik Tasarım, Diksiyon**

NOT: Sınıf kontenjanlarımız 20 kişi ile sınırlıdır.

Başvuru için gerekli evraklar:

1 adet Fotoğraf

1 adet Nüfus Cüzdanı Fotokopisi

1 adet Diploma Fotokopisi veya Oda Kimlik Kartı fotokopisi

Ayrıntılı bilgi için:

(0312) 417 16 45 – (2) Zeynep Yıldız

Enerji Kimlik Belgesi (EKB) Uzmanlığı Eğitimi

ENERJİ KİMLİK BELGESİ			
Bina Adı Etiler No:12 Etiler Mahallesi Beşiktaş İlçe İstanbul		Yapı Bina No:100000000 Yapı No:100000000 Bina No:100000000	
Mülk Sahibi Adı: Soyadı:		Bina Sahibi/İstisnai Durum Sahibi Adı: Soyadı:	
Enerji Açığı Güne Güne Enerjisi			
Yeni Kurulum Enerji		Mevcut Enerji	Yeni Enerji
Isıtma			
Soğutma			
Ayak Isıtma			
Diğer Enerji			
Tutarı: kWh/yr			
Bina Enerji Açığı Güne Güne Enerjisi (Yeni Kurulum Enerji)		Bina Enerji Açığı Güne Güne Enerjisi (Mevcut Enerji)	
Enerji Açığı Güne Güne Enerjisi (kWh/yr)		Enerji Açığı Güne Güne Enerjisi (kWh/yr)	
Yeni Kurulum Enerji	Mevcut Enerji	Mevcut Enerji	Mevcut Enerji
1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20
21	22	23	24
25	26	27	28
29	30	31	32
33	34	35	36
37	38	39	40
41	42	43	44
45	46	47	48
49	50	51	52
53	54	55	56
57	58	59	60
61	62	63	64
65	66	67	68
69	70	71	72
73	74	75	76
77	78	79	80
81	82	83	84
85	86	87	88
89	90	91	92
93	94	95	96
97	98	99	100
101	102	103	104
105	106	107	108
109	110	111	112
113	114	115	116
117	118	119	120
121	122	123	124
125	126	127	128
129	130	131	132
133	134	135	136
137	138	139	140
141	142	143	144
145	146	147	148
149	150	151	152
153	154	155	156
157	158	159	160
161	162	163	164
165	166	167	168
169	170	171	172
173	174	175	176
177	178	179	180
181	182	183	184
185	186	187	188
189	190	191	192
193	194	195	196
197	198	199	200
201	202	203	204
205	206	207	208
209	210	211	212
213	214	215	216
217	218	219	220
221	222	223	224
225	226	227	228
229	230	231	232
233	234	235	236
237	238	239	240
241	242	243	244
245	246	247	248
249	250	251	252
253	254	255	256
257	258	259	260
261	262	263	264
265	266	267	268
269	270	271	272
273	274	275	276
277	278	279	280
281	282	283	284
285	286	287	288
289	290	291	292
293	294	295	296
297	298	299	300
301	302	303	304
305	306	307	308
309	310	311	312
313	314	315	316
317	318	319	320
321	322	323	324
325	326	327	328
329	330	331	332
333	334	335	336
337	338	339	340
341	342	343	344
345	346	347	348
349	350	351	352
353	354	355	356
357	358	359	360
361	362	363	364
365	366	367	368
369	370	371	372
373	374	375	376
377	378	379	380
381	382	383	384
385	386	387	388
389	390	391	392
393	394	395	396
397	398	399	400
401	402	403	404
405	406	407	408
409	410	411	412
413	414	415	416
417	418	419	420
421	422	423	424
425	426	427	428
429	430	431	432
433	434	435	436
437	438	439	440
441	442	443	444
445	446	447	448
449	450	451	452
453	454	455	456
457	458	459	460
461	462	463	464
465	466	467	468
469	470	471	472
473	474	475	476
477	478	479	480
481	482	483	484
485	486	487	488
489	490	491	492
493	494	495	496
497	498	499	500

Hazırlayan : SMGM

Kurgulayan : Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü
Enerji Verimliliği Daire Başkanlığı

Süre / Kredi : 18 saat / 15 kredi

Katılımcılar için : Dizüstü bilgisayar (kablosuz internet bağlantısına elverişli)

Katılımcı Sayısı : En az 15, en çok 25 kişi

İÇERİK

1. Enerji Tüketimleri ve Enerji Verimliliği
2. İlgili Mevzuatlar
  - 5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanunu
  - Merkezi Isıtma ve Sıhhi Sıcak Su Sistemlerinde Isınma ve Sıhhi Sıcak Su Giderlerinin Paylaştırılmasına İlişkin Yönetmelik
  - Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği

● Bina Enerji Performansı Hesaplama Yöntemleri

- Bina Geometrisi
- Isıl Zonlar
- Isı Geçişleri
- İç Kazançlar
- Aydınlatma Enerjisi Gereksinimlerinin ve Tüketimlerinin Hesaplanması
- Mekanik Sistemler İçin Enerji İhtiyacı ve Tüketimlerinin Hesaplanması
- Sıcak Su Sistemi
- Yenilenebilir Enerji ve Kojenerasyon Sistemi
- Referans Bina ve Enerji Sınıfı

● BEP-TR Yazılımı

● BEP-TR Yazılımı Kullanılarak Örnek Binanın EKB düzenlenmesi (UYGULAMA)

● SINAV

KAYIT İÇİN GEREKENLER

- EKB Uzmanı Kayıt Formu (EK 4, değişiklik RG-12/2/2011-27844)

- Nüfus Cüzdanı Fotokopisi (önlü-arkalı)

- Diploma veya Mezuniyet Belgesi Fotokopisi (Mimarlar Odası Onaylı)

- Büro Tescil Belgesi (BTB sahibi olmayan mimarlar eğitime katılabilirler, ancak "Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği" ve 10.06.2010 tarih ve 27607 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Enerji Kimlik Belgesi Uzmanlarına ve Eğitimci Kuruluşlara Verilecek Eğitimlere İlişkin Tebliğ" [Değişik: RG-27.04.2011-27917] esasları kapsamında yetkilendirme ve sertifika alamazlar.)

- 3 Adet Vesikalık Fotoğraf

- 180 TL Kayıt Ücreti

(Eğitim sırasında kullanılmak üzere katılımcıların kişisel dizüstü bilgisayarlarını beraberinde getirmeleri gerekmektedir.)

SERTİFİKAYA HAK KAZANMA KOŞULLARI

● 18 saatlik eğitimin en az 16 saatine katılmış olmak

● Eğitim sonunda yapılacak sınavdan 100 üzerinden en az 70 puan almış olmak

Eğitime kayıt ve bilgi için :

Banu Barutçu 0312.4178665/121

Son kayıt tarihi :09 Eylül 2011'dir.

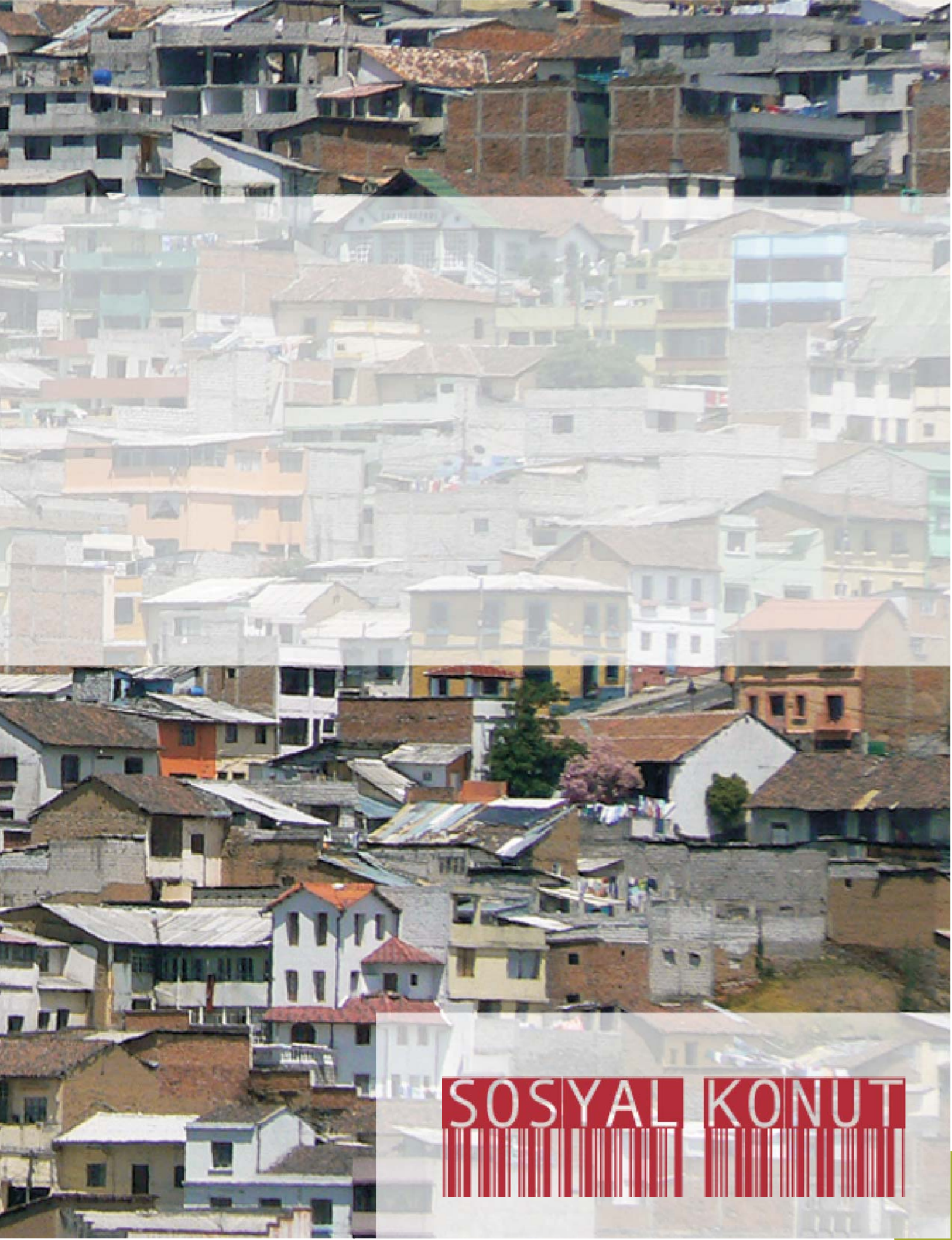

MIMARLIK HAFTASI

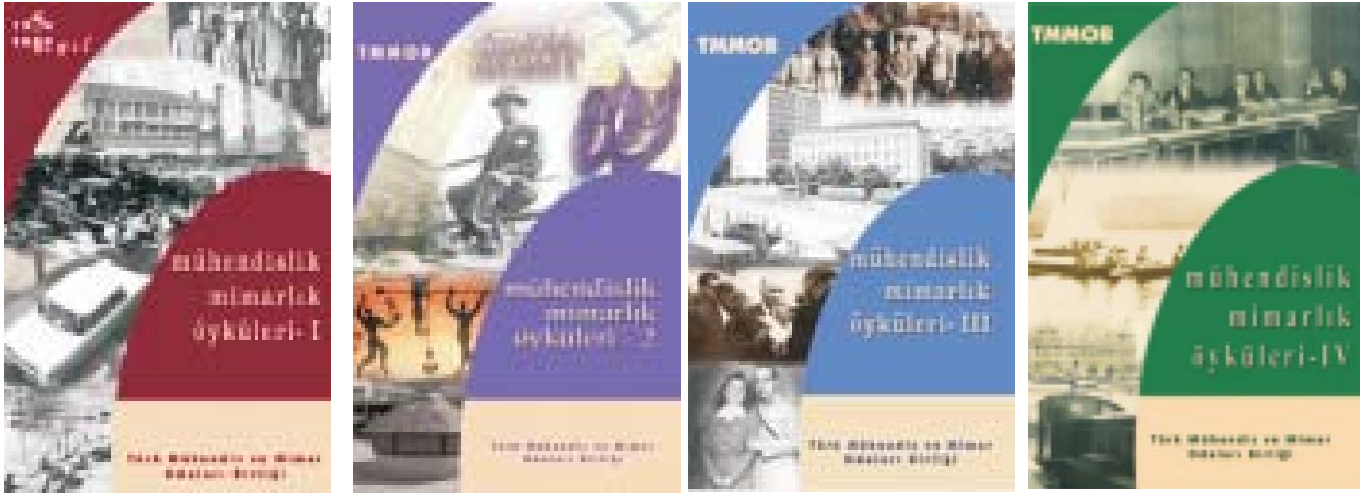
1 - 10 EKİM 2011

SOSYAL KONUT

Mühendislik Mimarlık Öyküleri-V İçin Öykülerinizi Bekliyoruz...¹

Türkiye'de sektörlerin oluşumu, sanayi kuruluşlarının kurulması-gelişimi, saha uygulamaları gibi bazı mühendislik ve mimarlık öykülerinin teknik detayların dışında, konuya uzak kişilerin de anlayabileceği bir dille anlatıldığı "Mühendislik-Mimarlık Öyküleri" serisinin beşincisi için öykü toplama çalışmaları devam ediyor. Meslek insanları, akademik çevreler, öğrenciler ve ülkenin geleceğine duyarlı her kesimden büyük ilgi gören serinin beşinci kitabı okuyucuyla buluşabilmek için öykülerinizi bekliyor.

İlki TMMOB'nin kuruluşunun 50. yılında yayımlanan "Mühendislik-Mimarlık Öyküleri"nde bugüne kadar 4 kitap basıldı ve bu 4 kitapta 51 öykü yer aldı. "Mühendislik-Mimarlık Öyküleri-V" kitabında yer alabilecek öyküleri tmmob@tmmob.org.tr adresine gönderebilirsiniz.

¹http://www.tmmob.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=6660&tipi=2

TMMOB Demokrasi Kurultayı

AMAÇ - KAPSAM

Ülkemizde demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla yaşama geçmesi, toplumda değişik kültürlere ve inançlara saygılı bir ortam yaratılması, militarizme ve şiddet politikalarına karşı barışı ve insan haklarını, anti-demokratik, yönetim biçimine karşı halkın yönetimlerde söz sahibi olabileceği demokratik, laik, sosyal hukuk devleti anlayışını egemen kılma çabaları geniş çaplı bir demokrasi mücadelesini gerektirmektedir. Türkiye'nin demokrasi ve demokratikleşmesi sorununu ve TMMOB'nin demokratikleşme sürecinde sahip olması gereken işlevlerini; meslek alanlarının korunması ve genişletilmesiyle iç içe ve bir bütün olarak ele almak gerekir.

TMMOB'nin örgütsel tarihinde bir dönüm noktası olma niteliği taşıyan etkinliklerimizden biri olan ve ilki 1998 yılında gerçekleştirilen "**TMMOB Demokrasi Kurultayı**"nın ikincisi 2011'in Kasım ayında Ankara'da düzenlenecektir. TMMOB Demokrasi Kurultayı, TMMOB örgütlülüğü içinde gerçekleştirilecek en önemli etkinliklerden biri olacak ve kurultay sonunda TMMOB Demokrasi Programı yayınlanacaktır.

Kurultay'a ön hazırlık yapılması amacıyla yerelerde de kurultaylar yapılacak ve buralarda oluşacak görüş ve raporlar Merkezi Kurultaya taşınacaktır. Bu kapsamda TMMOB Ankara Demokrasi Yerel Kurultayı, TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenmektedir. Kurultay'da Demokrasi, Temel İlkeler, İnsan Hakları, Çalışma Yaşamı, Demokrasinin Ekonomisi, Doğal Kaynaklar ve Çevre, Kadın Sorunu, Kürt Sorunu gibi çok önemli başlıklar tartışılacak bu konularda raporlar yayınlanacaktır.

Demokrasinin tüm ilke ve kurumlarıyla egemen olduğu, insan hakları ve özgürlüklerinin tam anlamıyla uygulandığı, toplumun tüm kesimlerinin barış içinde bir arada yaşadığı bir ülke kurma inanç ve kararlılığıyla düzenleyeceğimiz Kurultay, mücadelemize önemli katkılar sunacaktır.

Kurultay'a, TMMOB'ye bağlı odaların tüm üyelerinin katılım ve katkılarını bekliyoruz..

ANKARA YEREL KURULTAYI

Tarih : 10-11 Eylül 2011

Saat : 10.00 - 18.00

Yer : İMO Teoman Öztürk Salonu

Necatibey Cad. No: 57 Kızılay / ANKARA

TMMOB Ankara İKK DEMOKRASİ KURULTAYI

DEMOKRASİ

- Demokrasi Kavramının Gelişimi
- Demokrasinin İşleyişi
  - Siyasal Partiler
  - Seçimler
  - Yasama
  - Yürütme
  - Yargı ve Güçler Ayrılığı
- Örgütlü Toplum
- TMMOB ve Demokrasi

TEMEL İLKELER

- Cumhuriyet
- Bağımsızlık
- Laiklik
- Hukuk Devleti
- Özgürlükçü Anayasa

İNSAN HAKLARI

- Temel Hak ve Özgürlükler
- Sağlık
- Eğitim Hakkı
  - Üniversite Eğitimi
- Basın ve Yayın Özgürlüğü

ÇALIŞMA YAŞAMI

- İstihdam-İş Gücü
- Sendikal Haklar
- Sosyal Güvenlik
  - İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği
- Çalışma Yaşamıyla İlgili Yasal Düzenlemeler

DEMOKRASİNİN EKONOMİSİ

- Ekonomi, Kalkınma, Sanayileşme
- Küreselleşme
- Bilim ve Teknoloji
- Kentleşme, Konut Sorunu, Barınma Hakkı
- Yerel Yönetim
- Ulaşım ve Trafik, Yangın, Deprem ve Güvenlik
- Enerji

DOĞAL KAYNAKLAR VE ÇEVRE

- Maden
- Orman
- Tarım ve Gıda

KÜRT SORUNU

KADIN SORUNU

İLETİŞİM

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Ankara Şubesi

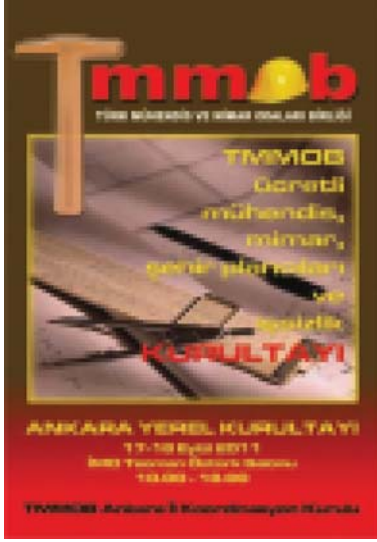
Meşrutiyet Caddesi No: 19 Kat: 4-5 Kızılay / ANKARA

Tel: (+90) 312 425 21 41 / 1517 Faks: (+90) 312 417 87 81

e-posta: ankara.ikk@tmmob.org.tr

TMMOB Ücretli Mühendis, Mimar, Şehir Plancıları ve İşsizlik Ankara Yerel Kurultayı

AMAÇ – KAPSAM

Ülkenin imarında, yapılaşmasında, alt yapısında, sanayileşmesinde, enerji üretim ve dağıtımında, tarımında, teknoloji üretiminde, yer altı ve yer üstü kaynaklarının değerlendirilmesinde görev alan mühendisler, mimarlar, şehir plancıları; insanı, doğayı, bilimi, üretimi, yatırımı dışlayan politikalar ve uygulamalardan doğrudan etkilenmektedir. Küresel sermayenin çıkarları doğrultusunda ülkenin tarımı, hayvancılığı, ormanları bitirilmekte, mühendislerin, mimarların uygulama alanları daraltılmaktadır.

Ülkemizin, halkımızın, meslektaşlarımızın içinde bulunduğu olumsuzlukları aşmak, küresel sermaye patentli politikalar yerine, insanı, emeği eksenine alan politikaların hayata geçirilmesiyle mümkündür.

Ülke sorunlarından ayrı olarak değerlendirilemeyecek olan mesleki sorunlar ve çalışma koşulları için çözüm önerileri sunmak amacıyla TMMOB tarafından Ücretli Mühendis, Mimar, Şehir Plancıları ve İşsizlik Kurultayı düzenlenecektir.

Kurultay'a ön hazırlık yapılması amacıyla yerelerde de kurultaylar yapılacak ve buralarda oluşacak görüş ve raporlar Merkezi Kurultaya taşınacaktır. Bu kapsamda TMMOB Ücretli Mühendis, Mimar, Şehir Plancıları ve İşsizlik Ankara Yerel Kurultayı, TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenmektedir.

TMMOB tarafından yapılan "Türkiye'de Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Profil Araştırması"na göre; mühendis

ve mimarların %82,5'i bir işyerinde çalışmaktadır. Bir işyerinde çalışan mühendis ve mimarların %82'si mühendislik, mimarlık, şehir plancılığıyla ilgili bir işte, %73,7'si eğitimini aldığı branşta çalışmaktadır. Meslek dışı çalışma %16,2'dir.

Söz konusu araştırma ekonomik kriz öncesinde yapılmış olup, ekonomik kriz, işsizlik oranlarında büyük artışa yol açmıştır. Bugün itibarıyla mühendis, mimar ve şehir plancılarının %25'i işsizdir. İktidarın yaptığı ve TMMOB'yi de hedef alan "düzenlemeler" ile meslek alanlarımız daraltılmaktadır. Bu durumun meslektaşlarımızı daha yüksek oranda işsiz bırakacağı açıktır.

Ücretli mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunları ve işsizlik konusunun tartışılacağı Kurultay'a, TMMOB'ye bağlı odaların tüm üyelerinin katılım ve katkılarını bekliyoruz.

TMMOB Ankara İKK

KURULTAY KONULARI

- Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma Yaşamı
- Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma Yaşamını Belirleyen Yasalar
- Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma Koşulları
- Kamu ve Özel Sektörde Çalışan Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Özlük Hakları ve İş Güvencesi
- Kapitalizmin Dünyadaki Ekonomik Krizi ve Özlük Haklarına Etkileri
- İşsizliğin ve Güvencesizliğin Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Üzerindeki Etkileri
- Özelleştirmenin Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Üzerindeki Etkileri
- Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları İçin Asgari Ücret ve Ücret
- Örgütlenme, Sendikalaşma

ANKARA YEREL KURULTAYI

Tarih : 17-18 Eylül 2011

Saat : 10.00 - 18.00

Yer : İMO Teoman Öztürk Salonu

Necatibey Cad. No: 57 Kızılay / ANKARA

İLETİŞİM

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Ankara Şubesi

Meşrutiyet Caddesi No: 19 Kat: 4-5 Kızılay / ANKARA

Tel: (+90) 312 425 21 41 / 1517 Faks: (+90) 312 417 87 81

e-posta: ankara.ikk@tmmob.org.tr

KENT VE ÜLKE GÜNDEMİ

Kamu binaları rezidansa, otele dönüşecek!

Teşkilat Kanunu'nda değişiklik yapan ve Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı kurulmasına imkan veren kararnamenin içinde dikkatlerden kaçak **bir** madde yer aldı. Bu maddeye göre Maliye Bakanlığı Hazine arazileri üzerinde imar yetkisi aldı. Maliye devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazları farklı projeler için değerlendirebilecek. Plan değişikliklerini belediyeler 3 ay içinde onaylamazsa planlar Milli Emlak tarafından re'sen onaylanacak.

Bir Maliye yetkilisi değişikliğin nedenini şöyle izah etti: Bugün **İstanbul**'da Boğaz'a nazır bir çok kamu binası bulunuyor. Kamu kuruluşları, bu binalar yerine yine kent içinde farklı bir bölgede de faaliyetini sürdürebilir. Boğaz'a nazır kamu binalarının bulunduğu alanların bir bölümü, imar planı değişiklikleriyle otel alanına dönüştürülebilir. Bu şekilde satışa çıkarılabilir. Araziler çok daha yüksek bedelle ekonomiye kazandırılabilir.

Maliye Bakanlığı, Hazine arazilerini imar planı yaptırarak, otel, iş merkezi veya toplu konut alanı olarak satmaya hazırlanıyor.

Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı'nın kurulmasını öngören teşkilat kanununda değişiklik yapan Maliye Bakanlığı Teşkilatı Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Hazine arazileri üzerinde Bakanlar Kurulunun belirlediği projeler için imar yetkisi aldı.

İlgili düzenlemeye göre, Maliye Bakanlığı, Bakanlar Kurulu'nca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında, Hazine'nin **özel** mülkiyetinde ve devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların imar planlarını, çevre imar bütünlüğünü bozmayacak şekilde yapabilecek, yaptırabilecek, tadil edebilecek ve imar uygulamasını gerçekleştirebilecek.

Bu planlar, büyükşehir belediye sınırları içerisinde kalan alanlar için büyükşehir belediye meclisi tarafından, il **ve** ilçe belediye sınırları ile mücavir alan içindeki sahalar için ilgili belediye meclisleri tarafından, beldelerde ve diğer yerlerde ise ilgili valilik tarafından planların intikal ettiği tarihten itibaren 3 ay içinde aynen veya değiştirilerek onaylanacak.

Belediyeler ve valiliklerin 3 ay içinde onaylamadığı planlar ise Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nce re'sen onaylanacak. İlgili belediye ve valilikler de, bu arsa ve arazilerin imar fonksiyonlarını 5 yıl süreyle değiştiremeyecek.

Maliye Bakanlığı, bu yetki çerçevesinde İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya gibi iller başta olmak üzere kent merkezlerindeki Hazine'ye ait arsa ve arazilerin değerini imar planı yaptırarak artıracak. Hazine taşınmazları imar planlı olarak daha yüksek bedellerle satışa sunulacak.

Aynı şekilde şehir merkezlerinde üzerlerinde kamu binalarının bulunduğu bazı alanlar da, yine imar planı değişikliği ile konumlarına göre önce otel alanı, iş merkezi ya da toplu konut alanına dönüştürülebilecek. Daha sonra da ihaleye çıkarılarak satılacak.

Alınan yetki çerçevesinde Maliye Bakanlığı, büyük şehirlerde rantı yüksek Hazine arazilerini Toplu Konut İdaresi'ne vermek yerine, imar planını yaparak veya yaptırarak, daha yüksek bedelle ekonomiye kazandıracak.

Devletin 119 bin binası var, Kuleli Lisesi bile taşınabilir

Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü verilerine göre, 10 Ağustos itibarıyla devletin hüküm ve tasarrufu altında 118 bin 892 bina, 404 bin 709 arsa, 827 bin 457 arazi bulunuyor. Maliye Bakanlığı aldığı yetki çerçevesinde Çengelköy'deki Kuleli Askeri Lisesi'ni başka yere taşıyıp binayı da otele dönüştürebilecek.

Uygulama planını TOKİ eski Başkanı Bayraktar yapacak

Maliye Bakanlığı'nın, yeni düzenleme kapsamındaki uygulama planı yapma yetkisinin bu alandaki donanım ve tecrübesi nedeniyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bırakılması düşünülüyor.

Bu düşünce hayata geçirildiğinde, Maliye Bakanlığı, Kanun Hükmünde Kararnameye uygun şekilde Hazine'ye ait arsa ve araziler üzerinde projeler üretmek, yeni konsepti belirleyecek.

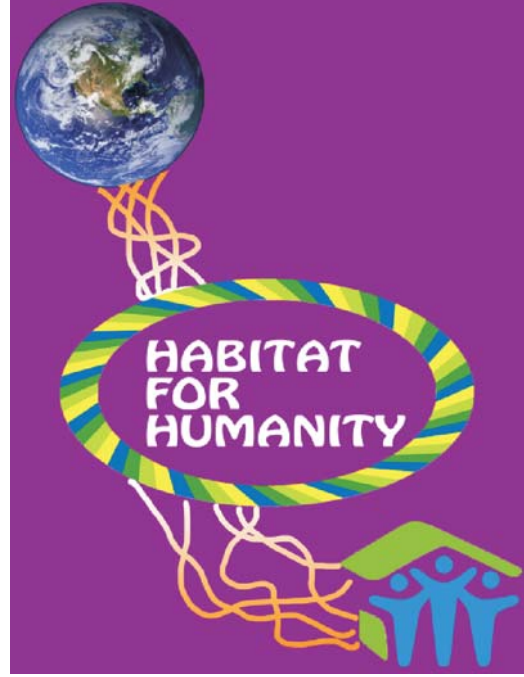
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da, bu konseptte uygun uygulama planı hazırlayacak. Arsa ve arazi daha sonra da satışa çıkarılacak.

Boş yere atıl duracağına ekonomiye kazandırılır

Maliye Bakanlığı'ndan bir üst düzey yetkili, büyük şehirlerde Hazine'ye ait binlerce bina, arsa ve arazi bulunduğuna dikkati çekerek kararnamenin amacını şöyle değerlendirdi:

“Bunların önemli sayılacak bir bölümü de, kent merkezlerinde yer alıyor. Bugün İstanbul'da Boğaz'a nazır bir çok kamu binası bulunuyor. Kamu kuruluşları, bu binalar yerine yine kent içinde farklı bir bölgede de faaliyetini sürdürebilir. İstanbul'da örneğin sürekli olarak otel ihtiyacı olduğu dile getiriliyor. Boğaz'a nazır kamu binalarının bulunduğu alanların bir bölümü, imar planı değişiklikleriyle otel alanına dönüştürülebilir. Bu şekilde satışa çıkarılabilir. Mevcut binalar, çevredeki dokuyu bozmayacak şekilde restore edilerek ya da duruma göre yenilenerek otel haline getirilebilir. Hazine de, bu şekilde hüküm ve tasarrufu altındaki bu arazileri çok daha yüksek bedelle ekonomiye kazandırabilir. Aynı şekilde kent merkezlerinde veya kent girişlerinde devlete ait çok sayıda boş arazi var. Bunlar da imar planlarıyla ticaret merkezi, alışveriş merkezi ya da toplu konut alanı olarak yeniden düzenlenir. Bu yerler de, atıl duracağına ekonomiye kazandırılmış olur. Bu yetki ile kentsel dönüşümler gerçekleştirilebilir. İmar planı yetkisiyle bunları yapmak istiyoruz.”

2011 Dünya Habitat Günü Teması: “Kentler ve İklim Değişikliği”

Her yıl Dünya Mimarlık Günü ile aynı gün kutlanan Dünya Habitat Günü'nün 2011 yılı teması Birleşmiş Milletler tarafından “Kentler ve İklim Değişikliği” olarak belirlendi. Bu yılki resmi kutlamalar Meksika'da gerçekleştirilecek. Tüm dünya ülkelerinin Habitat Günü'nü içine alan hafta boyunca bu tema kapsamında etkinlikler düzenlemeleri bekleniyor.

Birleşmiş Milletler, 21. yüzyılda dünya gelişiminin önündeki en zorlu koşulun iklim değişikliği olduğunu ve önümüzdeki 10, 20 ve 30 yıllık zaman dilimlerinde kentlerimizin bu koşullara nasıl cevap vereceğinin tam olarak öngörülebilir olmadığını belirtiyor. İnsanlığın büyük bir bölümünün kentlerde yaşamakta olduğu günümüzde, iklim değişikliğinin bir sonucu olan afetlerin en büyük etkisinin yine kentlerde görüldüğünü hatırlatıyor. Ayrıca kentlerin de iklim değişikliğinin oluşumunda büyük etkisi bulunduğu ifade ediliyor. Bu yılki temayla, kentlerin geleceğine yönelik ortak sorumluluğun bir kez daha altının çizilmesi hedefleniyor.

Dünya Habitat Günü'ne ilişkin gelişmeleri takip etmek için: www.unhabitat.org/categories.asp?catid=669

UIA 2011 Tokyo Kongresi Teması Değişti: "Tasarım 2050: Afetlerin Ötesinde, Dayanışma İçinde Sürdürülebilirliğe Doğru"

UIA
2011
TOKYO

DESIGN
2050

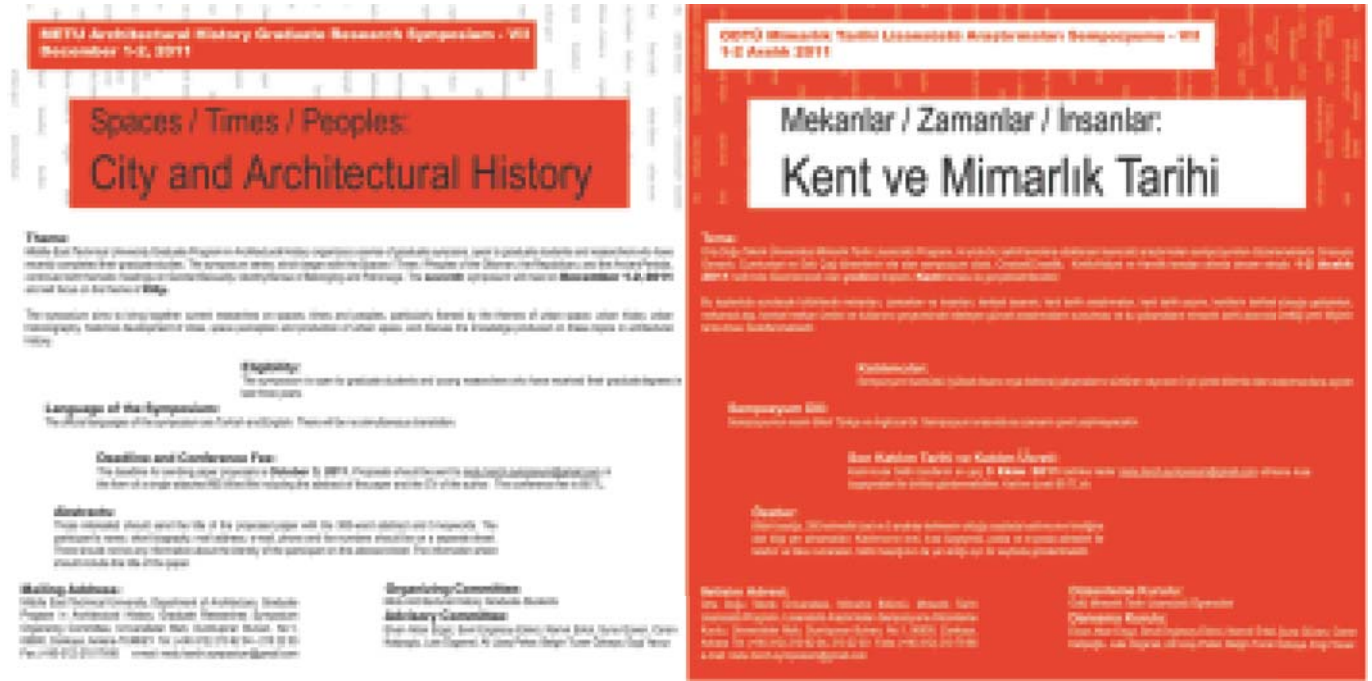
Uluslararası Mimarlar Birliği'nin (UIA) üç yılda bir düzenlediği mimarlık kongresi 2011 yılında Japonya'nın **Tokyo** kentinde gerçekleştirilecek. **25-29 Eylül 2011** tarihlerinde düzenlenecek olan 24. Dünya Mimarlık Kongresi'ni, 29 Eylül-1 Ekim tarihlerindeki UIA Genel Kurulu izleyecek. 2005 yılındaki 22. Dünya Mimarlık Kongresi'ne İstanbul ev sahipliği yapmıştı.

UIA 2011 Tokyo Kongresi'nde, kentin renkli ve hareketli mimari yapısının kongre katılımcıları için çekici bir unsur olacağı düşünülüyor. 11 Mart'ta Kuzeydoğu Japonya'yı vuran büyük deprem ve tsunami felaketinden sonra teması "**Tasarım 2050: Afetlerin Ötesinde, Dayanışma İçinde Sürdürülebilirliğe Doğru**" olarak değiştirilen kongrede, çevre, kültür, yaşam konularının "insan güvenliği" ile ilişkilendirilerek tartışılması ve 2050 yılına doğru ve sonrasında geleceğin ve yaşam çevrelerinin tasarlanmasına ilişkin fikirlerin paylaşılması ve geliştirilmesi hedefleniyor. Kongrenin alt temaları "Çevre" (yerküre, sürdürülebilir mimarlık, doğal afetler, su, tarım, kozmik çevre), "Yaşam" (nüfus sorunları, yaşlanan toplum, bulaşıcı hastalıklar, suni yaşam, biyolojik çeşitlilik) ve "Hayatta Kalma Mücadelesi" (bilgi odaklı toplum, kentsel sorunlar, ekonomi, ulaşım, eğitim, tarihî miras) olarak belirlendi. Kongrenin çağrılı konuşmacıları arasında SANAA, Tadao Ando, Kengo Kuma, Fumihiko Maki, Christoph Ingenhoven bulunuyor; kesinleştiği yeni isimlerin de ekleneceği belirtiliyor. Kongre için uluslararası kayıtlar başladı, erken kayıt **31 Ağustos 2011**'e kadar yapılabilir.

Bilgi ve kayıt için:

www.uia2011tokyo.com/en/registration

Sempozyum: ODTÜ Mimarlık Tarihi Lisansüstü Araştırmaları Sempozyumu –VII

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Tarihi Programı tarafından her iki yılda bir düzenlenen Mimarlık Tarihi Lisansüstü Araştırmaları Sempozyumu'nun yedincisi "Mekanlar / Zamanlar / İnsanlar: Kent ve Mimarlık Tarihi" teması ile 1-2 Aralık 2011 tarihleri arasında Ankara'da düzenleniyor. Daha önce sırasıyla, Osmanlı Cumhuriyet ve Eski çağ dönemlerini ele alan sempozyum dizisi, Cinsiyet / Cinsellik, Kimlik / Aidiyet ve Hamilik temaları altında devam etti. Yedincisi düzenlenen sempozyumun bu yılki teması ise "kent" olarak belirlendi.

Bu sempozyumda yer alacak bildirilerde mekanları, zamanları ve insanları; kentsel tasarım, kent tarihi araştırmaları, kentlerin tarihsel süreçte gelişimleri, mekansal algı, kentsel mekan üretimi ve kullanımı çerçevesinde irdeleyen güncel araştırmaların sunulması ve bu çalışmaların mimarlık tarihi alanında ürettiği yeni bilginin tartışılması hedefleniyor. Çift dilli olarak düzenlenen sempozyum, lisansüstü (yüksek lisans ve doktora) çalışmalarını sürdüren veya son 3 yıl içinde bitirmiş olan araştırmacılara açıktır. Bildiri özetleri son tarih: 3 Ekim 2011

ODTÜ Yerleşkesinde Neler Oluyor? ODTÜ'nün Doğasını Sahiplenme Zamanı!

odtunundogasi.org

4 Ağustos 2011

ODTÜ'nün ne denli önemli ve eşsiz bir doğasının olduğunu anlamak için güncel bir uydu görüntüsünden ODTÜ Arazisinin Ankara içindeki konumuna bakmak yeterli olacaktır aslında. Milyonlarca betonun sıradaki lokması görünümünde, insan eliyle var edilmiş eşsiz bir orman, İç Anadolu'nun doğal varlığını koruyabilmiş yegane bozkırları ve bozkırın vahası konumunda bir sulak alan: Eymir Gölü. Büyük bir şehre bu kadar yakın olan ve etrafında kendine eşdeğer başka bir alan olmayan, Türkiye'nin en büyük kampüs alanı olan bu korunaklı alan, elbette ki eşsiz bir doğa tasviri uyandıracaktır zihinlerimizde...

Gerçekten de ODTÜ, bizleri yanıltmıyor ve 33 milyonun üzerinde ağacıyla, yaklaşık 500 tür kır çiçeğiyle, 23 tür memeli canlısı, 9 tür sürüngen, 126 tür kelebeği ve 226 kuş türüyle, şehrin gündelik hayatının ve koşturmacasının sıkıntısını yok edecek, bizlere temiz bir hava sunacak, insanlara yaşama dair farklı bilgiler verebilen bozulmamış bir doğa parçası konumunda.

Fakat, gerek eşsiz doğal zenginlikleriyle, gerekse de birçok eski medeniyete ev sahipliği yapmış arazisiyle I.

Derecede Doğal Sit Alanı ve I. Derecede Arkeolojik Sit Alanı olan bu alan, son 20 yıldır süren tahribatlara ilave yeni tehditlerle karşı karşıya.

Dün olduğu gibi bugün de Ankara'daki arazi rantının odağında ODTÜ Arazisi. Başta Ankara Büyükşehir Belediyesi olmak üzere, villa düşkünü müteahhitler, kamu kurumları ve aklınıza gelebilecek her türlü özel şirket ve hatta ODTÜ yönetiminin kendisi bile bu doğal zenginliklerin yerine alternatif zenginlikler arayışı içinde.

2008'de ODTÜ'deki binaları yıkmakla tehdit eden ve ODTÜ'ye 2 milyon liraya yaklaşan ceza kesen ODTÜ düşmanı, rant düşkünü Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'in geçtiğimiz hafta tekrar gündeme getirdiği, ODTÜ üzerinden geçerek Konya yolunu Eskişehir yoluna bağlayacak yol projesi ve Eymir Gölü'nü yapay bir parka çevirme planları ODTÜ'yü yavaş yavaş bölerek ondan parçalar koparmanın en somut hamlesi şu anda. Birbiri ardına gelecek yeni yağmalama projelerine kapı açacak bu proje, Ankara'nın yegane bakir alanının, Ankaralının nefes kaynağının ve de ODTÜ'nün ruhunun da sonunu hazırlayacaktır.

İnsanlık, binbir emekle var ettiği bir cenneti, bir uzvunu kendi eliyle yok etmenin eşiğinde,

ODTÜ doğasını korumak bugün geçmişe göre daha zordur ve gün geçtikçe daha da zorlaşacaktır. Ancak bu, yapılamayacak bir şey değildir. ODTÜ gibi bir camia ve doğasever Ankara halkı buna bütünüyle önem verirse bu oldukça kolay bir şekilde gerçekleşecektir.

Önümüzdeki süreç, gerek öğrencisi, akademisyeni, çalışanı, mezunuyla ODTÜ olarak, gerekse de Ankara halkı olarak ODTÜ Doğasını tehdit eden yanlış uygulamalara ve rant odaklı yağmalara karşı direnme, ODTÜ Doğası'na sahip çıkma dönemi olmalıdır.

ODTÜ'yü VERMEYECEĞİZ!

ODTÜ İmar Planı,Yollar ve Eymir Gölü ile İlgili Basın Toplantısı'nın Notları

ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Acar, Rektörlük Toplantı Salonu'nda düzenlediği basın toplantısında basında yer alan iddialarla ilgili açıklamalarda bulundu. Basın toplantısından satır başları şu şekilde:

ODTÜ Camiasının ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Tepkisi

-Son haftalarda, yazılı ve görsel medyada ve sosyal iletişim ağlarında yoğun olarak tartışılan 3 konuda basında çıkan bazı haber ve demeçler, eksik ve yanlış bilgi içermektedir. Bu haber ve demeçler nedeniyle; gerek Eymir Gölü'nün ve ODTÜ Ormanının değerini bilen ODTÜ'lü ve Ankaralılar gerekse ODTÜ Dostu ve sivil toplum kuruluşları haklı endişeler yaşamaktadır.

-ODTÜ olarak, zamanımızı ve enerjimizi, eğitim, araştırma ve toplumsal sorumluluk alanlarındaki projelerimize yöneltmek istememize rağmen, basında çıkan eksik ve yanlış haberler, ODTÜ'ye ve ODTÜ'lülere yöneltilen haksız eleştiriler ve bu haberlerle ilgili olarak gelen yüzlerce destek mesajı ve dilekçesi, bu konuda bir açıklama yapılmasını zorunlu hale getirmektedir.

İmar Planı Konusu

-Ankara Büyükşehir Belediyesi (BŞB) 2008 yılında "ODTÜ binalarının kaçak olduğu" suçlamasıyla 45 bina grubunun yıkılmasına ve Üniversiteye yaklaşık 1,8 trilyon TL ceza kesilmesine karar vermiştir.

-ODTÜ Rektörlüğü yıkım ve ceza kararlarını mahkemeye götürmüş ve açtığı 45 ayrı davaya bakan farklı mahkemelerin hepsi, yıkım ve ceza kararlarının yasal dayanağı olmadığını ve kamu yararına aykırı olduğunu hükme bağlamıştır.

-İddia edilenin aksine, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, kurulduğu günden bu yana planlı bir şekilde gelişmiştir. ODTÜ'deki yapılaşma şehir planlaması ve mimarlık alanında en üst standartlarla yürütülmüştür. ODTÜ Ankara yerleşkesi, çok sayıda uluslararası mimarlık ve çevre ödülleri almış, "Cumhuriyet Döneminin En Önemli 20 Mimari Eseri" arasında sayılmıştır.

-Kamuoyuna, "ODTÜ'nün imar planı yoktur." şeklinde yanlış bilgi verilmektedir. Orta Doğu Teknik

Üniversitesi'nin, 1994'te Ankara BŞB tarafından onaylanmış 1/5.000'lik ve 2008 yılında Çankaya Belediyesi tarafından onaylanmış 1/1.000'lik imar planları vardır. Ancak, Ankara BŞB'si, Eylül 2008'de aldığı bir kararla bu planları reddetmiş ve yeniden "Koruma Amaçlı İmar Planı" yapılmasını talep etmiştir.

-Koruma Amaçlı 1/5.000'lik İmar Planı çalışması, Ankara BŞB'nin de dahil olduğu yasal aşamalar izlenerek yürütülmüştür. Ankara BŞB tarafından talep edilen "Koruma Amaçlı İmar Planı", onay için BŞB'ne sunulma aşamasına gelmiştir.

Düzenleme Ortaklık Payı (DOP) Konusu

-Son bir ay içinde Ankara BŞB Başkanı'nın basında çıkan demeçlerinden, 1/5.000'lik İmar Planının onaylanması için ODTÜ arazisinin %35 - %40'ını Düzenleme Ortaklık Payı (DOP) olarak talep etme niyeti olduğu anlaşılmaktadır. ODTÜ'den ve benzer durumdaki diğer kampus üniversitelerinden İmar Kanunu'nun 18. maddesinde yer alan DOP olarak arazi talep edilmesi yasanın ruhuna aykırıdır. Çünkü, (1) bir kamu üniversitesi olan ODTÜ'nün arazisinin imar planı onayından sonra satılması veya bu araziden rant elde edilmesi söz konusu değildir. (2) İmar düzenlemesi ile ODTÜ arazisine yeni nüfus yerleşmesinden bahsedilemez. (3) ODTÜ yerleşkesinde yol, yeşil alan ve diğer sosyal donatı zaten Üniversite tarafından sağlanmıştır. ODTÜ'nün, kendisine verilen arazi üzerinde oluşturduğu ve bugün 3000 hektarı kaplayan "ODTÜ Ormanı" ile sadece Üniversitenin yeşil alan ve rekreasyon ihtiyacını karşılamakla kalmamış, birçok batı kentinde örneği gördüğümüz ve özenle korunan bir kentsel yeşil alan, Ankaralıların kullanımına açık bir "akciğer" yaratmıştır.

-ODTÜ Arazisi çok sayıda doğal sit alanını ve tarihi sit alanını bünyesinde barındırmaktadır. Bugün Türkiye'de ve dünyada nadir bulunan çok sayıda canlılık - çiçek, bitki, kelebek, kuş, diğer yabancı hayvan - yaşadığı bir bölgedir.

Eymir Gölü Konusu

-Ankara BŞB Başkanı bazı aralıklarla, "Eymir Gölü'nü Halka Açacağız." türü demeçler vermektedir. İmar Planının onaylanması aşamasında Ankara BŞB tarafından, DOP karşılığı olarak Eymir Gölü'nün ODTÜ'den talep edileceği gazetelere yansımaktadır.

-ODTÜ, yıllardır kendi olanaklarıyla Eymir Gölü'nün çevresini ağaçlandırmış, doğal çevresini kirliliğe ve

çarpık yapılaşmaya karşı korumuş ve hep Ankaralıların kullanımına sunmuştur. Eymir Gölü'ne yaya girişlerde bir kısıtlama veya ücret söz konusu değildir. Sadece doğal çevreyi ve kullanıcıları aşırı araç trafiğinden korumak amacıyla özel araç girişleri için Göl Kartı istenmektedir

-Kıyı Kanunu su havzalarında kıyından itibaren 100 metrelik bantın kamuya açılmasını emreder. Tüm göl bölgesi, Or-An Bölgesindeki ODTÜ Ormanı kamuya açıktır.

-Eymir Gölü bugün halkın rekreasyon ihtiyacına cevap verdiği gibi eğitim ve bilimsel araştırma amaçlarıyla da yoğun olarak kullanılmaktadır.

Yol ve Kent-İçi Ulaşım Konusu

-Son ay içinde Ankara BŞB Başkanı, ATO ve ASO Başkanları ODTÜ arazisi içinden yol geçirilmesi konusunda basında demeçler vermişler ve "ODTÜ, Ankara'nın Gelişmesini Engellemesin" şeklinde ifadeler kullanmışlardır.

-Kamuoyunda tartışmaya açılan yollardan bir tanesi, "Anadolu Bulvarı"nı "Konya Yolu"na bağlayan yol projesidir. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Anadolu Bulvarı'nı Konya Yolu'na bağlayacak güzergah üzerindeki araziye 1993 yılında Karayolları'na terk etmiştir.

-Gündeme tekrar getirilen ikinci proje ise; Ankara Büyükşehir Belediyesi'nce yapılan 1/25000 ölçekli planda bulunan Bilkent Yolu ile Anadolu Bulvarı arasında ve Eskişehir Yolu'na paralel olarak önerilen yoldur. ODTÜ'nün eğitim binaları arasından geçmesi planlanan bu yol, "şehircilik ilkeleriyle bağdaşmadığı, üniversitenin bütünlüğünü bozacağı, can tehlikesi oluşturacağı ve kamu yararına aykırı olduğu" gerekçeleriyle mahkemeler tarafından uygun görülmemiştir. Ancak ODTÜ, doğal ve arkeolojik sit alanları ile orman olarak tescil edilmiş alanları tahrip etmeden yapılacak tünel uygulamalarını hep önermiş ve desteklemiştir.

-Ankara'nın trafik sorununun çözümü için, yeni yollar açmaktan çok, toplu taşıma sisteminin geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Eskişehir yolu aksında, araç trafiğinin her gün artmasının başlıca nedeni metro sisteminin uzun yıllardır hizmete sokulmamasıdır. Metro ve diğer toplu taşıma sistemleri devreye girmediği takdirde, Ankara'nın ulaşım sorunlarına kalıcı çare bulunamayacaktır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 648 Sayılı KHK ile Bu Sefer de Tüm Ülke Toprağı Üzerinde Her Türlü Tasarrufa Muktedir Kılınmıştır

TMMOB
19.08.2011

Genel Seçimlerden dört gün önce 08.06.2011 tarihinde Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve bu Bakanlığın içinde oluşturulan Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü ile örgütümüz TMMOB'nin işlevsizleştirilmeye çalışıldığını, AKP'nin yeni bakanlıkla ne yapmak istediğini daha önce detaylı bir şekilde kamuoyuyla paylaşmıştık.

Ancak, adı geçen Bakanlık yeni KHK'lerle, sonu gelmez bir şekilde yeni yetkilerle donatılmaya devam ediliyor.

Bakanlıklar kuruluyor lağvediliyor; yetkiler alınıyor veriliyor, ancak bunların tartışılmasına olanak tanınmıyor. 636 sayılı KHK ile Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı kuruldu, bakanlık koltuğuna daha kimse oturmadan 4 Temmuz 2011 tarihinde 644 sayılı KHK ile Bakanlık ikiye bölünerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı oluşturuldu.

KHK ile diğer kamu kurum kuruluşlarının, yerel yönetimlerin ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının yetkisini almakta hukuken bir sakınca görmeyen Bakanlar Kurulu, 17 Ağustos 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 648 sayılı KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na tüm ülkenin tapusunu istediği gibi kullanma yetkisi vermiştir.

AKP, seçimlerden önce çıkarttığı yetki yasasına dayanarak -ortada bir parlamento olmasına karşın- olağanüstü bir yönetim biçimi benimsemiş durumdadır. İktidar Partisinin parlamenter sayısı, kanun yapma konusunda bir sıkıntı yaratmamasına karşın, TBMM'ye kanun teklifi sunmadan KHK'lerle kamusal varlıkların yok olmasına yol açacak düzenlemeler yapmakta ve kamu yönetimini değiştirmektedir. Bakanlar Kurulu dışında ülke kaderi üzerinde karar verecek ve karara katılacak yetkili, özerk bir kurum bırakmamaktadır. Muhalefet bir yana, İktidar Partisinin milletvekilleri dahi kurulan, lağvedilen; yetkilerle donatılan, yetkileri alınan kurum kuruluşların yeni yapıları konusunda bilgi sahibi değildir.

Toplumla paylaşılmayan, Bakanlar Kurulu'ndaki 26 kişinin kabul ettiği ve Cumhurbaşkanı'nın derhal onayladığı KHK'ler konusunda kim görüş bildirecek ve

eleştirecek? Toplumun geleceği ve yönetim biçimi hükümetin iki dudağı arasında mı olacak? Bu yönetim biçimine kim demokrasi diyebilecek?

648 sayılı KHK, TBMM komisyonlarında bekleyen ya da Genel Kurula indirilmiş ancak görüşülmemiş kanun tekliflerini de içerecek biçimde genişletilerek yayınlanmıştır. Bu KHK ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Yasa, 3194 sayılı İmar Yasası, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Kanunu, 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'da değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na yeni ve olağanüstü yetkiler devredilmiş ve tanınmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de yapılan değişikliklerle açıkça şu söylenmektedir:

Hiç kimse ama hiç kimse artık elindeki tapuya güvenmesin. Tapu, ister kamu kurum ve kuruluşunun, ister özel kişinin, isterse devletin hüküm ve tasarrufu altında olsun bu tapu ve araziler üzerinde istediği tasarrufu yapma yetkisi yalnızca ve yalnızca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndadır.

Harita, her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini resen yapmak, yaptırmak, onaylamak, iki ay içinde yetkili idarelerce ruhsatlandırma yapılmaması halinde ruhsat ve yapı kullanma izni vermek; kamu ya da özel kişilere ait taşınmazlar üzerinde yapılacak yatırımlara ilişkin 3 ay içinde onaylanmayan etüt, çevre düzeni, nazım ve uygulama planları ya da ruhsatlandırma ve yapı kullanma izinlerini vermek şeklindeki yetkiler, aslında yerel yönetimleri yetkisiz kılmakla eşanlamlıdır.

648 sayılı KHK ile depreme karşı dayanıksız yapıların bulunduğu alanların dönüşüm projelerini ve uygulamalarını yapmak ve yaptırmak; Toplu Konut Kanunu'nun ek 7. maddesi çerçevesinde uygulama

yapmak, yaptırmak, bu uygulamalara ilişkin kentsel dönüşüm, yenileme, transfer alanları geliştirmek, bu alanların her ölçekteki imar planı ve imar uygulamalarını, kentsel tasarım projelerini yapmak, yaptırmak ve onaylamak; bu çerçevede paylı mülkiyetleri ayırmak, birleştirmek, arsa ve arazi düzenlemeleri yapmak, imar hakkı transfer etmek, kamulaştırma ve gerektiğinde acele kamulaştırma yoluna gitmek; yapı ruhsatı ve yapı kullanma izinlerini vermek ve kat mülkiyeti ve tescilini sağlamak Bakanlığın yetkisine verilmiştir. Bu düzenlemelerle Belediyelerin yetkisinden ve özel mülkiyetin korunmasından söz edilemeyeceği açıktır. Keyfi kullanıma açık olan bu yetkilerin "oy verenle oy vermeyenin tabii ki aynı olmayacağını" beyan eden Bakanın keyfiyetine bırakılmasından endişe duymamak olanaklı değildir.

2863 sayılı Yasa'nın değişikliği ile tabiat varlıkları diğer deyişle doğal sit alanları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na transfer edilmiş olup, "Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü" ihdas edilmiş ve bu alanların yok edilmesinin önü açılmıştır. Artık, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgelerinin kullanma ve yapılaşmaya ilişkin kararları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca verilecektir. Bu varlıkların statülerinin yeniden değerlendirilmesinin 6 ay içinde Bakanlığa devredileceği hükmü, 6 ay sonra bu statülerin kalmayacağını habercisidir. Yalnızca doğal sitler değil aynı zamanda doğal sitlerle kesişen arkeolojik, kültürel, kentsel ve tarihi sitler de tehlike altındadır.

Köylerde yapılacak yapılara uygulanacak esaslarda, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun

uygulanmaması, buralarda kurulacak yapılarda ruhsat ve imar planı aranmaması tarım arazilerini bekleyen tehlikelerin habercisidir.

3194 sayılı İmar Yasası'na eklenen madde ile de mera, yaylak ve kışlaklar, 29 yıllığına kiralanıp yapılaşmaya açılmıştır.

Önceki dönem TBMM Genel Kurulu'na havale edilmiş Yapı Denetimi Hakkında Yasa Tasarısı bu KHK ile yürürlüğe girmiştir. Yapı denetçisi mühendis ve mimarları güvencesiz kılan, sorumluluğu ağır, ama bunun karşılığı hak ve yetkiyi vermeyen ve daha önce eleştirdiğimiz tasarı TBMM'de tartışılmadan sessiz sedasız dayatılmıştır.

Bakanlar Kurulunca belirlenen projelerde çalıştırılacak personele 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırma hükümlerinin uygulanmayacağına ilişkin düzenleme, idareye keyfi bir yetki tanımaktadır.

Yukarıda irdelemeye çalıştığımız başlıklar dahi yürürlüğe konulan düzenlemelerin kamu yararına olmadığını açık kanıttır.

Yaşadığımız süreç olağan değildir, ülkemizde olağan demokrasilerde yeri olmayan tersi bir süreç işlemektedir.

Önceki dönem torba, bu dönem KHK ile halkın haberdar olması bir yana, ilgili kurum ve kuruluşların dikkatlerinden kaçırılarak, toplum ve ülkenin kaderi üzerinde etkide bulunabilecek önemli kararlar yasalaşmaktadır. Bütün bunlar, yasama meclisi üyelerinin dahi bilgisi dışında olup bitmektedir.

TMMOB uyarıyor:

İlgili kurumlar, kişiler, siyasi partiler, üniversiteler, yazar-çizerler, düşünenler bu uygulamalara karşı insanlığın ortak değerlerine sahip çıkan bir tutum almalıdırlar.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

"TMMOB Depreme Duyarlılık Yürüyüşü"nün Dördüncüsü İzmit`te Gerçekleştirildi

TMMOB`nin Türkiye`nin deprem gerçeğini ve alınması gereken önlemleri siyasi iktidara ve yerel yöneticilere hatırlatmak için düzenlediği "TMMOB Depreme Duyarlılık Yürüyüşü"nün dördüncüsü bu yıl İzmit`te gerçekleştirildi.

Yürütücülüğünü İnşaat Mühendisleri Odası'nın yaptığı "TMMOB Depreme Duyarlılık Yürüyüşü" için Türkiye'nin dört bir yanından gelen binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısı 17 Ağustos depreminin yıldönümünde İzmitlilerle buluştu. Deprem yürüşü için ilk olarak saat 21.30'da Merkez Bankası önünde toplanılarak Demokrasi Parkı'na yüründü.

"Can kayıplarının nedeni doğanın öfkesi değil, devletin acizliğidir", "Depreme suskun kalmak yıkıma ortak olmaktır" "Depremlerden korkmak değil korunmak gerek" dövizleri taşıyan iki binin üzerinden TMMOB üyesi ve İzmitli depremzedeler attıkları sloganlarla da doğa olaylarının afete dönüşmemesi için siyasi iktidarı ve yerel yöneticileri göreve çağırdı.

Demokrasi Parkı'nda TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Arızlılı depremzedeler adına Recep Uğur ve İMO Yönetim Kurulu Başkanı H. Serdar Harp birer açıklama yaptı.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, depremin üzerinden 12 yıl geçtiğini ama hala gerekli yasal düzenlemelerin yapılamadığını belirterek, "Siyasi iktidarları hep uyardık. Uyarmaya devam edeceğiz: Doğa olaylarının afete dönmesini istemiyorsanız; yüzünüzü insanımıza dönün. Bilimin ve tekniğin gereğini yapın. Odalarımızın ve Birliğimizin sesine kulak verin" dedi.

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Harp de, deprem gerçeği karşısında göstermelik adımlar dışında çözümler üretilmediğini ifade ederek, "Yaşanması muhtemel depremlerin ağır sonuçları kadere havale edilmektedir. Sonuçları kadere havale edilen depremin son zamanlarda bir de pazarı oluştu. Deprem riski karşısında, büyük çaplı yıkımların ve ölümlerin yaşanması muhtemel bölgeler üzerinde, iktidar tarafından geliştirilen, adına "kentsel dönüşüm" denilen projeler bu noktadaki örneklerdendir" şeklinde konuştu.

"TMMOB Depreme Duyarlılık Yürüyüşü"nün ikinci bölümü için ise 17 Ağustos saat 02.00'de yeniden Demokrasi Parkı'nda toplanıldı. Buradan meşalelerle Anıtpark'a yürüyen binlerce kişi depremin gerçekleştiği saat 03.02'de hayatını kaybedenler için saygı duruşunda bulundu.

'Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı 2023' Hazırlandı

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bünyesinde yer alan Deprem Danışma Kurulu üyeleri ve 72 akademisyen, uzman, sivil toplum temsilcisi tarafından hazırlanan 'Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı 2023', Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay tarafından açıklandı. Başkanlık merkez binada gerçekleştirilen toplantıda Atalay, Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı'nın 3 ana eksen, 7 hedef, 29 strateji ve 87 eylemden oluştuğunu belirtti. Yapılacak ilk işin depremlerin oluş mekanizmaları hakkında elde edilen tüm bilimsel bilgilerin bir araya getirilmesi, tüm değerlendirmelerin analiz edilmesi olduğunu kaydeden Atalay, deprem bilgi alt yapısını geliştirmek için 'Deprem Bilgi Bankası'nın kurulacağını söyledi.

Planda 2012-2013 kısa, 2012-2017 orta ve 2012-2023 uzun vadeli hedefler olarak belirlendi. Planın bir bütün olarak deprem öncesi, sırası ve sonrasındaki çalışmaları kapsadığını dile getiren Atalay, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın deprem başta olmak üzere tüm afetlerle ve acil durumlarla ilgili politikalar üretmek, planlar yapmak ve stratejiler geliştirmekle görevli olduğunu da sözlerine ekledi.

'Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı 2023' için <http://www.afetacil.gov.tr/>

“Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı” Taslak Metni Üzerine TMMOB Görüşü

“Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı” taslak metni üzerine TMMOB görüşü 3 Ağustos 2011 tarihinde Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'na gönderildi.

TMMOB GÖRÜŞÜ

Ülkemiz bilim ve mühendisliğe aykırı uygulamalar ile rant politikaları nedeniyle, bir "deprem ve afet ülkesi" olmuştur. GSMH'nin her yıl ortalama % 3'ü ile % 7'si afet zararlarını karşılamaya harcanmaktadır. Gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ/kaya düşmesi, su baskını v.b. olaylar bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, mühendislik verilerinden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca ranta dayalı hızlı, düşük nitelikli, tasarısız, plansız kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu insanı, sosyal ve ekonomik yıkımlara dönüşmektedir. Türkiye'nin deprem sorunu bu bağlamda ve bir bütünsellik içinde ele alınmalıdır.

Depremlerden ve diğer bütün doğal ve toplumsal afetlerden korunma yönündeki istemler, en temel insan hakkı olarak ele alınmalı ve daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir bir çevrenin her yurttaş için temel insan hakkı olduğu ana ilke olarak kabul edilmelidir.

Türkiye aktif bir deprem kuşağı üstünde bulunmakta; ülke topraklarının, sanayisinin ve barajlarının büyük bir kısmı deprem kuşağı içinde yer almaktadır.

Bu gerçeklere karşın Deprem Şurası, Ulusal Deprem Konseyi gibi platform ve oluşumların devre dışı bırakıldığı bir ortamda deprem öncesi, deprem sırası ve deprem sonrası önlemler bütünlüğüne dikkat çekmek oldukça önem taşımaktadır.

Deprem, jeoloji ve jeofizikten şehir plancılığı, inşaat, mimarlık, elektrik, makina mühendisliği disiplinlerine dek çok bilimli bir mühendislik, mimarlık alanıdır. Ancak ülkemizde gerek depremler gerekse birçok toplumsal olay ve durum açısından mühendisliğe gereken önem verilmediği ve hatta geriletilmeye çalışıldığı için zincirleme birçok sorun oluşmakta ve gereken katkılar alınamamaktadır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve

bağlı Odaları bu duruma karşı etkin bir duruş sergilemekte; kendi meslek ve uzmanlık alanlarından hareketle kamuoyunu aydınlatmaya; mesleki eğitim, belgelendirme ile mesleki teknik denetim esas ve standartlarının yerleşmesine özel bir önem vermektedir.

Ana amacı, "Depremlerin neden olabilecekleri fiziksel, ekonomik, sosyal, çevresel ve politik zarar ve kayıpları önlemek veya etkilerini azaltmak ve depreme dirençli, güvenli, hazırlıklı ve sürdürülebilir yeni yaşam çevreleri oluşturmak" olan ve Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) Başkanlığı bünyesinde yer alan Deprem Danışma Kurulu (DDK) tarafından hazırlanan "Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı Taslağı 2012-2023" (UDSEP) belgesinin hazırlık süreci, belgenin ekinde yer verilen "Katkıda Bulunanlar" listesinde de görüldüğü üzere Birliğimiz TMMOB'yi kapsamamıştır.

Toplum güvenliği açısından böylesine önem taşıyan bir stratejik plan üzerine ilk ele alınması gereken konu elbette ki planın hazırlanma yöntemi olmak durumundadır.

Bilindiği gibi, 26.05.2006 gün ve 26179 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" in "Genel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde "Stratejik planlama sürecinde, kamu idaresinin hizmetinden yararlananların, kamu idaresi çalışanlarının, sivil toplum kuruluşlarının, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili diğer tarafların katılımlarının sağlanarak katkılarının alınması gerektiği" belirtilmektedir.

Ancak bahse konu UDSEP (Ulusal Deprem Strateji Eylem Planı); hazırlayıcılarının da belirttiği üzere, AFAD bünyesinde yer alan Deprem Danışma Kurulu (DDK), bu kurul tarafından davet edilen kişiler ile AFAD personeli tarafından hazırlanmış olup, ilkesel olarak hem ilgili mevzuata hem de stratejik planlama doğasına aykırı bir boyut taşımaktadır.

Taslakta, "Komisyon tarafından hazırlanmış olan bu taslak Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı'nın (UDSEP) hazırlanması sırasında, alt çalışma komisyonlarına ait raporların içeriği ile KENTGES

stratejisi ve eylem planı ve diğer ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşların deprem ve diğer afetlere yönelik planlanmış hedef ve stratejileri esas alınmıştır" yönünde bir açıklamaya yer verilmişse de UDSEP sürecinde KENTGES'te olduğu gibi her aşaması katılımcılığa açık bir yöntem izlenmemiş, sınırlı katılımcının bakış açısı ile yetinilmiştir.

Oysa bu tür stratejik planlama çalışmalarının konuyla ilgili tüm tarafları kucaklayacak şekilde organize edilmesi ve karar süreçlerinin tarafların aktif katılımı ile onların bakış açılarını da yansıtacak platformlarda şekillendirilmesi gereklidir.

Dolayısıyla, bizlerin geçmişten bu yana dile getirdiğimiz, "deprem ve afetler gerçekleşikten sonra gündeme gelen yara sarmaya ve zararların asgari düzeyde giderilmesine yönelik" yaklaşımının aşılması amacıyla hazırlandığı belirtilen böylesi bir belgenin bilimsel-mesleki-teknik otorite ve anayasal çerçevede kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu ve kamu tüzelkişiliği statüsündeki Birliğimiz TMMOB ve dolayısıyla bağlı Odalarının katkısı alınmaksızın hazırlanmış olmasının yarattığı eksiklikler söz konusu taslakta mevcuttur.

Ayrıca önemli bazı yaklaşım yanlışlıkları da bulunmaktadır;

Öncelikle "Giriş" bölümünün sonunda belirtilen ve neoliberal serbestleştirme politikalarında önemli bir yer tutan "Kamu-Özel Sektör İşbirliği" yaklaşımının deprem gibi komplike ve tamamen kamusal düzeydeki bir sorumluluk alanına sokulması bizce oldukça sakıncalıdır. Zira "kamu-özel sektör işbirliği" yaklaşımının, gerçekte belirli bir alana/konuya yönelik işbirliğinin ötesinde özel sektöre daha fazla alan açma ve söz konusu alanları özel sektöre terk etmeye yönelik bir uygulama olduğu, kamu idari yapısı ile kamusal hizmetleri serbestleştirip, özelleştirmenin bu yöntemle de doğrudan bağlı bulunduğu gözlemlenmelidir.

"Eksenler, Hedefler, Stratejiler ve Eylemler" bölümünde yapılan "Sorumlu Kuruluş: Eylemin gerçekleştirilmesi için gerekli alt yapıyı ve/veya işbirliği ve koordinasyonu sağlayacak görevli kuruluş" ve "İlgili Kuruluş: Sorumlu kuruluşun eylemi gerçekleştirmek üzere çalışmaya

davet ettiği ve çalışmayı işbirliği ve koordinasyon içerisinde birlikte yürüttüğü kurum ve kuruluşlar" tanımlamaları kapsamında TMMOB'ye yalnızca bir yerde, "Eylem B.1.7.2 Meslek içi eğitim faaliyetleri" bendinde "Sorumlu Kuruluş" olarak yer verilmekte, ayrıca özel olarak belirteceğimiz üzere "İlgili Kuruluşlar" kısmında çoğu kez TMMOB belirtilmemekte; yine "İlgili Kuruluşlar" bahsinde kimi yerlerde "TMMOB", adı belirtilmemekte, kimi yerlerde "Meslek Odaları" niteliğiyle yetinilmekte; kimi yerlerde de "sivil toplum kuruluşları" şeklinde TMMOB ve ona bağlı kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını içermeyen bir nitelendirilme yapılmaktadır.

Bu ve benzeri ad ve nitelendirmelerin netlikle yapılması, ad ve anlam belirsizleştirmelerinden uzak durulması gerekmektedir. "TMMOB ve bağlı Meslek Odaları" bu açıdan en doğru ve aydınlatıcı bir ad ve işlev tanımlaması sağlayacaktır.

Diğer yandan, UDSEP eylem ve yaklaşımlarıyla afetlere/depremlere karşı güvenli yaşam için yapılması gerekenler sorunun sadece teknik bir sorun olarak algılandığını açık olarak göstermekte, depremlerle mücadelenin sosyo-ekonomik boyutundan uzak durmaktadır. Bu durum yukarıda da belirttiğimiz gibi UDSEP'in hazırlanmasındaki eksik katılımın ve böylece zincirde eksik bırakılan sosyal, siyasal ve ekonomik halkaların bir sonucudur.

Oysa yıkıcı afet zararlarına yol açan nedenler, ülkedeki sosyo-ekonomik koşullardan ve siyasal ilişkilerden bağımsız değildir ve toplum içinde kurumsallaşmış ilişkilerin bir sonucudur. Afet güvenliğinin sağlanması diğer tüm toplumsal olgular gibi siyasal bir etkinlik alanıdır. Afeti sadece bilimsel/teknik, yasal veya kurumsal sorun odaklı olarak anlamaya ve açıklamaya çalışmak sorunu çözmeye yeterli olmaz/olamaz. Afet/deprem, merkezinde insan olan sosyal, ekonomik, teknik, kültürel, siyasal vb boyutları olan karmaşık bir olgudur.

Dolayısıyla UDSEP'deki bu eksikliğin öncelikle giderilmesi, taslağın sosyo-ekonomik politikalar ve eylemlerle zenginleştirilmesi gereklidir.

Birliğimiz bugüne kadar, İmar Yasası, Afet Yasası, Yapı

Denetim Yasası ve bunların ilgili ikincil mevzuatının sorunlu olduğunu dile getirdi. 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hakkında konunun asli tarafı olan TMMOB'nin önerileri değerlendirilmemiş; mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülkemizin deprem tehlikesi ve riski konusunda sürekli yinelediği uyarılar Siyasal İktidarca dikkate alınmamıştır.

Yine aynı şekilde, sağlıklı ve güvenilir yapıların oluşması için çok önemli bir işleve sahip olması gereken İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası ile ilgili görüş ve önerilerimiz siyasi iktidarlarca dikkate alınmamıştır.

Ayrıca, TMMOB'nin başta nükleer santraller olmak üzere tüm santrallerin yapımı, yer seçimi ve bunlara ilişkin deprem riskleri üzerine yaptığı hiçbir uyarı dikkate alınmamıştır.

Sonuç olarak; bir strateji belgesinin öncelikle güncel durumu değerlendirerek, neleri yanlış gördüğünü açıklaması, bunlar karşısında hangi temel felsefeye bağlanarak, geniş bir ufukta neleri değiştirme gereğini duyduğunu açıklaması beklenir. Bir strateji belgesi, mevcut durumun sürdürülmesini değil, hangi köklü değişikliklerin zorunlu görüldüğünün açıklamasını yapma yükümlülüğündedir. Mevcut taslak, bu anlamda zayıf bir metindir.

Ülke geleceği için son derece önem taşıyan "Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı" gibi bir belgenin ancak "toplumsal bir sözleşme" niteliği taşıdığına bir anlamı olacağı açıktır. TBMM'de 23. Dönemde kurulan "Deprem Riskinin Araştırılarak Deprem Yönetiminde Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Meclis Araştırması Komisyonu Raporu" dâhil konuyla ilgili tüm dokümanlarda vurgulanan katılımcılığı esas alan bir yöntem izlenerek hazırlanmadığı sürece bu planın hayatta karşılık bulması zor gözükmektedir. Bu nedenle hazırlanan taslağın, süreç içerisinde yer alan tüm aktörler ile siyasi partilerin de katılacağı toplantılar dizisiyle yeniden ele alınması ve sonucunda mutabık kalınan metnin stratejik eylem planı olarak toplumun önüne getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BASIN AÇIKLAMASI

Depreme Karşı "Güvenli Yaşam Alanları" 12 Yıl Sonra Hala Bir "Hayal"

TMMOB MİMARLAR ODASI

16.08.2011

Yine bir 17 Ağustos yıl dönümü... Aradan koskoca 12 yıl geçmiş...

Başta Mimarlar Odası ve TMMOB'ye bağlı diğer meslek odaları ve üniversiteler gelmek üzere; toplumla ilgili tüm kurum ve kuruluşlar tarafından yüzlerce bilimsel toplantı, yayın, araştırma, inceleme yapılmış, raporlar yayınlanmış, etkinlikler düzenlenmiş, şuralar toplanmış, kararlar alınmış; her 17 Ağustos'ta bu konuda bildiriler yayınlanmış ve gerekli uyarılar yapılmıştır.

Özellikle kamu idareleri ve yerel yönetimler tarafından Marmara Bölgesi'nin sismik araştırmaları yaptırılmış ve olası tedbirler hakkında raporlar hazırlanmış, milyar dolarlara varan fonlar alınmış, harcamalar yapılmıştır.

Ancak, harcanan bütün bu çabalar ve kaynaklar; iktidarların yarattığı koca bir kara delikte kaybolan nafile çığlıklara dönüşmüş, sonuç olarak toplumda, geçmişe duyulan hüznün yanı sıra geleceğe duyulan endişe ve korku egemen kılınmıştır.

Üstelik, toplumun seçeneksizlik ve olanaksızlık söylemiyle beslenen endişe ve korku duygusu; "felaketlerden dahi rant sağlamayı mubah gören" siyasal bir anlayışla uluslararası sermaye çevrelerinin kullanımına sunulmuştur. Bu anlayışla tasarlanan her türlü "çılgın" rant projesi, seçim kampanyalarında propaganda malzemesi olarak da kullanılarak toplum açıkça yanıltılmaya çalışılmıştır.

Bütün bu gelişmeler ve geçen 12 yılda bütün bilimsel ve mesleki öneriler ve uyarılar gözardı edilerek yapılan ve yapı(a)mayanlar sonucunda; Marmara Bölgesi başta olmak üzere ülkemizin tüm kentleri, köyleri, dağları, ovaları, ormanları, dereleri, vadileri, tarım alanları,

kıyıları 17 Ağustos 1999 saat 3.02 öncesinden daha fazla tehlikeye açık duruma getirilmiştir.

Deprem gerekçesiyle üretilen 5366 sayılı yasa bağlamında yapılan kentsel yenileme uygulamalarını herhangi bir üst plan belgesine bağlı olmadan, kamusal denetimden kaçırılan rant amaçlı projelerle yürütülmek istenmesi, bilimsel kuralları ve kamu yararını gözardı eden yaklaşımın en tipik göstergesidir. Özellikle İstanbul, günümüzde deprem bahanesi ile yapılan bu rant yıkımları ile deprem sonrası görüntüleri ile yaşamaya başlamıştır.

Üstelik 17 Ağustos 1999, kamu idareleri de dahil olmak üzere toplumun ilgili tüm kesimlerinin üzerinde hemfikir olduğu "*Yerleşmelerimizin, ülke coğrafyasına dengeli biçimde dağılımını sağlayan, tüm değerlerle birlikte kültürel ve doğal değerlerin tahribatını önlemeyi öngören, giderek yaşanmaz hale gelen kentlerin büyüme hızını kontrol altına almayı hedefleyen, afet sakınımını esas alan çağdaş-bilimsel anlamda planlama yaklaşımı esas alınmalıdır.*" ilkesi, başta TOKİ olmak üzere bizzat kamu idareleri tarafından gözardı edilmiş olup, bu ilkenin tam zıddı bir yerleşme ve planlama anlayışı büyük bir hızla devam ettirilmektedir.

Bugün başta İstanbul olmak üzere, zaten yetersiz olan, özellikle deprem düşünülduğünde hayati öneme sahip olan bütün kentsel yeşil ve açık alanlar, dere yatakları, orman ve tarım alanları hiçbir planlama disiplini ve kararına bağlı olmaksızın bizzat TOKİ eliyle yapılaşmaya açılmakta ve kentler büyük bir tehlikenin eşiğine getirilmektedir.

Bu konudaki aymazlık öylesine büyük bir boyuta ulaşmıştır ki; acısını hâlâ yüreğimizde hissettiğimiz 17

Ağustos depreminden sonra "ölüm ovası" olarak adlandırılan ve hiçbir biçimde yapılaşmaya açılmamış olması gereken Yalova'daki Hacı Mehmet Ovası dahi TOKİ eliyle yapılaşmaya açılarak bini aşkın konut yapılabilmekte; Kocaeli ve Simav gibi yerlerde fay hatları üzerine yerleşim kararları alınabilmektedir.

Bütün bu örnekler büyük bir hızla çoğalırken, asli görevlerini unutan yerel yönetimler (istisnalar hariç) de deprem bahanesini kullanarak imar rantı sağlama çabasında TOKİ ile işbirliği içinde bu yarışta yer almaktadırlar.

Bu koşullarda depreme karşı hazırlıklar geciktirilerek yeni ve daha büyük sorunlar yaratılmakta ve "güvenli yaşam alanları" bir "hayal" olmaya devam etmektedir...

Ancak bütün bu "sağlıklı kentleşme" karşıtı kentsel operasyonlar ve uygulamalar simsarlığı yapan uluslararası gayrimenkul sermayesine ve yerel ortaklarına yetmemiş olmalı ki, bugüne kadar bütün bilimsel ve mesleki birikimlerini kamu ve toplum yarına kullanan Meslek Odalarının uyarılarını ve bu konuda yürüttükleri hukuk savaşını engellemek ve onları etkisizleştirmek adına yetki ve amacını aşan hukuksuzluğu apaçık olan Kanun Hükmünde Kararnameler yayınlanmaktadır.

17 Ağustos felaketinin ardından geçen 12 yıldan sonra ortaya çıkan asıl sorun, ülkemizin doğal, kültürel ve tarihsel değerlerini kısa vadeli ekonomik ve siyasal çıkarlar uğruna talan etmeyi "başarılı iş yapabilme yeteneği olarak" gören anlayışların ve her türlü değeri tüketen bu çarkın her gün daha büyük tehlikelere neden olacağı toplum olarak ne kadar farkında olup olmadığınıdır.

Unutmayalım ki, bir gün mutlaka "çılgınlık, yağma ve talan" karşısında "akıl ve bilim" egemen olacaktır. İnsanlığın uygarlık birikimi ve onurunun tüm olumsuzlukların üstesinden geleceği inancıyla kaybolan tüm değerlerimiz ve canlarımızın anısı karşısında saygıyla eğiliyoruz...

Değerli kamuoyumuza saygıyla duyurulur.

Başkentte Ulaşım Zammı 1 Eylül'de Başlayacak

Başkentte toplu taşıma ücretlerinde yeni düzenleme yapıldı. 1 Eylül 2011'de uygulanmaya başlayacak yeni tarifeye göre, EGO otobüsleri, Metro ve Ankaray'da 1.65 lira olan tek binişli kartlar 1.75 lira, 1.25 lira olan tek binişli indirimli öğrenci kartları ise 1.30 lira oldu.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Haber Merkezinden yapılan açıklamada, Ulaşım Koordinasyon Merkezi'nin (UKOME) bugün yapılan genel kurul toplantısında, başkent ulaşımına ilişkin çeşitli konuların görüşülerek karara bağlandığı belirtildi.

Toplu taşıma ücretlerine de yeni düzenlemenin getirildiği bildirilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

"Genel Kurul toplantısında alınan karar gereğince 1 Eylül 2011 tarihinde uygulanmaya başlayacak yeni tarifeye göre EGO otobüsleri, Metro ve Ankaray'da 1.65 lira olan tek binişli kartların 1.75 lira, 1.25 lira olan tek binişli indirimli öğrenci kartlarının ise 1.30 lira olması kararlaştırıldı. Yeni tarifede, Esenboğa Havaalanı'ndaki Ankara arası üç binişlik tam yolcu ücreti 4.95 liradan 5.25 liraya çıkarılırken, özel halk otobüslerinde tam bilet 2.10, öğrencilere indirimli bilet 1.30, minibüslerde kısa mesafe 2.10, uzun mesafe ise 2.40 lira olarak karara bağlandı.

Kaynak: Radikal Gazetesi
<http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetayV3&ArticleID=1059813&CategoryID=80> adresinden derlenmiştir.

Bir Yıl İçinde Ankara'da İkinci Ulaşım Zammı!

**Son Ulaşım Zamları İle Ankaralılar Ulaşım Günde 200.000 TL Daha Fazla Ödeyecek!
Gökçek, Elini Ankara Halkının Cebinden Çekmelidir!**

TMMOB ANKARA İL KOORDİNASYON KURULU

Ankara ve İstanbul'da ulaşım ücretlerine yapılan son zamlar, Türkiye ekonomisinin bir aynası durumundadır. Zira yanlış yönetilen ekonominin bütün yükü doğrudan ve dolaylı vergiler ve zamlarla halka yansıtılmaktadır. Ankara ve İstanbul'da aynı gün gerçekleştirilen zamlar da göstermiştir ki AKP iktidarının elleri halkın cebinden başka bir yere uzanmamaktadır.

Ankara Belediyesi'nin hukuka aykırılık içeren ulaşım zamları geçtiğimiz yıllarda yargı kararlarıyla iptal edilmiş olmasına ve Ankara halkı en pahalı ulaşım ücretleriyle yaşamaya mahkum edilmiş olmasına rağmen zamlar dur durak bilmemektedir.

Ankara'da kent içi ulaşım yapılan zam konusu, Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Melih Gökçek'in Ankara'yı nasıl yönettiğinin ibretlik bir öyküsüdür ve hukuksuzlukla maluldür.

Bilindiği üzere 2004 Aralık ayında 90 kuruş olan kent içi ulaşım zam yapılarak 1,20 TL'ye yükseltilmiş, buna karşı açılan dava da Danıştay aşamasından da geçerek 2009 Ekim ayında sonlanmıştı. Mahkeme UKOME kararını iptal etmiş, ancak Ankara Büyükşehir Belediyesi bu karara uymayarak zamlı tarifeye devam etmiştir.

Davalar devam ederken zamlar durmamış, 2008 yılı başında toplu ulaşım gene zam yapılmıştır. 2008 yılı Ekim ayında "özel ulaşım aracı sahiplerinin talebi var" gerekçesiyle ikinci kez zam yapılmıştır. 1,20 TL'den 1,40 TL'ye çıkan bu zamma karşı da TÜDEF dava açmış ve Ankara 9. İdare Mahkemesi 2009 Temmuz ayında zam kararının yürütmesini durdurmuştur. Ancak Gökçek kararı uygulamayınca TÜDEF Melih Gökçek hakkında ceza davası için suç duyurusunda bulunmuş, Gökçek savcılıklara ifade vermiş ve konunun ciddiyetini

anlamış, ancak hukuka karşı hile yoluyla yalnızca 1 kuruşluk komik bir indirim yapma yoluna baş vurmuştur.

EGO Genel Müdürlüğü verilerine göre; Ankara'nın kent içi taşımacılığında toplu taşıma sistemlerinin payı yüzde 72'dir. EGO Otobüsleri, Ankara Metrosu ve Ankaray ile günde ortalama 1.000.000 kişi yolculuk yapmaktadır.

2010 sonunda 1.50 TL olan taşıma ücreti 1 Ocak 2011'de 1.65 TL'ye, son zamlarla da 1.75 TL'ye çıkmıştır. 1 Eylül'den itibaren geçerli olmak üzere yapılan zam ABB'nin web sayfasında "**Başkentte Ulaşım Mini Zam**" şeklinde duyurularak Ankara halkıyla dalga geçilmiştir. Metro, Ankaray, EGO Otobüsleriyle günde 1.000.000 yolcu taşındığını kabul edersek, böylelikle, Ankaralıların, **yılbaşına göre** sadece Ankara Belediyesine ödedikleri taşıma ücreti bir gün için 250.000 TL artmıştır. Ankaralılar 1.65 TL'den 1.75 TL'ye çıkan fiyatlarla 1 Eylül'den itibaren, bir önceki aya göre ABB'ye 100.000 TL daha fazla ödeyeceklerdir. Toplu taşıma sistemi içerisinde yer alan dolmuş ve halk otobüslerine ödenecek ücretler ile zamların servis ücretlerine yansması, toplu taşıma araçlarını yoğun kullanan öğrenci, kamu çalışanı, işçi ve emekliler için büyük bir darbe niteliğinde olacaktır.

Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME)'nin arkasına saklanan Melih Gökçek ve ABB, Ankara halkının biriken tepkisinden kurtulamayacaktır. ABB zamlarla fahiş ölçüde kazanmakta, ancak gerçekte halkın gönlünde kaybetmektedir.

TMMOB'ye bağlı 23 meslek odasının bileşiminden oluşan TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu, Ankara'yı rant alanına çeviren Melih Gökçek yönetimini protesto etmekte ve Ankara halkının yanında olduğunu bir kez daha ifade etmektedir.

ÖZEL BÖLÜM

Munzur Gözeleri Yaz Okulu

Geçtiğimiz ay Bülten'de Şube'nin 21-30 Haziran 2011 tarihlerinde Munzur Gözelerine yönelik bir yaz okulu gerçekleştirdiğini duyurmuş, bu yaz okulunun sonuç deklarasyonunu yayınlamıştık. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi her yıl mimarlık öğrencilerini farklı disiplinlerle tanıştırmak, farklı bölgelerin sorunlarını kavrayarak bu sorunlara mimari çözüm önerileri geliştirmek ve bu önerilerin hayata geçmesini sağlamak amacıyla yaz okulları organize ediyor. 2008 yılında Konur Sokak'ta kent mekânların politik kurgusu, 2009 yılında Hasanoğlan Köy Enstitüsü Yerleşkesi'nde Köy Enstitüsü'nün imece ruhu ve eğitim sisteminin irdelenmesi, 2011 yılında Halfeti'de katılımcı mimarlık temaları ile gerçekleştirilen yaz okullarının sonuncusu TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi coğrafyası içerisinde bulunan Munzur Vadisinde düzenlendi.

Ankara Dersimliler Derneği ile birlikte ortaklaşa gerçekleştirilen yaz okuluna TMMOB Peyzaj Mimarları Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası da destek oldu. Mimarlık, peyzaj mimarlığı, inşaat mühendisliği ve çevre mühendisliği öğrencilerinin katıldığı yaz okulunda Vadinin farklı bölgelerini tanımaya yönelik çalışmalar gerçekleştirildi. Sözlü tarih çalışmaları, röportajlar, söyleşiler, belgesel gösterimleri, müzik dinletileri, geziler düzenlendi. Tüm çalışmalar bölgedeki halkın katılımı öngörülerek organize edildi.

Tonguç Akış, Bülent Batuman, Ozan Devrim Yay, Tezcan Karakuş Candan'ın yürütücü olarak katıldığı yaz okulunda "Planlama ve İyileştirme", "Sosyal Yaşam", "Çevre ve Enerji", "Çocuk ve Mimarlık atölyeleri oluşturuldu. Bu atölyeler sonucunda Tunceli'nin Ovacık İlçesine dair Meydan Düzenlemesi, Munzur Gözelerinin İyileştirilmesi ve Ovacık İlçesi için çocuk parkı projeleri ortaya çıktı. Etkinliğin son günü yapılan sunumlarla bölge halkına tanıtılan projeler Belediye Başkanı'na da tanıtıldı. Yaz Okulunda ayrıca heykeltıraş Erdal Duman'ın katkıları ile Munzurlu çocuklara yönelik Çocuk ve Mimarlık çalışması da gerçekleştirildi. Bülten'imizin bu sayısında ortaya çıkan ürünler ile Yaz Okulu yürütücü ve katılımcılarından bazılarının görüşlerini yayınlıyoruz.

Çocuk ve Mimarlık Atölyesi

21-30 Haziran 2011 tarihlerinde düzenlenen Munzur Gözeleri Yaz Okulunda Munzur'lu çocuklarla Munzur'un sorunları ve HES'lere yönelik bir atölye düzenlendi. Tüm yaşlardan Munzur'lu çocukların katıldığı atölye çalışmasında çocuklar Munzur'u tanıttılar, Munzur'un oyun alanlarını yürütücülerine gösterdiler. Munzur'un Ritmi çalışması ile konserler verdiler. Tezcan Karakuş Candan ve Erdal Duman'ın yürütücülüğünü yaptığı atölye sonucunda çocukların hayalindeki oyun alanı tasarlandı. Mimarlık ve peyzaj mimarlığı öğrencileri tarafından projelendirilen oyun alanı Yaz Okulu'nun son gününde Dersim halkına ve Ovacık Belediye Başkanına sunuldu.

Çocuk ve Mimarlık: “Munzur Özgür Akacak”

Tezcan KARAKUŞ CANDAN, Yürütücü

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin düzenlediği öğrenci yaz okulu kapsamında Dersim Munzur Gözelerindeyiz. Mimarlık Öğrencileri ile Munzur Gözelerine dair tasarım çalışması yürütülürken, Ovacık'ta gerçekleştirilen etkinliklerde ve festivallerde çocuklara yönelik herhangi bir aktivite yapılmadığını öğreniyoruz. Ovacık Meydanındaki akşam film gösterimlerine yoğun ilgi gösteren çocuklara yönelik Çocuk ve Mimarlık çalışması yapmaya o an karar veriyoruz. Çalışmanın konusu doğal olarak çocuklar tarafından belirleniyor: **“Munzur Özgür Akacak”**

3.000 nüfuslu Ovacık halkının %80'inin katıldığı film gösteriminde çocuklara yönelik etkinlik yapacağımızı duyuruyoruz. Çocukların sevinç çığlıklarını duymalısınız.

Ertesi gün Ovacık Meydanında bir araya geliyoruz, neredeyse Ovacık'ın bütün çocukları orada; yaş sınırı yok... Önce meydandaki çardakları kuruyoruz birlikte; sonra çardakların altında drama yöntemiyle birbirimizle tanışıyoruz. Oyunlar oynuyoruz. Yorulunca sandalyelere oturduk. Gözlerimizi kapattık, “Ovacıktan Munzur

gözlerine yolculuğa çıkıyoruz, ayaklarımızı Munzur'un soğuk sularına daldırıyoruz, ahşap köprüye çıkıyor atlıyoruz, soğuk sularında yüzüyoruz, Munzur'un sesini dinliyoruz, Munzur'un ritmini yapıyoruz, Munzur hırçın akıyor, Munzur lıkır lıkır, Munzur rüzgârda ... Bütün seslerini çıkartıyoruz Munzur'un.Sonra uykuya dalıyoruz”

“Sabah kalktınız Munzur akıyor, neden?” demeye kalmadan, Baran oturduğu yerden kalkıyor hemen fırlayıp kaşımıza dikiliyor. “Munzur nasıl akmaz sen diyorsun?” diyor.

Hemen hepsi “iş makineleriyle baraj yaptılar” diyorlar. “Onlar baraj yaparken, siz ne yapıyordunuz?” sorusuna “uyuyorduk” diye cevap veriyorlar. O zaman “uyumayalım Munzur'a baraj yapılmasını” deniliyor. Hepsinin gözlerinin feri sönmüyor suyla dünyaya gelmiş, tüm oyunlarını suda oynamış, suyun çocukları olarak. Munzur'un hayal de olsa akmaması...

Sonra her biri Munzur oluyor akmak istiyorlar; önlerinde set çekenleri bir anda yıkıp geçiyorlar ve sonra ne oldu anlayamadık. Bir anda sesler yükseldi “Munzur Özgür Akacak” sloganlarıyla meydanı terk ederek, Ovacıkta yürüyen ritm yapan çocuklar oluverdiler. Koşarak küçük ellerinde kendi yaptıkları ritm aletleri ile Munzur'un özgür akmasını savunuyorlar. Arkalarından koşarak zor yetişiyoruz. En son Hükümet Konağının önünde yakalıyoruz. Çünkü oturmuşlardı. “Ne yapıyorsunuz?” dediğimizde, “oturma eylemi yapıyoruz” diye cevap veriyorlar. Çalışmanın ilk bölümü çocukların doğaçlama “Munzur Özgür Akacak” eylemleriyle tamamlanıyor ve mola veriyoruz... Molada nereye gittiler dersiniz? Tabii ki Munzur'a yüzmeye, hem de koşarak.

Çocuklar çok duyarlı, ama bu duyarlılıklarını ilk defa göstermişler, aileleri mutlu çocuklarının çevre duyarlılığını görmekten... Sonra oyun parklarının olmadığını söylüyor Ovacık Belediye Başkanı Mustafa Sangül. Çocuk parkı tasarımını çocuk katılımıyla elde etmek Çocuk ve Mimarlık çalışmasının başka bir boyutunu oluşturuyor. Çocuklarla birlikte oyun parkları üzerine konuşuyoruz; nasıl bir oyun alanı istiyoruz maketlerini yapıyorlar. Çocuklarla birlikte oyun alanı tasarımı yapıyoruz. Oyun alanında suyu kullanmıyorlar, çünkü Munzur var. Oyun alanı maketlerini bitirdikten

sonra yaptıklarını meydanda sergilemek için hazırlıyorlar. Akşam serginin açılışı ile birlikte Munzur'un Ritmi Konserini veriyorlar. “Munzur Özgür Akacak” onların belleklerine kaydedilmiş. Buldukları her fırsatta bu taleplerini dile getiriyorlar. 1 günlük atölye çalışması bitiyor. “Yarın da çalışma var mı?”. “Yarın olmayacak” dedik.

Ancak ertesi gün meydanda çalışırken saat 11.00'de hepsi bir araya gelmiş, yanımıza geldiler; “biz çalışma yapmak istiyoruz” diye; “yapana kadarda gitmeyeceğiz” dediler. Elimizdeki malzemelere baktık, çocuklara baktık ve hemen kibrit çöpünden strüktür atölyesini kurguladık... Çocuklar biz orada olduğumuz sürece en yakın dostlarımız oldu... Mimarlık öğrencileri bir yanda çalıştılar, çocuklar çadırların altında...

Onlar, Munzur'un çocukları. Munzur'un sesiyle büyümüşler. Onun yokluğunu akıllarına bile getirmek istemiyorlar. Onsuz yaşamayı duymak bile istemiyorlar. Çocuklar için Munzur yaşamın bir parçası... Geleceğimiz için; çocuklar için “Munzur Özgür Akacak”.

Gerek Yok, Munzur Var !

Erdal DUMAN, Yürütücü

Munzur Gözeleri Yaz Okulu Çocuk ve Mimarlık Atölyesi kapsamında yürütülen çalışmada 7-12 yaş aralığındaki çocuklara verdiğimizden çok, onlardan aldığımızı söyleyebilirim. Projenin kapsamında barajlar, hidroelektrik santralleri (HES), çevre sorunları ve yaşadığımız yer olarak kentin olanakları belirlenmişti. Katılımcı çocuklarla bu sorunlar ya da temalar üzerinde karşılıklı sohbetlerimizde ve atölye çalışmaları esnasında gördüğümüz durum, çocukların aslında bizlerden çok daha yoğun duygular hissettiği idi. Tabi ki mevcut bir sorunu iki farklı yöntemle kavramak mümkün; birincisi sorunu mantıksal olarak, akılcı yaklaşarak artılarını eksilerini ortaya koyup, verileri değerlendirmek ve elde edilen sonuçları istatistiksel yöntemlerle ölçmek v.s. ikincisi ise aynı sorunu duygularla, sezgilerle kavramak ve hissetmek. Bu

çalışmalarda öğrendiğimiz en büyük şey sanırım bu duyarlılıktı.

İşte oradaki çocuklar da durumu akılcı ve mantıksal yoldan değil de sadece hisleriyle kavramışlar; vardıkları sonuç ise şaşırtıcı ölçüde tüm mantıksal verilerden daha geçerli bir neticeye ulaşmıştı. Öncelikle HES'lerle yapılan doğa tahribatının farkında olmaları, Munzur'un artık akmayacağını bir türlü kabul etmemeleri, Munzur'a yapılacak bir müdahalenin yaşamlarında yarattığı /yaratacağı travmayı görüyor olmaları işin daha başında onların bu meseleyi hepimizden daha çok önemsendiği hissine kapılmamıza neden oldu. Çünkü buradaki çocukların Munzur'la ilişkileri, bağları orada yaşayan yetişkinlerden, bu ülkeyi yönetenlerden, barajları buraya yapan işadamlarından ve oraya giden

bizlerden çok daha kuvvetliydi. Onlar her gün Munzur'la birlikteydi, anadan üryan bir şekilde, coşkuyla Munzur'un soğuk sularına atıyorlar, ana babalarından çok onunla kucaklaşıyorlardı. Aralarında öyle güçlü bir bağ kurulmuş ki, Munzur'u kıskanmamak elde değil. Bu durumda bu ilişkide biz fazlaydık, çünkü Munzur'la çocuklar birbirini çok iyi tanıyordu, onlar Munzur'a sahip çıkıyorlardı. Buradaki büyük yalan ise bize de zamanında söylenen "bu dünya çocuklara bizden miras kalacak" saçmalığıydı. Munzur'un asıl sahibi çocuklardı ve dolayısıyla onu birilerine bırakacak olan da yine bu çocuklar. Öteki durumda bizden birilerine iyi bir şeylerin kalacağı yok, zaten bugüne kadar da öyle olmadı!

Çalışmanın diğer bir ayağı çocukların yaşadıkları alanlar, oynadıkları parklar ve kent meydanlarının fiziki durumları ve onların talepleri üzerineydi. Burada da hiç şüphesiz kenti bizlerden çok daha iyi kavramışlardı ve yerle-mekânla kurdukları bağ son derece hassastı. Onlar kentin her yanını yaşıyordu, sokaklar bir yerden bir yere gidilen yerlerden öte, yaşamsal bir öğeydi ve yaşam oyundu. Oyun her yerdeydi, bir kum yığını, bir su birikintisi, çeşme başı. Kentin ortasında kuru, ağaçsız arabaların kapladığı, gölgesiz, betondan bir meydan istemiyorlardı. Burada oynarken güneş başlarına geçiyor, düşünce canları yanıyor, arabalar top kalesinin önünü kapatıyordu.

Bir de sıkılıyorlardı tabii, çünkü buralara kimse gelemiyordu, oturacakları, diğer çocukların onlarla

karşılaşacakları koltuklar da yoktu. Oyun parkına ise hiçbiri gitmiyordu, çünkü buranın gidilecek oynanacak bir cazibesi yoktu. Demirden yapılmış malzemeler paslanmış, plastikten olanlar kırılmıştı. Onlara göre plastik iyi değildi çünkü elektrik yüklüyordu. Bir de renkleri solmuştu, bakımsızdı. Parkın zemini sert taşlardan yapılmıştı, orada koşmak zordu.

Daha sonra birlikte başka şehirlerde yapılmış parklardan fotoğraflara baktık, havuzlar, çeşmeler, fiskiyenin altında koşan çocuklar vardı. Ağaçların tepesinde evler ve oyun alanları vardı. Her şey doğanın içinde, onunla bütündü. Peki çocuklar ne istiyordu? Nasıl bir parkta oynamak istiyorlardı? Bu sefer onlar düşledikleri oyun parkını tasarladılar. Tasarımda havuz, fiskiye yoktu. Olsa iyi olmaz mıydı diye sorunca verdikleri cevap tam yerindeydi: "Gerek yok, Munzur var!". Aslında hem HES'ler üzerine hem de kent bilinci ve çevre üzerine başka bir söze lüzum yoktu. Onlara göre bir şey yapmaya gerek yoktu. Daha doğrusu *hiçbirşey yapmanın* birşeyler yapmaktan daha iyi olduğu durumlar vardı. Aslında burada kullanılan "*hiçbirşey yapmak*" eylem olarak bilinçli bir iradeyi barındırıyor. Bu nedenle normal kullanımında "*hiçbirşey yapmamak*" ortaya bir şeyin çıkmadığı durumu ifade ederken "*hiçbirşey yapmak*" ortaya için yapının konulduğu ya da korunduğu durum için kullanılabılır. Sanırım bunlardan biri de "Munzur Özgür Akacak" projesi.

Çevre ve Enerji Atölyesi

Munzur Güzeleri Yaz Okulu Üzerine

Ozan Devrim YAY - Yürütücü

“Dersim” kısmını duyduğum anda kabul ettim yaz okuluna katılmayı. Hiç gitmediğim halde, hep özlem duyduğum bir yeri Dersim. Bu özlemi gidermenin de güzel bir yolu oldu Munzur Yaz Okulu.

Bir furya halinde her yeri saran su kullanım hakkı sözleşmeleri ve Hidro-elektrik santralleri sorunu ile ilgilenmeme rağmen Karadeniz ve Eskişehir dışında

somut projelerle ve bu projelere karşı yürütülen mücadelelerle ilgilenme şansım olmamıştı. HES ve baraj sorunu ile ilgili okuduklarımızda Dersim'in de hep önemli bir yeri vardı, ama sorunu yerinde tartışmak ve görmek, konu ile olan ilişkimizi başka bir boyuta taşıdı. Pertek-Tunceli arasındaki inişli-çıkışlı yolu geçtikten sonra Uzunçayır Barajının şehir merkezinin içine kadar giren görüntüsü bu ilk karşılaşmayı buruk yapan bir gerçektir. Belgesellerden suların altında kalış öyküsünü dinlediğim Gola Çetü'nün yerinde kurulan parkı gördüğümdeki burukluk da bunun bir parçasıydı. Neyse ki hemen sonrasında bugüne dek baraj ve HES projelerinin hayata geçirilemediği Munzur Vadisi'ne girdiğimizde duygular değişti. Hep merakla beklenen Munzur Vadisi'nin güzelliğine duyulan hayranlığa köy boşaltmaların, orman yakmaların, 1938 soykırımının anılarının öyküleri ve izlerinin yarattığı şaşkınlık ve öfkenin karıştığı duygularla geçti bu bir saatlik yolculuk da.

Daha ilk akşamdan Ovacık'ta dostluklar kurmaya başladık. Bugün hala süren bu dostluklar bu etkinliğin en önemli kazanımlarındandır benim için. Ankara grubunun gelişi ve davullu-zurnalı karşılama ile Yaz Okulu da başlamış oldu. Tabi ilk plana göre Munzur Güzelerinde yürütülmeye çalışılan atölyeler Mimarlar Odası yöneticilerinin yerinde bir sıkıyönetim ilanı ile üçüncü günün sonunda Ovacık merkezine alındı. Munzur Güzelerinin Munzur'un -dolayısıyla yaşamın- kaynağı olmasının yarattığı hayranlık nedeniyle hepimizi saran rahavet çalışmamızı biraz engelledi.

“Çevre ve Enerji” atölyesinde öncelik kaçınılmaz olarak Dersim'in de gündemi olan HES'ler ve barajlar oldu. Farklı bölümlerden gelen ancak HES konusunda öğrenmek ve düşünmek isteyen arkadaşlarımızla bir yandan HES ve barajların çalışma prensibi ile ilgili temel teknik bilgileri ortaya sererken bir yandan da Dersim bölgesinde planlanan / inşası devam eden / ÇED süreci devam eden / işletmede olan gibi farklı statülerdeki HES'lerle ilgili son durumu derledik. Bu derlemede hem projelerin teknik olarak geldikleri aşamalar, hem de HES karşıtı mücadelenin hukuksal boyutunda yapılanlar ele alındı. Ne yazık ki kendi meslektaşlarımızın elinden çıkan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporlarında

çarpıtılan gerçekleri bir kere de Dersim bölgesindeki projeler özelinde gördük. "Sosyal Yaşam Atölyesi"ndekiler kadar olmasa da, çalışma mekânımız olan Ovacık Halk Eğitimi Merkezi'nden çıktığımız zamanlarda Ovacık halkı ile baraj ve HES'lerle ilgili görüşleri üzerine konuşma şansı bulduk. Yörenin ağır kış şartlarının verdiği bıkkınlıkla "İklim yumuşayıp daha az kar yağacağı için barajı istiyoruz" diyenler de olmakla birlikte, çoğunluğun HES ve barajlara karşı olduğunu ve önceliklerinin Munzur doğasının zenginliği olduğunu gördük. Daha az kar yağacağı için baraj isteyen bir teyzeye biz fikirlerimizi söyleyemedik, komşuları ve arkadaşları olan diğer Ovacık kadınların verdiği yanıtlardan mutlu döndük Halk Eğitimi Merkezi'ne. Atölye katılımcısı arkadaşlarımızın en çok sordukları ve yanıtı üzerine tartıştıkları soru ise "Ne ve kim için enerji?" oldu. Dersim'de planlanan HES ve barajlarda önceliğin halkın yararı değil, sermayenin çıkarları ve Dersim'deki insansızlaştırma politikasının devamı olduğu vurgusu tüm tartışmaların içinde yerini buldu.

Yaz Okulu kapsamında pek çoğumuz için bir ilk olacak

şekilde, üzerine çokça konuştuğumuz HES'lerden birini görme şansımız da oldu. Nehir tipi santrallerden olan ve uzun süredir çalışmakta olan Mercan HES'e yaptığımız teknik gezi sırasında nehir tipi bir HES'in çalışma prensibi konusunda pek çok kişinin aklındaki soru işaretleri giderilmiş oldu. Boşaltılmış Dersim köylerinin içinden geçerek Mercan Vadisinde ilerleyip önce Mercan HES'in aşağı kottaki santralini, tribünlerini, cebri borusunu gözlemledik. Daha sonra HES tarafından suları hapsoldüğü için oldukça cılız akan Mercan Irmağının kenarına bir yanaşıp bir uzaklaşan yoldan yukarı devam ederek Mercan Irmağının kelepçesi olan regülatör yapısına ulaştık. Burada, regülatör öncesi coşkunca gürleyen Mercan'ın suyunun ne kadar büyük bölümünün regülatörlerle tünellere aktarıldığına tanık olduk. Bir hafta boyunca gıpta ettiğimiz "Sosyal Yaşam Atölyesi" ile regülatör dönüşü bir ortaklık da yaşamış olduk. Mercan HES'in regülatörünün ve santralinin kalan Yazıören Köyünde yaşlıların 1938'lere kadar giden anılarını dinlerken, kelepçe vurulmuş Mercan kıyısındaki yaşam hakkındaki görüşlerini de dinledik. Kimisi "Eskiden çocuklar için tehlikeliydi, şimdi az su aktığı için endişelenmiyoruz" gibi aklımıza gelmeyen düşüncelerini paylaşırken, kimisi de Mercan'ın suyunun akışını artık duyamayışından duyduğu mutsuzluğu paylaştı.

Atölyelerin sonuçlarının paylaşılacağı son gün ise savaş gerçeği yüzümüze çarptı. Çoğu televizyonun "3 terörist ölü ele geçirildi" söylemini tekrarladığı, kimisinin gündemine bile almadığı üç genç insanın ölümünün yöre halkı için nasıl farklı anlamlar taşıdığını, savaş gerçeğinin diğer gündemlerin nasıl da önüne geçtiğini yerinde gördük. Adil ve onurlu bir barışa olan özlemimizi bir kere daha ve daha derinden duyduk.

Yaz okulunun ölüm ve savaşın gölgesinde sonlanan Ovacık ayağından sonra Tunceli merkezine giderken Munzur'un suyu bir kere daha ölüm yerine yaşamı hatırlatarak eşlik etti bize. Yine askeri operasyonların gölgesinin düştüğü Pülümür Vadisi gezimizi iptal ederek rotamızı zorunu olarak Keban Barajına çevirerek, yeni dostlarımıza en kısa zamanda görüşme sözü vererek Dersim'den ayrıldık.

Sosyal Yaşam Atölyesi

Yüzünü Güneşe Dönen ve Karanlığın Kanlı Hiçliğinden de Güneşi Görebilenlerin Sesi Munzur'un Sesine Sahip Çıkmalı.... Çok Şey Var Daha Yapacak....

Özgür FINDIK

Ovacık Gözelerine 21-30 Haziran 2011 düzenlenen, 1937-1938 Dersim soykırımı, 1980-1994 zorunlu göç ve katliamları ile ilgili 9 günlük kolektif etkinliğe ben de katıldım. Mimarlar Odası Ankara Şubesi ve Ankara Dersimliler Derneği'nin öncülüğü ile organize edilen bu 9 günlük çabanın amacı geçmişte bu coğrafyada yaşanan ve günümüzde de halen kanayan ve resmi ideoloji tarafından kanatılmaya devam eden sorunların ele alınması idi...

Bu amaçla, kendi alanım olan sinemada duyarlılığım, çabalarım ve tanıklığım sonucu ortaya çıkartmış olduğum sinema belgeseli olan 'KIRMIZI KALEM' adlı belgeselimi de bu çalışmaya kattık.

Dersim'in sessiz çığılığının devam ettiği ve resmi ideolojinin geçmiş katliamlarının bir devamı olarak görülen bu süreçte, bilince çıkartılması gereken HES ve baraj projelerine karşı alternatif projelerin ortaya konulması amaçlı 50'ye yakın mimarlık ve mühendislik öğrencileri buluştular. Bu kolektif iradede oluşan "Sosyal Yaşam Atölyesi" bölgede yaptıkları çeşitli çalışmalarla kendi alansal araştırmalarını ve alternatiflerini ortaya koydular. Gözeler üzerinde incelemelerin yapıldığı bu çalışma Ovacık ilçesinin tamamını kapsadı.

Bu bölgelerde yaşayan halkın tanıklığına başvuruldu. Kendilerine yöneltilen "Baraj istiyor musunuz?" başlıklı sorulara "istemiyoruz" cevabı ile birlikte "istiyoruz" cevabını da verdiler yerli yaşamın sahipleri. Bu cevabın nedenlerinden biri kışın yağın karın oradaki yaşam koşullarını zorlaştırdığı, bu yüzden iklimin barajlarla yumuşamasının

bu zorluğu ortadan kaldırayabileceği anlayışı olduğunu dile getiren kimi yerli yaşam sakinleri, baraj karşıtlarının da Dersim'de yaptıkları eylem ve etkinlikleri istemediklerini de yer yer belirttiler. Bu amaçla yapılan sohbetlerde Dersim'in ekolojik, coğrafik, topografik ve inancaşal (kültürel) özelliklerini de yok edecek barajların ve HES'lerin resmi ideolojinin Dersim'i daha önceki gibi haritadan silme, diğer bir deyişle imha politikası olduğu beyan edildi. Dersim'in yaşam sakinleri ve emekçileri "eğer devlet yatırım yapmak istiyor ise, 90'lı yıllardaki saldırılardan ve ekonomik yoksunluklardan yakılıp yıkılan evlerimizi ve coğrafyamızı daha yaşanabilir hale getiren altyapı vb. projeler ortaya koymalıdır" şeklinde düşüncelerini ortaya koydular.

Bir coğrafya düşünün ki, el yordamı ile karanlıkta kalan yaralarını sağımak için ve bu yaraları gün yüzüne çıkartmak için yoğun emek harcayan, bedel ödeyen...

Bir coğrafya düşünün ki yaşlı çınarları atalarının geçmişinin izlerini inançlarını yaşanmışlıklarını kısacası acılarla yıkımlarla geçse de tarihi sahiplenmek adına bile resmi ideolojinin tüm baskılarına topraklarında ölme hakkını dimdik ayakta orayı terk etmeye direnerek

karşılama cesaret ve iradesini gösteren....

Yüzünü karanlığın gölgesinin içinde bile tüm acılarına rağmen güneşe dönen bu topraklara bu toprakların insanlarına insanlık adına bir borcumuz var...

Kendi rızkından önce topraktaki karıncanın rızkını Hızır'dan dileyen, hümaniter yapısının hakim olduğu inancına insanlık adına duasına ve suyuna dağlarına iklimine gözyaşına yakarısına ses vermek gerek.

İşte Dersim'den ve onun dostlarından beklentimiz bu yaşlı çınarların gölgesinden güne uzanarak sularına ve geçmişlerine sahip çıkmaları ve bu anlamlı projeyi de desteklemeleridir.

Çünkü Dersim bu proje gibi birçok altyapısal projenin alternatif çevrelerce uygulanmasına insanca yaşamak adına acilen ihtiyaç duymaktadır.

Bu anlamda 21-30 Haziran 2011 tarihinde bu çalışmayı organize eden Mimarlar Odası Ankara Şubesi ve Ankara Dersimliler Derneği'ne katılıp emek veren ve destekleyen herkese bir kez daha teşekkür ediyorum.

Munzur Gözelerinde Öğrenci Yaz Okulu: Tasarım Atölyesi

Tonguç AKIŞ - Yürütücü

Yoğun gündemi ve zengin programı ile dolu dolu geçen Munzur Gözelerinde Öğrenci Yaz Okulu, 2011 Haziran ayının sonunda gerçekleşti. Türkiye'deki yerleşimler üst ölçeklerdeki tahripkâr enerji politikaları ile şekillendirilmeye çalışılırken, doğal kaynakların, toplumsal ve kültürel yaşamın sığ projelerle teker teker yok edilmeye başlandığı bir süreçte yapılan yaz okulu, temel çıkış yolunu bu yıkıma karşı Munzur'da yapılabilecekler üzerine kurgulamakta. Munzur coğrafyasındaki toplumsal hayat ile katılımcılar arasında yeni bir temas alanı oluşturan bu yaz okulu, oda bünyesinde geçmişte kurgulanan yaz okulu çalışmalarına göre her zamanki gibi kendi içinde bir dizi yenilikler barındırmakta ve farklı noktalarda eklemesi ile mevcut bir geleneği sürdürmekte. Yaz okulunun yeniliği ve belki de somut tetikleyicisi belirli bir tasarım sorunu üzerine odaklanması, sürekliliği ise yine toplumsal boyutları olan bir programa sahip olması.

Dışarıdan ilk defa gelen katılımcıların Munzur coğrafyasındaki bu yıkımın toplumsal, kültürel ve tarihsel boyutlarını daha ilk günden hissettiği yaz okulu çalışmaları birçok kurum ile birlikte oluşturulan programlama çalışması ile başladı. Bu kurumlar; Tunceli - Ovacık Belediyesi, Ankara Dersimliler Derneği, TMMOB Peyzaj Mimarları Odası ve TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası. Bu kurumlar katılımcıların profillerini belirlerken, atölyelerin kurgulanması da bu programı destekledi. Tıpkı Halfeti'de olduğu gibi,

atölyelerin kurgusunun ve içeriğin katılımcılarla alanda belirlendiği bir süreç izlendi. Hukukçular, iletişimciler, müzisyenler, belgesel film ekipleri, mühendisler ve üniversite öğrencileri ile birlikte yürütülen yaz okulu Ovacık halkının katılımı da oldukça yoğundu.

Yaz okulunun ana mekânı Ovacık Meydanı'ydı. Ovacık Meydanı gündüzleri oluşturulan kapısız tasarım atölyesi (güneşten koruyucu üç adet tenteden ve altlarındaki masalardan oluşan stüdyo ortamı) etrafında kurgulanan atölyelere ev sahipliği yaparken, hukuk mücadelesinin yol haritasının öğrenildiği paneller ile meydan eğitim alanına dönüşüyordu. Belediyenin karşısındaki bu zengin alanın beyaz duvarı, yürek burkan Dersim belgeselleri ile dirençli çevre savunucuların görüntülerini ayakta ve oturan insanlardan oluşan kalabalığa sunuyordu. Türkülerle coşan kalabalık, ağıtlarla hüzünlenmeyi unutmuyordu. Yoğun olarak geçen yaz okulu, özellikle Ovacık Meydanı deneyimi ile birçok mecrada gerçekleşen paylaşımın ana zemini oldu.

Bu mekânsal deneyimin heyecanı ile şekillenen tasarım atölyesi Ovacık Meydanı'nda kullanıcı taleplerine açık katılımcı bir tasarlama yöntemi benimseyerek, yaz okulunun toplumsal yaşamla birlikteliği sağlandı. Çocuklardan yaşlılara yerleşimde yaşayanların tümünü kapsayacak biçimde (sözlü tarih çalışması yolu ile) katılıma ve fikirlere açık bir tasarım atölyesi bir yanda

çalışmalarını sürdürürken, sosyal yaşam adıyla kurgulanan atölye sayesinde Munzur coğrafyasında kültürel, tarihsel ve toplumsal yaşam hakkında deneyimler ve bilgiler paylaşıldı. Bunun yanında gözeleri tehdit eden enerji projeleri, çevre hakkı konusunda dokümanlar ve özellikle Munzur Milli Parkı arazisi hakkında belgeler üzerinden sürdürülen çevre ve enerji atölyesinde HES'ler, alternatif yaşam ve enerji politikaları tartışıldı. Bu tartışmalarla da beslenen tasarım atölyesi diğer atölyelerden gelen verilerle desteklenerek birlikte üretim yoluyla ilerledi. Belgeleme amaçlı çekilen fotoğraflar yanında tüm çalışmanın belgeselini de oluşturma görevi de unutulmadı.

Aynı şekilde Munzur gözelerindeki ziyaret alanı doğal miras ve inanç kültürü bağlamında türlü zenginlikler barındırıyordu. Doğa ve kültürün topografyadaki birlikteliğinin mekânsal deneyimi eşsizdi. Öncelikle, bu alandaki işleyiş, ziyaret trafiği, kullanım ve gündelik yaşayış sorgulandı. Haritalar yardımı ile mevcut durum tespit edildi. Alanda alınan ölçümlerle hali hazır paftaları oluşturuldu.

Atölyede projeleri tasarlarırken beliren temel ilkeler kabaca dört farklı başlıkta ifade edilebilir:

1. Tasarlanan projelerde (Gözelerin İyileştirilmesi, Ovacık Meydanı ve Çocuk Parkı) bu iki farklı mekânsal deneyim etkili oldu. Tasarımlarda özellikle **doğal ve kültürel ortama saygı**, ona mümkün olduğunca az müdahale ile iyileştirme çabası önplanda idi. Özellikle göze ziyaret alanındaki tasarımsal müdahalenin, kültürel ritüeli zedelemekten, sorunsuz ve güvenli bir dolaşım ile kurgulanmasına özen gösterildi. İnanç alanı olarak belirlenmiş bu alanın yozlaşmış bir turistik alana dönüşmemesi için koruyucu tasarım kararları da alındı. Bunun yanında ziyaretin kendine özgü özel alanlarının ayrıştırılması ve iki temel etkinlik alanının (kurban kesme ve gözelerin ziyareti) birbirinden ayrılması da sağlandı. Böylelikle doğaya ve dolayısı ile kültüre saygı tasarım elemanları ve etkinliği ile gerçekleştirildi. Kültürün gelecek nesillere tahrip edilmeden aktarılması sağlanarak sürdürülebilir bir yapıyı çevre yolunda net kararlar alınmış oldu.

2. Yukarıda aktarılan iki mekânsal deneyimin yanında, düzenli olarak yapılan atölye sunuşları ile yaz okulu içinde bilgilerin paylaşımı sağlandı. Her atölyenin sunuşlarında öğrenilenler her üç tasarıma girdi olarak belirlendi ve değerlendirildi. Bu doğrultuda çözümler tartışıldı ve öneriler sunuldu. Bu sunum hem belediye başkanıyla, hem de Ovacık Meydanı'nda toplananlarla

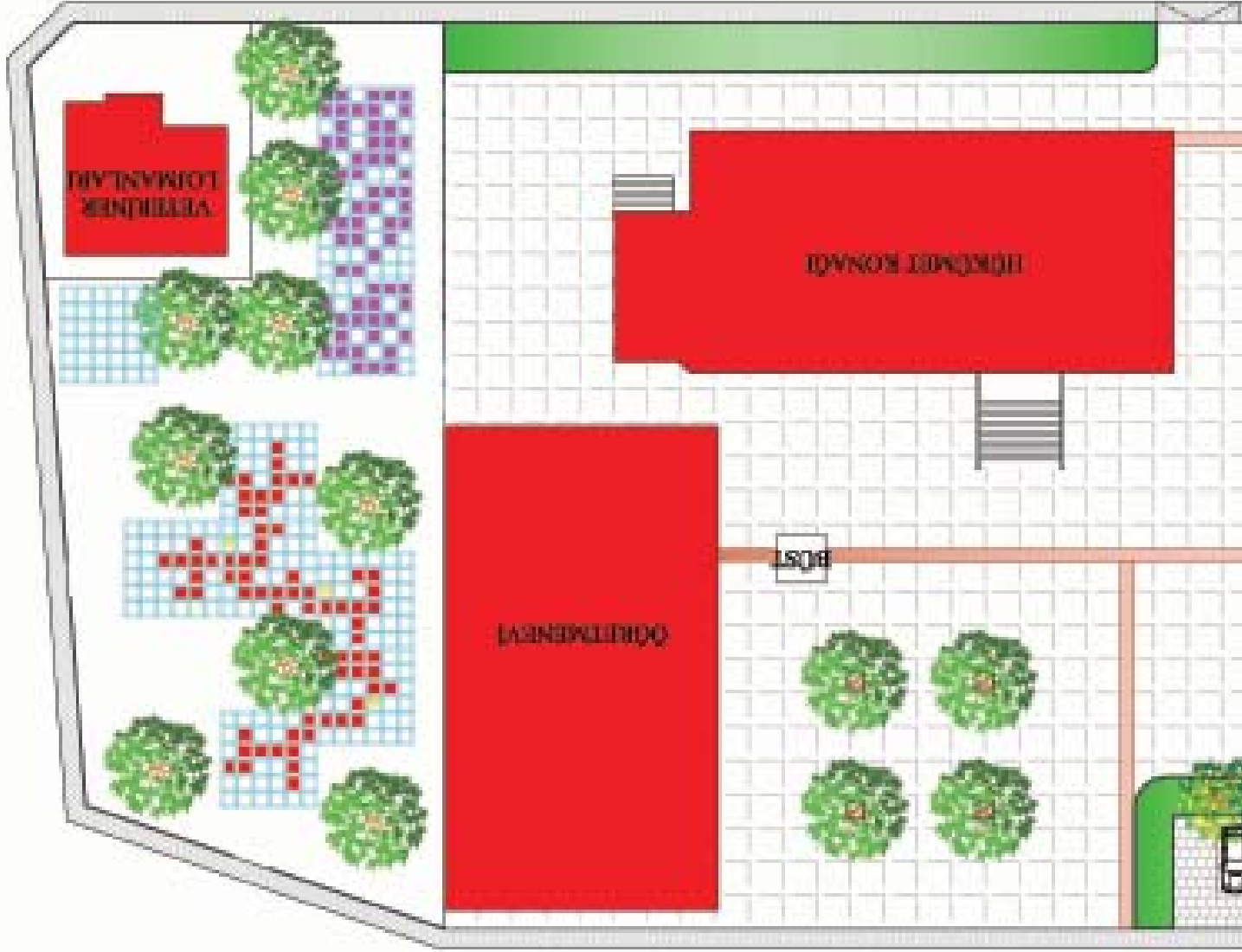
paylaşıldı. Üretilen tasarım hakkında geri dönüşler kaydedildi. **Paylaşımçı, açık ve şeffaf** bir yöntem izlendi

3. Tasarım atölyesinde **katılımcılık** iki farklı zeminde belirdi. 2010 Halfeti Yaz Okulu deneyimlerinden aktarılan bu yöntemle, alanların tasarımına kullanıcıları katma ilkesi tekrarlandı. Katılım hem tasarım atölyesi ortamına birebir katılım yoluyla fikirlerin ve taleplerin ifade edilmesi ve dile getirilmesi, hem de daha uzaktaki kullanıcıların alanı nasıl kullandığına ve kullanmak istediğine dair görüşlerin toplanması yoluyla oluştu. Böylelikle, hem taleplerini dile getirmek isteyenler tasarımı katılmış oldular, hem de isteyip de fikirlerini duyuramayanların görüşleri tasarımda girdi olarak yer aldı.

4. Tasarımın ortak kaygıları ise **çevreye duyarlı ve ekonomik** tasarımdı. Özellikle son günlerle güncellik kazanan ekolojik tasarım örnekleri dikkate alınarak malzeme seçiminde ve yapıların konumlanışındaki çevresel özelliklere duyarlılık konusunda hassasiyet gösterilerek tasarım kararları alındı. Çevreye duyarlılık konusu aynı zamanda tasarımda ekonomik olmayı ve mütevazı olmayı da beraberinde getirdi. Çoğu projenin maliyetinin belediye tarafından karşılanacağı düşünüldüğünden, kısıtlı imkânların olduğu gerçeği tasarıma katkı koyanlar tarafından hiçbir zaman göz ardı edilmedi ve özellikle maddi konularda ve uygulamanın işleyişi konusundaki görüşler defalarca halkla ve belediye ile paylaşıldı.

Munzur Gözelerinde Öğrenci Yaz Okulu farklı illerden ve ilgi alanlarından gelenlerin ortak paylaşımını ve üretimini sağlayan yaz okulu platformu, yapıyı çevre konusundaki duyarlılığı ve dayanışmayı belirgin hale getirmesi açısından oldukça önemli bir deneyim sağladı ve zengin bir eğitim platformu sundu. Özellikle farklı disiplinlerden gelenlerle birlikte, emekle oluşturulan dil birliği ve sorunların çözümü üzerine odaklanarak çalışma stratejisi ilerideki çalışmalara ve devamında kurgulanacak yaz okullarına örnek oluşturacak nitelikte. Bu çalışma ile anlaşıldı ki, Mimarlar Odası Şubeleri arasındaki öğrenci komisyonlarının birlikteliği daha da yoğun yaşanmalı ve bu birliktelik özellikle TMMOB içindeki diğer disiplinlerle kurgulanacak etkinliklerle zenginleştirilmeli ve çoğaltılmalı. Son olarak, özellikle zengin programlı yaz okulu hazırlama çalışmalarında emeği geçen herkese teşekkürler ve bizlere bu eğitim platformunu kararlılıkla her sene oluşturan yönetime saygılar.

Tasarım Atölyesi

ÇOCUK OYUN ALANI TASARIMI

- Çocuk Oyun Alanı yaş gruplarına göre (0-6,7-12) farklılaştırılmıştır.
- Çocuk Oyun Alanı çevreden bitkilendirme ve alçak bir duvar ile (h=90 cm) ayrıştırılmıştır.
- Çocuk Oyun Alanı bahçe duvarı aynı zamanda bir boyama duvarı olarak kurgulanmıştır.

- Çocuk Oyun Alanı girişi ana caddeden alınmıştır.
- Çocuk Oyun Alanında ağaçlarla bir yeşil sistem öngörülmüştür.
- Çocuk Oyun Alanında bir saçak (altı oturma elemanı) ve bir çeşme yer alacaktır.
- Çocuk Oyun Alanında yer alan üst örtü aynı zamanda bir oyun aracıdır.

Ovacık Merkez Meydan Tasarımı

- Kurgulanan meydan çok işlevlidir. Meydan konserler, söyleşiler, film gösterimleri ve oturma kullanımları için kurgulanmıştır.
- Resmi kullanımlar için var olan Hükümet Meydanı ile sivil kullanımlar için kurgulanan buluşma meydanı döşeme farklılıkları ile ayrıştırılmıştır.
- Hükümet Meydanı için bir cep otopark alanı

önerilmiştir.

- Hükümet Meydanı ile buluşma meydanı arasında bir yaya aksı ile arka yol bağlantısı sağlanmıştır.
- Buluşma meydanı Belediye ile ilişkilendirilmiştir.
- Meydanda zeminde yer alan su öğeleri ve ağaçlandırma ile doğal bir örüntü yaratılmıştır.

- Meydanda üç kotta düzenlenen oturma düzeni ile bir odak yaratılmıştır.
- Odak söyleşiler, konserler vb. aktiviteler için kullanılabilir.
- Film gösterimleri için taşınabilir bir sistem önerilmiştir.
- Meydanda zeminde kot farkı yapılmamış, kullanıcı sayısının artabileceği dikkate alınmıştır.

- Meydanda yer alan bina duvarı potansiyel film gösterim alanıdır.
- Hükümet konağı girişi üst örtüsünün düz bir saçak haline getirilmesi önerilmektedir.
- Meydanda yer alan mevcut tuvaletler önemlidir, ancak kadın erkek tuvaletlerinin yer değiştirilmesi önerilmektedir.

Munzur Gözeleri ve Yakın Çevresi İyileştirme/Tasarım Projesi

Çalışma alanımız olan Tunceli'nin Ovacık İlçesi sınırları içindeki Munzur Gözeleri, jeolojik yapısı sonucu oluşan gözeleriyle, yöre halkının kutsal bir alan olarak kabul edip dini ritüellerini gerçekleştirdikleri ve yakın çevre halkının rekreatif amaçlarla kullandığı bir mesire alanı olması özellikleriyle, farklı hassasiyetler gerektiren, farklı ihtiyaçlara yanıt veren ve doğal sit alanı ilan edilmesi ile ayrı bir öneme sahip olan, florası ve faunasıyla özel bir alan... Bu kadar farklı kullanımın bir arada bulunması, korunurken kullanım gerektiren ihtiyaç programı alana dair söz söylemeyi zorlaştırıyor.

Gözeler

Munzur Gözeleri, yer altı sularının, Mercan Dağları'nın yamaçlarının alçak ve uygun yerlerinden boşalmasıyla oluşan su kaynakları. Munzur Gözeleri suyun geldiği yere, yeryüzüne geri dönüşünün dışı vurumu. Mercan Dağları yılın 7 ayı kar altında kalıyor. Munzur Havzasına

düşen yağışın neredeyse tamamı kardan oluşuyor. Kar, geç ve yavaş yavaş eridiğinden yılın neredeyse her döneminde dağların dorukları karla kaplı oluyor. Eriyen bu karların suları yavaş ama kararlı bir süreklilikle, Mercan Dağları'nı oluşturan kireçtaşı kütlelerinin içinde yer alan boşluklara dolarak, kalsiyum karbonatı çözüp oluşturduğu erime boşluklarından derinlere doğru süzülüyor. Gözeler yer altı sularının yeryüzüne çıktığı ilk nokta olmasıyla temizliğinden şüphe uyandırmadığı için çevre halkı tarafından içme suyu kaynağı olarak kullanılıyor.

Ritüeller

Yöre halkının uzun yıllardır sürdürdüğü gelenekleri için gözeler ve onun çevresinin ayrı bir anlamı bulunuyor. Munzur suyunun ve gözelerinin onlar için kutsal anlamları var ve geçmişte bu suyun şifalı olduğunu düşündükleri için bu suda yıkandıkları, bu yaşam

kaynağı etrafında cem kurdukları, dileklerinin kabul edilmesi için adadıkları kurbanlarını burada kestikleri biliniyor.

Rekreasyon

Suya yakın olmak, insanoğlunun binyıllardır yaşam alanlarına karar verirken öncelikli tercih nedenleri arasında bulunuyor. Munzur Çayı kuşkusuz yöre halkı için yaşam kaynağı ve kutsal bir alan olmaktan daha fazla anlamlar da taşıyor. Alan, her yıl düzenlenen festivallere ev sahipliği yapıyor, özellikle sıcak yaz aylarında, hafta sonları çevre halkı için güzel bir kaçış yeri olma özelliği taşıyor.

Munzur Güzeleri'ni Bekleyen Tehditler

Doğal ve kültürel değerlerimiz, sadece toplumumuzun değil, tüm insanlığın ortak değerleridir. Sahip

olduğumuz bu değerler bize geçmişten miras bırakılmıştır ve bizim de uygarlığımızın bu ortak

ise Ovacık-Hozat-EğİN arasında Cevzlidere'nin güneyinde bulunuyor. Bu iki işletmeden biri devreye girerse, toz, gaz ve akışkan olarak çevreye salınacak olan pek çok bileşen, asitli sular, ağır metaller, arsenik ve siyanür Munzur Gözelerinden boşalan suyun kalitesini etkileyecektir. Aynı Kütahya Gümüşköy Barajı'nda depolanan siyanürden ayrılan gazların doğada aktifleştirdiği arseniğin Dulkadirli Köyü halkına taşıdığı gibi çevreye kanser yayacaktır. Tasarlanan her iki işletme de Munzur Gözelerine ve onu besleyen akiferin içinde yerleşmiş olduğu kireçtaşı yüzeylemelerine 12-17 km kadar uzakta bulunmaktadır. Bu da, Munzur Gözelerinden boşalan suyun kalitesini bozmaya adaydır. Bu nedenle bu maden arama faaliyetleri mutlaka durdurulmalı, sadece doğal sit alanını değil, onun varlığını doğrudan etkileyen yakın çevresinin de korunması için acil yasal önlemler alınmalıdır.

Ana Fikir

Tarif edilen bağlam, proje alanı için yönlendirici ve çıkış noktası oluşturacak çevresel girdilerin zenginliği bakımından bize güçlü potansiyeller sunsa da, alanın doğal ve kültürel değerleri, attığımız her adım için defalarca düşünmemize neden oluyor.

Munzur Gözeleri ve Yakın Çevresi İyileştirme/Tasarım Projesi, farklı kullanıcıların ihtiyaçlarına cevap üretirken, birbirine saygılı ve bir arada bulunmalarının önünü açan alan kullanım önerilerini, alanın özgün topografik karakterine geri dönüş için gerekli müdahalelerle estetik ve teknik çerçevede gerçekleştirme fikrinden ortaya çıkar. Alana dair alınan tüm tasarım ve kullanım kararları bu ana fikir etrafında şekillenen düşüncelerden oluşmaktadır.

Bu çerçevede aşağıdaki tespitler ve öneriler geliştirilmiştir :

- Gözeler için kurgulanan alan bir "inanç" ritüel alanıdır. Bu alanda Alevi inancının gerektirdiği tüm kullanımlar bütüncül bir ele alışla kurgulanmıştır. Bu kurguda mevcut düzenlemeye küçük müdahaleler yapılarak bir iyileştirme önerilmiştir. Mevcut düzenlemede yer alan oturma birimleri karşı alana taşınarak kullanımlar ritüele uygun biçimde ayrıştırılmıştır. Mevcut yaya aksı karşı alanı da kapsayacak ve bir ring oluşturacak biçimde ele alınmıştır.

Mevcut düzenlemede yapılacak iyileştirmeler şu şekildedir:

- Alanın içerisine kadar giren Ovacık Karayolunun alanın giriş kısmında 7.00 m.'ye kadar daraltılması, yalnızca

servis ve acil durumlar için araç kullanımına açılması önerilmektedir. Alana gelen toplu taşıma araçlarının ziyaretçileri bu noktaya kadar taşıdıktan sonra, sit alanının dışında çözülecek otoparkı kullanması önerilmektedir.

- Kullanıcıların farklı ihtiyaçlarla alanı kullandığı göz önüne alınarak, ritüellerin gerçekleştirildiği alan ile rekreasyon için kullanılan alanların iki farklı kıyıya konumlanması önerilmiştir.

- Alandaki mevcut donatıların plansız yerleşimi, alınan yanlış kullanım kararları ve bu uygulamaların denetimsizliği sonucu alanın, geri dönülmesi güç olan tahribatlara maruz kaldığı görülmektedir. Arazinin özgün topografyasına teraslamalarla yapılmış olan müdahaleler alanı kullanışlı kılmaktan çok kimliksizleştirmiş, doğal değerini zedelemiştir. Verimli kullanılamayan bu teraslar, terasları tutan taş duvarlar, su yüzeyleri oluşturan havuzlar, yeniden önerilen alan kullanımına uygun olarak bir kısmının yıkılıp, arazinin orijinal topografik yapısına geri döndürülmesi, bir kısmının önerilip kullanılması ile dönüştürülecektir.

- Proje alanının güney kıyısında kurulmuş, alabalık restoranı olarak hizmet veren yapı doğal sit alanı ilan edilmiş bu benzersiz doğa parçası içinde kendini tarif etmekte zorlanmaktadır. Bu yapı mutlaka kaldırılmalıdır.

- Girişte bir özel tanıtım panosu yer almaktadır.

- Giriş alt kotunda üç adet küçük satış birimi düşünülmüştür.

- Yaya ulaşımını sağlayan aks oturma bankları ile güçlendirilmiştir.

- 1316.00 kotu derenin karşı yakasıyla ilişkisi düşünülüp referans alınmış, bu kotun altında kalan kısımların yıkılması veya iyileştirilmesi düşünülmüştür. Suyun üzerine çıkan seyir platformların da bu kottan dereye doğru uzatılarak, kullanıcıya kıyından kopma, su üzerinde olma hissi vermesi hedeflenmiştir.

- Yıkılan bölümlerdeki toprak örtüsü bitki besin maddesine zengin karışımla örtülüp, bölge florasının zamanla bu toprak örtüyü kaplaması, bu yolla eski doğal karakterine geri dönülmesi istenilmektedir. Bu yolla alanın diğer tarafından bakıldığında, sert ve kaba istinat duvarları yerine yaban bitki örtüsünden oluşan bir şerit ve u şeridin üzerinden dereye taşan iskeleler görünecektir.

- Alt kotta yer alan bina yazın bir çay bahçesi, kışın bir

depolama birimi olarak ele alınmıştır.

- En üst kotta yer alan adak kesimi için bir mekan önerilmiştir. Bu mekan otoparkla ilişkilendirilmiştir.

- Kurban kesim yerindeki tuvaletler bir arada çözülmelidir. Kurban kesim alanı ise büyütülmeli ve sökülür-takılır ve hafif strüktürden yapılmış bir üst örtüyle örtülmelidir.

- Üst kotta yer alan tuvaletler yaya aksı ile ilişkilendirilerek alt kota alınmıştır.

- Alanın bütününe yaya ulaşımını sağlayacak, ancak proje alanının görsel olarak doğal sürekliliğini çok fazla kesintiye uğratmayacak bir dolaşım ağı oluşturulması hedeflenmiştir.

- Munzur kenarında önerilen yaya aksı bütüncül yaya aksı ile ilişkilendirilmiştir.

- Topografyadan yararlanarak oturma birimleri kurgulanmıştır. Oturma birimleri üst örtü, pişirme birimi v.b birlikte ele alınmıştır.

- Gözelerin etrafı mümkün olduğunca doğal karakteri korunarak yapısal elemanlarla dereye ulaşmaları engellenmeyecek şekilde ıslah edilecektir. Gözeler aynı zamanda halk tarafından içme suyu olarak da kullanıldığından, bir kısmına yaya yollarıyla ulaşım sağlanmıştır.

- Kurban kesim yerindeki tuvaletler bir arada çözülmelidir. Kurban kesim alanı ise büyütülmeli ve sökülür-takılır ve hafif strüktürden yapılmış bir üst örtüyle örtülmelidir.

Suyla Birlikte Varoluşu Projelendirmek: Mimarlık-Mühendislik Öğrencileri Munzur'da

Bülent BATUMAN-Yürütücü

21-30 Haziran 2011 tarihlerinde, çeşitli disiplinlerden mimarlık-mühendislik öğrencileri Dersim'de, "Munzur Gözeleri Öğrenci Yaz Okulu"nda buluştu. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin Ankara Dersimliler Derneği ile birlikte düzenlediği ve başta Peyzaj Mimarları Odası olmak üzere diğer meslek odalarının ve kuruluşların katkı verdiği Yaz Okulu'nun ana teması, son dönemde yoğunlaşan doğa talanı ve buna karşı yükselen çevre mücadelesiydi. Doğal yaşamı kapitalist kâr güdüsünün acımasız yıkıcılığına kurban eden Hidroelektrik Santralleri (HES), Anadolu'nun çeşitli yerlerinde bulunan en ufak su akıntısını bile gözüne kestirirken, Munzur'un bu yıkıcılıktan nasibini almamasını beklemek safdillik olurdu kuşkusuz. Dersim

coğrafyasının can damarlarından olan, Ovacık ile Tunceli Merkez arasında binlerce yıllık akışına yataklık eden doğa harikası (ve 1971'den beri milli park olan) Munzur Vadisinin omurgasını oluşturan Munzur Suyu, HES'lerin tehdidi altındaki akarsulardan biri. Öte yandan, Munzur'un da, Munzur'un tahribatının da anlamı, herhangi bir akarsuyun HES'lerle katledilişinden farklı nitelikler barındırıyor. Hem bu nitelikleri, hem de Munzur'un bir öğrenci yaz okuluna konu edilmesini değerlendirebilmek için, bu yaz okulunu mümkün kılan tarihsel birikimi(mizi) hatırlamak gerekli.

Bundan tam 42 yıl önce, 1969 yılının yaz aylarında,

Suyu'na köprü yapmak, henüz yeni yeni telaffuz edilmeye başlanan Kürt sorununa,

bugün orta yaşının üzerine gelmiş bulunan, '68 kuşağına mensup meslektaşlarımızın bazıları, ülkenin o günkü siyasi iklimine uygun ve Mimarlar Odası'nın da gündemiyle ilişkili bir kampanyanın içinde yer aldı. Oda'nın bugüne kadar kolektif bellekteki yerini belirleyen Boğaz Köprüsü karşıtı kampanyanın bir uzantısı olan bir öğrenci faaliyetiydi bu. Gündemin en üst sırasında yer alan Boğaz Köprüsü şiddetli tartışmalara konu olurken, mimarlık ve mühendislik öğrencileri "Boğaza değil Zap Suyu'na Köprü" adlı bir kampanya başlattılar. O yaz, onlarca öğrenci, onlara katkı veren öğretim elemanları ile birlikte çalışarak, daha sonra adı Devrimci Gençlik Köprüsü olacak köprüyü yapıp bitirdiler ve öyle döndüler "Batıya". Zap

“proje” lafını duyar duymaz, “Munzur'u ellettirmem!” diye haykırması, hem komikti, hem de kulağımıza küpe olması gereken bir uyarı.

Munzur ve kolları üzerinde 10'a yakın HES projesi tasarlandığı söyleniyor. HES'lerin, bir akarsuya bağımlı olarak yaşayanların maddi yaşam koşullarını alt üst ederken, bir yandan da doğrudan doğaya ne yaptığı, Munzur'un Tunceli Merkez'e yaklaştığı yerde yapılan bir baraj ile örneklenmiş durumda aslında. Deli deli akan bir suyun boğazlanıp durgunlaştırılması, bir hayvana eziyet edildiği hissi uyandırıyor insanda. Munzur, Dersimliler için kutsal bir su. Munzur boyunca uzanan Tunceli-Ovacık yolu üzerinde birçok ziyaret var; halk buralarda duruyor, mumlar yakıyor, dualar ediyor. Ama bir yandan da Munzur, Dersim halkının çektiği acıların hem tanığı hem de mekânı. Yemyeşil Munzur Vadisi'nin içinden mavi-yeşil gürültüyle akan bu su, 1938'de katledilen insanların cesetlerinin atıldığı yer aynı zamanda. Yolculuğumuz sırasında rehberlerimiz bize meşum Laç Deresi'nin Munzur'a kavuştuğu yeri gösterdiler. Burada durup '38 anılarını dinlerken, Munzur Suyu'nun kutsallığı daha da farklı bir nitelik kazanıyor. Akıntısına kan karışmış, içinde cesetler yüzmüş olan bir su bu; yine de sanki bu deneyim de suyun doğallığına, suyun oradaki yaşantının bir parçası oluşuna katılmış. Dersim'in ve Dersimlilerin Kürt coğrafyası içinde farklı bir kimliğe sahip oluşu, yani Alevilik inancının kültürel kodları, burada doğayla kurulan ilişkiyi bu sözünü ettiğim tarihsellikte birlikte etkilemiş sanki. Yani salt inançtan kaynaklı bir saygı değil de doğaya gösterilen; doğayla yaşamının, onun içinde saklanıp, onun içine ölmenin tarihselliğiyle oluşmuş bir bütünleşme. İşte bu yüzden, halkın Munzur'a sahip çıkışı neredeyse salt kültür eksenli. Zira burada, örneğin Karadeniz'de olduğu gibi bir ekonomik geçim kaynağı değil Munzur.

Munzur Gözeleri'ne gelecek olursak, burası, Munzur Suyu'nun gözü; suyun doğduğu yer. Çok bakımsız, kullanıcılar eliyle epey yıpranmış, fakat çok güzel bir doğa parçası. Sular dağ yamacından bembeyaz, köpük köpük fışkırıyor. Munzur efsanesi de buna dayanıyormuş; Çoban Munzur yamaçlardan yukarı doğru kaçarken elindeki bakraçlardan sütler dökülmüş, döküldüğü yerler gözelerle dönüşmüş. Yöre halkının kutsal saydığı, fakat aynı zamanda turistik bir nitelik de kazanmış olan Gözeler'de kurban kesimi, hatta yeme içme faaliyetleri de gerçekleşiyor. Planlama ve İyileştirme Atölyesi'nin ürettiği proje de, bu kullanımların doğal çevreye daha fazla zarar vermemesini esas almakta.

Bitirirken, 42 yıl öncesine dönerek küçük bir karşılaştırma yapmakta fayda var. Toplumsal açıdan bakıldığında, Zap'a köprü projesi mevcut sosyal uçurumu aşacak kültürel entegrasyon arayışırken, Munzur'da HES karşıtı mücadele, doğayı ve onun tüm unsurlarını küresel piyasanın sermaye birikim araçları halinde eşitleyen neoliberal “entegrasyona” karşı durma çabasıdır. Teknik açıdan ise, karşılaştırabileceğimiz iki farklı “proje” söz konusu. 1969 yazında Zap'ın, sarp ve kıraç vadisi içinden akan kahverengi-gri suyunu aşıp ülkenin en ücra köşesini –güneydoğu ucunu– ülkeye entegre etmeye soyunan öğrencilerin mirasçıları, 2011 yazında mavi-yeşil Munzur Suyu'nun doğduğu yeri projelendirip, insan eliyle daha fazla yıpranmasını engellemeyi hedeflediler. Bu projelerden ilki, aslında suyun “dikine” bir projeydi; onu engel olarak gören, suyu aşmaya çalışan bir proje. İkinci proje ise, suyun “boyuna” bir proje: insanın suyla varoluşunun ona diklenerek değil, onunla uyum içinde, ona saygı duyarak mümkün olacağına farkında olan bir proje. İşte bu yüzden de, suyun aktıkça kazandığı coşkunun çalınıp paraya dönüştürülmesine karşı çıkmakla tutarlı. 42 yıl öncesine kıyasla bugün ürettiğimiz “suyla birlikte varoluş” projesinin doğaya karşı böylesi bir tutumu içermesini çevre mücadelelerinin bize kazandırdığı bilinç düzeyiyle mi ilişkilendirmeliyiz, Dersim'in kendine özgü doğayla birarada yaşama kültürüne mi? Cevabı kolay olmayan bir soru. Belki de tam bu belirsizlik yüzden bu yaz okulu 42 yıl öncesinin mütevazı ardılı olarak değerlendirilmeyi hak ediyor; hem toplumsal mücadelelerin, hem de teknik bilginin güncel tartışmalarını, büyük bir içtenlikle, halk yararına somut bir proje üretmek amacıyla yorumladığı için.

Dersim Yalnız Değildir

Av.Bülent AKDAĞ
Ankara Dersimliler Derneği Başkanı

Munzur Yaz Okulu ile Dersim'de bir ilk gerçekleşti. Daha önce bir çok heyetin, geldiği, tartışmaların, konferansların, panellerin, mitinglerin gerçekleştirildiği Munzur Suyu ve Gözeleri için ilk kez somut bir proje çalışması yapıldı.

Farklı coğrafyalardan gelen 60'ın üzerinde mimarlık ve mühendislik bölümü öğrencileri ile akademisyenler

Dersim toprakları için ter döktüler. 9 gün boyunca belgesel film gösterimleri, paneller, söyleşiler ve müzik dinletileri ile adeta festivale dönüştürülen yaz okulu Dersimlilerin katılımı ile daha coşkulu bir hal aldı.

Munzur Gözeleri Çevre Düzenlemesi ve İyileştirme Atölyesi ile daha fazla insanın daha rahat bir şekilde Munzur'u incitmeden, Munzur'u kirletmeden ve doğaya

eziyet etmeden ziyaretlerini gerçekleştirebilecekleri çevre düzenlemesi projesini gerçekleştirmek amaçlardan bir tanesi idi. Baraj ve HES'lerle coğrafyamızı yok etmek isteyen iktidar sahiplerine, yüzyıllar boyu farklı dilden, farklı inançtan, farklı etnik kökenden insanı barındıran bu toprakların bizim olduğunu ve yıkım projelerine geçit vermeyeceğimizi haykırmaktı.

Sosyal Yaşam Atölyesi ile köyler gezilerek Dersim kültürü yakından tanınmış, 1938 Katliamı ile 1994 süreci yaşayanlardan dinlenmiş, Munzur Barajlar Projesi ile katliamın devam ettiği görülmüştür. Enerji Atölyesi ile ne için ve kim için enerji teması tartışılmıştır. Tüm atölyelerde emek paylaşımı üst düzeyde yaşanmış, derelerin kardeşliğinin halkların kardeşliğinden geçtiğinin mesajı farklı kültür ve coğrafyalardan gelen öğrenci dostalarımızca verilmiştir.

11. Munzur Kültür ve Doğa Festivali'nde çevre düzenlemesi projesinin yer aldığı broşürler dağıtılmış, yaz okuluna ilişkin sinevizyon gösterimi ve basın ile "Dersim-İz-Dersim" programı halkla paylaşılmıştır.

Sonuç itibari ile Munzur Gözeleri Çevre Düzenlemesi Projesi Dersimliler'de büyük bir umut yaratmıştır. Asırlardır sefer yapılan, yıkım projelerinin ve savaşın hüküm sürdüğü Dersim'de ilk defa Dersimliler ve Dersimliler'in kutsal olanı için somut bir çalışma yapılmış, geleceğin mimar ve mühendisleri insan ve doğa odaklı bu proje ile "Dersim'in yalnız olmadığını"

seslendirmişlerdir. Ve bu ses bilinmelidir ki proje uygulandığı anda Dersimliler tarafından haykırışa dönüştürülecektir. Coşku ve umut yaratan Munzur Yaz Okulu aynı zamanda coğrafyamızda farklı ve yeni proje çalışmalarının yapılmasına ilham vermiş ön ayak olmuştur. İlk etapta dahi bu kadar olumlu yansımaları olan projenin hayata geçirilmesinin sonuçları ve yankıları çok daha büyük olacaktır. Dersimliler ve Dersim dostları şimdiden projenin uygulanması amacı ile maddi ve manevi anlamda yapılması gerekenler konusunda tarafımızı aramaya başladılar bile.

Bu işin mimarı olan ve yüzümüzü Dersim'e çevirmemizi sağlayan Mimarlar Odası Ankara Şubesi'ne, değerli yöneticilerine, Odanın saygın emekçilerine, öğrenci komisyonuna ve Oda ile derneğimiz arasında adeta köprü görevi gören Ece Yoltay arkadaşımıza topraklarımız için döktükleri her bir ter damlası için, katliama uğrayan, sürgün edilen ve fakat tüm bunlara rağmen her türlü sömürüye, işgale, zulme ve haksızlığa karşı direnmekten vazgeçmeyen ve "Ben sizin yalan ve hilelerinle baş edemedim, bu bana dert oldu. Ama ben de sizin önünüzde diz çökmedim, bu da size dert olsun." diyen Pirimiz Seyit Rıza'nın yolundan yürüyen Dersimliler adına çok teşekkür ediyorum. Yine Peyzaj Mimarları Odası'na, İnşaat Mühendisleri Odası'na, öğrenci ve akademisyen dostlara, panelistlere, yönetmenlere ve sanatçı arkadaşlarımıza da emek ve katkılarından dolayı sonsuz teşekkür ediyorum.

Munzur'da buluşmak dileği ile...

Dersim Dersim-Dir

Okan Akar

Ajanstan son dakika haberi geçiyordu Tunceli'de yine.....

Görmediğimiz yerleri bile böyle tanımalıydık onlara göre, oysa kimse oradaki çocuklardan, annelerden, doğasındaki o güzellikten bahsetmiyordu. Sanki orada sadece çatışmalar önemliydi. Oradan verilecek haber büyük ihtimalle ölü yada yaralı sayısı olmalıydı...

Gitmek gerekiyordu görmek için, anlamak için. Anlatmak için gitmek gerekiyordu...

Telaşla koştururken bir yerlere birden telefonum çaldı. İyi ki açmışım telefonu.

- Dersim'de yaz okulu var gelir misin.?

- Gelmez miyim?

Şehre girişimizden itibaren yol arkadaşım Munzur'du. Sürekli dışarıdaydı gözüm. O dağlar ve Munzur Ovası konuşmadan bir şeyler söyledi sanki. "Hayat buralarda da yaşanıyor; hem de korkmadan büyük bir inançla ve insanlar burada da gülüyor ve ölüyorlar." dediler ya da ben öyle anladım.

Dersim halkı halaylarla karşıladı bizi düşmüş yüzleriyle değil. Değil, çünkü elimizde silahlar yoktu çünkü hal hatır sormaya, hasbıhal etmeye, aynı masada dost olmak adına ne varsa paylaşmaya gelmiştik...

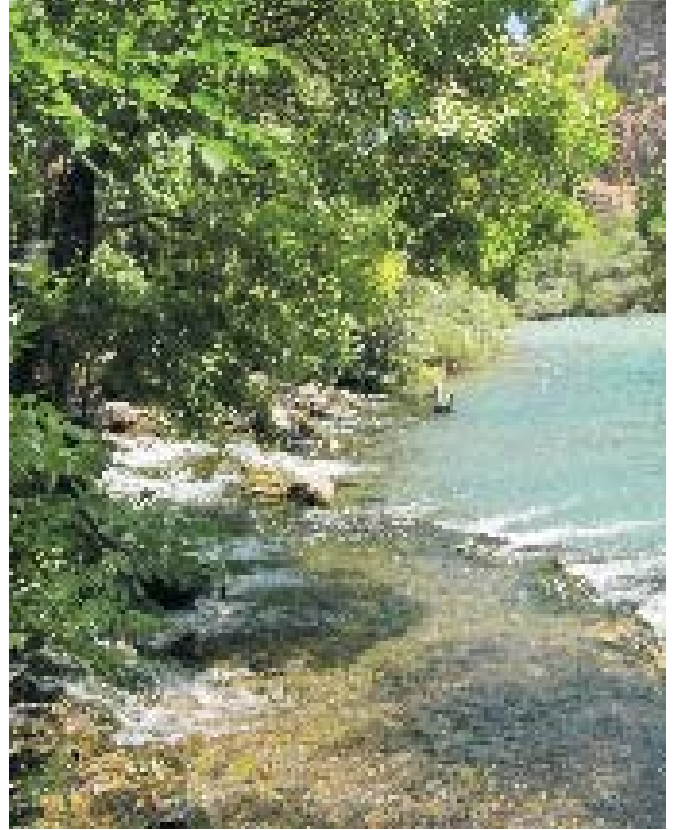
Halaylarına katıldık. Dilini anlamadığımız ama her dilde sözlerinin karşılığı iyilik, güzellik ve dostluk olan şarkılarıyla halaylar çektik...

Onlar ki dertlerini söylemiş, sözümlerine adlarının bakan olduğu halde bakamayan, bakıp göremeyen insanlardan umudunu kestiklerinden beri dertlerini kağıda ve yedi telli sazına döker olmuşlar. O yüzdendir ki oradaki şarkılar şiirler hep bir ağızdan söylenir, halaylar hep birlikte çekilir; çünkü dert aynıdır, umut aynıdır...

Sonra...

"Buraya az insan geliyor; çok insan gidiyor. Geriye kalan da bekliyor ama bazen çok bekliyor." diye bakıyorlardı bize; çünkü gelenler sadece gelmek ve gitmekle yetinmişlerdi...

Madem ki "kavganız kavgamızdır" demiştik, bir şeyler

yapmalıydık. Zaten bir şeyler yapmak için gitmiştik oraya.

Aslında "Orada ne yaptınız?" sorusunu bizlere değil de, onlara sormak daha doğru olur. Eminim en doğru cevabı onlar verirler. Bana sorarsanız bir sürü dost tanıdım; Dersim'i görmüşüm; kavgalarını paylaşmışım; daha ne olsun? "Yetmez" dersiniz belki. O zaman bir dahaki sefere hep birlikte eksik gördüklerinizi yapalım olur mu?

Son olarak Dersim-iz-Dersim Yaz Okulunun gerçekleşmesini sağlayan ve yaz okuluna katılan güzel insanlar iyi ki varsınız. Ve de var olun her daim...

(Söylemeden edemeyeceğim: Erdoğan Emir Konseri'nin olduğu gün -buna Erdoğan Emir de dahil- ne güzel gündün sen!)

Bir Devrim Projesi...

Ece YOLTAY

" cehennem acı çektiğimiz yer değildir;
acı çektiğimizi kimsenin duymadığı yerdir."
Hallac-ı Mansur

"Asayiş", "eşkıyalık", "isyan" gerekçeleriyle meşru kılınan ve tarih boyunca öyle ezberletilen Dersim olayı, Türkiye tarihinin en kanlı ve en karanlık sayfalarındandır. Kendi acılarıyla yalnız bırakılan Dersim halkı aslında en büyük cehennemi kabul görmeyen acılarına duyulan saygısızlıkta yaşar. CHP Grup Başkanvekili Onur Öymen'in "Kürt açılımı" dolayısıyla 10 Kasım 2009'da TBMM'de yaptığı konuşması istemeden de olsa tarihteki kanlı sayfaları aralayiverir. Fırsatçı parlamenterlerin kirli siyasetinde uzunca yerini alır birden yüzleşilmekten korkulan Dersim gerçeği. Ve Dersim halkının kabuk tutmayan yaraları bir kez daha kanatılır. Bu sefer Dersim halkına yaşatılan cehennem, acılarının saklı kalmasından değil acılarından onursuzca bahsedilmesindedir.

Dersim'de yılladır, içinde barındırdığı değerlerin imhası ve inkârı adına yapılan tüm projeler ve uygulamalar bir dönemin ve ya bir hükümetin ürünü değil, bir devlet politikasının ürünüdür. Bunun en açık kanıtı ise Dersim henüz "Tunceli" olmadan ıslahını öngören ve "Bu ıslahın icrasından sonra 25 sene devam etmek şartıyla mefkûreci unsurları memur göndermek ve bunlara misyonerlik yaptırarak, havali Kürtlerini Türkleştirmek" önersinde bulunan Mülkiye Müfettişi Hamdi Bey'in raporu ile 1930'da Jandarma Umum Komutanlığı tarafından hazırlanan Dersim Raporu'ndaki "Hulasa, Dersim evvela koloni gibi nazarı itibara alınmalı, Türk camiası içinde Kürtlük eritilmeli, ondan sonra ve tedricen öz Türk hukukuna mahzar kılınmalıdır" yaklaşımında görmek mümkündür. Yine Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün 1936'da meclis açılışındaki konuşmasında; "Dahili iç işlerimizde mühim bir sayfa varsa o da Dersim meselesidir. Dahilde bulunan iş bu yarayı, bu korkunç çibani ortadan temizleyip koparmak ve kökünden kesmek işi her ne pahasına olursa olsun yapılmalı ve bu hususta en acil kararların alınması için hükümete tam ve geniş salâhiyetler verilmelidir" diyerek en yetkili ağızların soykırım emrini vermeleri olarak görülmektedir.

Dönemin Başbakanı İsmet İnönü 1935 Kürt Raporu'ndaki yaklaşımı ile Dersim jenosidinin nasıl

olacağını ince ince tüm ayrıntılarıyla düşünmüştür: "Dersim vilayetini yeni usulde teşkil edeceğiz..." diyerek "1935 ve 36'da yolları ve karakolları yapılacaktır. 1937 ilkbaharına kadar hazır olursa mürettip (düzenlenmiş) ve seferber iki fırka kuvvet ilbaylığının (valiliğinin) emrine 1937 ilkbaharında verilecektir. Süratle bütün Dersim silahtan tecrit olunacak, İlbaylığın o zamana kadar tetkiki neticesinde kuvvetle yapılmasını tasavvur ettiği, hükümete bildirdiği icraat da yapılacaktır. Bundan sonra Dersim'e verilecek şeklin safhası başlayacaktır. Bütün bu tasavvurlar gizlidir."

Tüm bu tasavvurların neticesini dönemin Emniyet Müdürü İhsan Sabri Çağlayangil dile getirir: "Neticeyi söylüyorum.(...) Mağaralara iltica etmişlerdi. Ordu zehirli gaz kullandı. Mağaraların kapısının içinden

"... Kırmancı, Kurmancı, Ermenisi, Türkmene, Çerkezi, Alevi-Kızılbaş, Sunnisi, Ezidisi, Ateisti, Paganı,

bunları fare gibi zehirlediler. Yediden yetmişe o Dersim'in Kürtlerini kestiler. Kanlı bir harekât oldu. Dersim davası da bitti."

Bu davanın henüz bitmediği, 1896 yılında Osmanlı Umum Müfettişleri tarafından hazırlanan raporda çok net okunmaktadır. Raporda dağlık bir bölge olan Dersim vilayetindeki vadilerde yaşamını sürdüren halkın bölgeden ve benliğinden tahliye edilmesi için yapay göletlerle vadilerin sulara boğulması gerektiğinden bahsedilmiştir. Bir devlet politikası olduğu aşikâr olan bu tedip ve tenkil harekâtının hala varlığını koruduğunu, planları o zamana dayanan ve bugün bir kısmının inşanı bitmiş bir kısmının inşasının devam ettiği ve yenileri projelendirilmekte olan baraj ve HES projelerinden anlıyoruz.

PROJE UYGULAMA

Kapalıyız

Önemli Bilgilendirme Mesajı

www.kolokyum.com Kurucuları

Bildiğiniz gibi Arkitera geçtiğimiz günlerde başlattığı uygulamayla, yarışma düzenleyen idarelerden temin edilen yarışma projelerine ait sayısal bilgileri, müelliflerinin izni ve bilgisi dışında kendi alan adı altındaki sayfalarda yayınlıyor. Bu yolla yayınlanan projelerin çoğu, kimlik zarflarında "Açılabilir" ibaresine sahip olmadıkları için müellif bilgilerine dahi ulaşamayan ve anonim olarak yayınlanan projeler. Üstelik projelerin yayınlandığı site sayfaları "sponsorlu"; yani siteye reklam geliri kazandıran sayfalar. Arkitera halen devam ettiği bu uygulamayla bizce aşağıdaki hukuki ve etik hak ihlallerini yapıyor.

Hukuki Hak İhlali 1

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 2. ve 4. maddelerinde belirtildiği üzere mimari projeler birer "eser"dir ve fikri haklar bağlamında koruma kapsamındadır. Müellifinin izni olmadan hiçbir yerde yayınlanamaz. Arkitera, müelliflerinden hiçbir izin alma gereği duymadan son 2 yarışmaya gönderilmiş ve idarelerden elde edebildiği tüm projeleri yayınlıyor.

Hukuki Hak İhlali 2

Arkitera, müelliflerinden izinsiz yayınladığı bu projelerin gösterimini "sponsorlu" yani reklam geliri elde edilen sayfalarda yapıyor. Müellifi bile belli olmayan mimari eserleri sayfa gösterimi hesabıyla birer birer reklam veren ticari firmalara satıyor, üzerinde hiçbir hakka

sahip olmadığı mesleki emek ve eserler üzerinden ticari kar elde ediyor.

Etik Kural İhlali 1

Basta Ömer Yılmaz olmak üzere Arkitera yöneticileri, birer "mimar" olarak bu süreçte gösterdikleri tutumla Mesleki Davranış Kuralları Yönetmeliği ile belirlenmiş etik kuralları hiçe sayıyorlar ve meslektaşlarının emeği üzerinden haksız kazanç sağlıyorlar. Bunun "mimarlık yayıncılığı" adına yapıldığı iddiasıyla kamuoyunu yanlış yönlendiriyorlar.

Etik Kural İhlali 2

Basta Ömer Yılmaz olmak üzere Arkitera yöneticileri, üyesi oldukları meslek camiasına en büyük kötülüğü

"Ecotrophea Uluslararası Çevrecilik Ödülü" Yarışması

Son Başvuru Tarihi :15.09.2011

yapıyorlar. Müellifi bile belli olmayan anonim projeleri alınıp satılabilen ticari birer meta haline getirerek hem yarışma kültürünün hem de mimarlık mesleğinin altını oyarak, reytinge kurban ediyorlar; mesleğin saygınlığını zedeliyorlar.

Birçok ülkede bir projenin herhangi bir medya organında yayınlanması için proje müellifinin iznine ek olarak yayıncı tarafından meslek birliklerine veya proje müellifine ödenmesi gereken ciddi meblağlar söz konusuysen ülkemizde kendisini "Türkiye'nin mimarlık yayını" iddiasıyla en tepede konumlandırarak kurumun göz göre göre böyle bir tutum sergilemesi bizce art niyetlidir ve kabul edilebilir bir durum değildir. Eğer mesleğimizin saygınlığının en azından Avrupa standartları seviyesine çıkmasını umuyorsak öncelikle camianın kendi içindeki aktörlerin mesleki haklarını gözetmeleri gerektiğini düşünüyoruz. Biz kolokyum.com kurucuları olarak "Mimarlık Yayıncılığı" adına mimari emeğin sömürsüne, ticarileştirilmesine, reyting malzemesi yapılmasına ve değersizleştirilme-sine karşıyız. Tüm mimarlık kamuoyunun da bu duruma karşı itiraz etmesini ve dik durmasını beklerdik. İtiraf etmeliyiz ki sasırdık. Maalesef kendilerine mimarların haklarını korumak gibi misyonlar yükleyen basta Mimarlar Odası olmak üzere SMD'ler, benzeri meslek örgütleri, dernekler, mimarlık yayıncılığı yapan diğer kuruluşlar ve tabii ki bahsi geçen sayfalarda projeleri yayınlanan mimarlar; bütün bu hukuksuz ve etik dışı uygulamaları sessizce, yorumsuzca izliyor ve sineye çekiyorlar.

Almanya Seyahat Acentaları Birliği (DRV) tarafından düzenlenen 'Ecotrophea Uluslararası Çevrecilik Ödülü' yarışmasına başvurular başladı. Yarışmada turizm ve çevrecilik konularında yenilikçi ve örnek oluşturabilecek projeler değerlendirilecek. Turizm sektöründe çevre koruma projelerinin desteklenmesi hedefiyle geliştirilen Ecotrophea girişimiyle, 1987 yılından itibaren turizm ve çevre konularındaki projelerin ödüllendirilip tanıtılması yoluyla turistik kalkınmaya katkı sağlanırken çevrenin korunması ve geliştirilmesinin teşvik edilmesi amaçlanıyor.

Ecotrophea ile turizmi geliştirme amacının yanı sıra; çevre, fauna, flora, toprak, su, peyzaj ile halk kültürünün korunmasına katkı sağlayan kişiler, topluluklar, şirketler ve belediyeler de ödüllendiriliyor. Ayrıca doğal türlerin korunması, çevre koruma bilincinin arttırılması, turistik destinasyonlarda çevre koruma faaliyetlerinin teşviki, sürdürülebilir turizm için uygulama odaklı faaliyetlerin geliştirilmesi, turizm bölgelerinde zarar görmüş çevrenin iyileştirilmesi ve çevresel kayıpların asgari seviyeye indirgenmesi de hedefleniyor.

Kazanan proje için 24-26 Kasım'da Güney Kore'de bir ödül töreni düzenlenecek ve uluslararası alanda tanıtımı sağlanacak.

<http://www.driv.de/fachthemen/nachhaltigkeit/ecotrophea/ecotrophea-2011-entry-conditions.html>

Devam Eden Yarışmalar

Archiprix- Türkiye 2011

Son Başvuru Tarihi: 26.08.2011

Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri için Başvurular
Başladı

Son Başvuru Tarihi: 26.08.2011

Schindler 2011/ 2012 Mimarlık Yarışması

İlk Kayıt Tarihi: 01.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

"Kentimi Okuyorum" Çocuk Kitapları Yarışması 2

Son Teslim Tarihi: 09.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

"Çocukça" Çizgi Film Yarışması

Son Teslim Tarihi: 09.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

"Çocukça" Kısa Film Yarışması

Son Teslim Tarihi: 09.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

Genç Seyirci İçin Senaryo Yazma Yarışması

Son Teslim Tarihi 09.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası İzmir Şubesi Fotomaraton
2011

Başlangıç Tarihi: 10.09.2011

"Ecotrophea Uluslararası Çevrecilik Ödülü" Yarışması

Son Başvuru Tarihi: 15.09.2011

2012 Yılı Ajandası Fotoğraf Yarışması

İnsan Hakkı Olarak Mimarlık

Son Katılım Tarihi: 16.09.2011

Dünya Mimarlık Günü 2011 Fotoğraf Yarışması:

"YAŞADIĞIMIZ KENTİN GÜLEN - AĞLAYAN YÜZÜ"

Son Teslim Tarihi: 19.09.2011

Hatay İl Özel İdaresi Mimari Proje Yarışması

Son Teslim Tarihi: 22.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

"Kent Düşleri-5" Ego Hangarları ve Alanı

Değerlendirme Projesi Ulusal Öğrenci Fikir Yarışması

Son Teslim Tarihi: 23.09.2011

Helsinki South Harbour Bölgesi Uluslararası Fikir
Projesi Yarışması

Son Başvuru Tarihi: 30.09.2011

Raci Bademli İyi Uygulamalar Ödülü 2011

Son Teslim Tarihi: 30.09.2011

Saray Alüminyum "Yükselen Yetenekler" Yarışması:
Ataşehir - İstanbul Finans Merkezi Mimari Fikir Projesi
Öğrenci Yarışması

Son Başvuru Tarihi: 03.10.2011

Afyonkarahisar Belediyesi

Afyonkarahisar Cumhuriyet Meydanı ve Çevresi Ulusal
Mimarlık ve Kentsel Tasarım Fikir Proje Yarışması

Son Teslim Tarihi: 10.10.2011

Çuhadaroğlu Alüminyum 2011 Öğrenci Proje
Yarışması ALU2011

Son Teslim Tarihi: 17.10.2011

1.Uluslararası Mimarlık Bienali 2011-Antalya

Karikatür Yarışması "Kesismeler"

Son Katılım: 20.10.2011

"Konutta Yeni Fikirler" Eminevim İstanbul-Tuzla'da
Konut Yerleşimi Tasarımı Ulusal Öğrenci Mimari Fikir
Projesi Yarışması

Son Teslim Tarihi: 02.11.2011

11.Batı Akdeniz Mimarlık Sergisi ve Ödülleri

Teslim Tarihi: 05.11.201

MESLEKİ UYGULAMA

ACE Ekonomik Kriz Anketi: Ekonomik Canlanmanın Eli Kulağında! Mimarlar Gelecekteki İş Yükü Konusunda İyimserlik Kazanıyor

Avrupa Mimarlar Konseyi'nin (ACE) ekonomik krizin mimarlık mesleği üzerinde etkilerini araştırmak amacıyla üç ayda bir gerçekleştirdiği anket çalışmasının yedincisi Haziran 2011'de gerçekleştirildi. Açıklanan sonuçlara göre, Avrupalı mimarlar, 2008 yılından bu yana ilk kez, önümüzdeki üç aylık süre içinde iş yüklerinde bir artış görmeyi bekliyorlar. Anket sonuçları, mimarlık mesleğinin, inşaat sektöründeki durgunluğun bittiğini hisseden ilk meslek dalı olduğunu gösteriyor. ACE, bu anket sonuçlarına dayanarak Avrupa ekonomisinin kritik noktayı atlattığının ve iyileşmenin çok yakında olduğunu söylebileceği görüşünde.

Ankette, 3.600'ün üzerindeki cevaptan elde edilen sonuçlar analiz edilerek daha önceki anketlerle karşılaştırıldı. ACE'nin bu anketlere başladığı 2008 yılının sonlarından bu yana ilk kez, Avrupa'da mimarlık mesleğinin, önümüzdeki üç aylık dönemde her türdeki iş yükünde bir artış öngördüğü gözlemlendi. Bu beklenti, bazı kamusal işler için sıfır artış beklentisinden, özel gelişim projelerinin belirli türleri için % 12'nin üzerindeki bir net artış beklentisine kadar değişkenlik gösterdi.

Özel konut sektöründe sadece % 4 oranında bir net artış beklendiği görülürken, toplu konut sektöründe % 11'in biraz üzerinde bir artış beklendiği gözlemlendi. Bu iyimserliğin, mevcut durumla ilgili genel görüşün çok olumsuz olmasına ve mimarların % 60'ından daha fazlasının mevcut durumun kötü ya da çok kötü olduğunu belirtmesine rağmen gelişmesi ise oldukça dikkat çekici.

2010 yılı Aralık ayında gerçekleştirilen bir önceki anket, mevcut krizin çift dipli bir durgunluk şeklinde olacağını öngörmüştü. Bunu destekleyen son anketin sonuçları ise, ikinci dip noktasının ilkinden daha hafif geçmekte olduğunu, hatta belki mimarlar için bitmiş bile olabileceğini göstermektedir.

Anket sonuçlarının tümüne ulaşmak için ACE web sayfasını ziyaret edebilirsiniz:

<http://www.ace->

[cae.eu/public/contents/getdocument/content_id/1189](http://www.ace-)

<http://www.mo.org.tr/index.cfm?sayfa=belge&sub=detail&RecID=4059>

İhale Uygulama Yönetmeliği Değişti

16 Temmuz 2011 Tarihli Resmi Gazete'de "Yapım, Hizmet ve Mal Alım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" yayımlandı. Buna göre yapılan değişiklikler ilanı veya duyurusu 01.08.2011 tarihinden sonra yapılan ihaleler için geçerli olacak.

Yayınlanan yönetmelikle;

-Bilanço yeterlik hesaplamalarına ilişkin düzenleme yapıldı ve yeni standart form getirildi

-İş Denetleme hesabı düzenlendi

-Anahtar Teknik Personellere ilişkin standart formlar getirildi

BİLİNMEYEN ANKARA

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlük Binası*

Güler ÖZYILDIRAN
ODTÜ Mimarlık Bölümü

Künye:

Mimari : Özsan-Bektaş-Vural Mimarlık Bürosu

Statik : Ali Terzibaşoğlu Mühendislik Bürosu

Proje tarihi : 1964

Bina açılış tarihi : 1967

İşlevi : Yönetim binası

Adres : Milli Müdafaa Caddesi No:18, Bakanlıklar / ANKARA

Toprak Mahsulleri Ofisi, buğday piyasasının hem üretici hem de tüketici açısından korunması ve düzenlenmesi, Türkiye'de ve dünyadaki buğday üretimi ve hareketlerinin takip edilmesi ve gerekli tesislerin kurulup

işletilmesi amacıyla 1938 yılında kurulmuştur. İlk genel müdürlük binası olarak, bugün mevcut olmayan üç katlı bir yapı kullanılmıştır. Sıhhiye'de, bugün Ankara Adliyesinin bulunduğu alanda, o yıllarda demiryollarına ait manevra hatları yer almış ve etrafı Ankara Jansen planına göre şehrin "sanayi sahası" olarak belirtilmiştir. TMO'nun ilk genel müdürlük binasının, tesisleri ve hububat silolarıyla birlikte eskiden o alanda olduğu söylenmektedir (TMO TİDB, 2008).

Başlangıçta şehrin dışındayken planlanan Sıhhiye'deki sanayi bölgesi, 1950'lerde şehir merkezinin Ulus'tan Kızılay'a doğru kaymaya başlamasıyla şehrin iki merkezinin ortasında kalmıştır. 1950'lerde buradaki sanayi sahasının kaldırılması düşünülmeye başlamış, bunun üzerine demiryolu manevra hatlarıyla

tesislerinin ve TMO hububat silolarının da Güvercinlik'e taşınması kararlaştırılmıştır (Saner, 2004). TMO Genel Müdürlük binası için de daha büyük bir yapının Kızılay'daki Bakanlıklar bölgesinde yapılması planlanmış, bu amaçla TMO tarafından 1964 yılında sınırlı proje yarışması hazırlanmıştır. Yarışmada, Vedat Özsan, Cengiz Bektaş ve Oral Vural tarafından o yıllarda yeni kurulmuş olan Özsan-Bektaş-Vural Mimarlık bürosundan tasarlanan proje birinci seçilmiştir. Projenin yapımı, aynı yıl içinde, Dörtler Ticaret İnşaat Limited Şirketi'ne ihale edilmiş, inşaat 1967 yılında tamamlanmış ve TMO'nun kuruluşunun 29. yılında kullanılmaya başlanmıştır (Özsan, 1968).

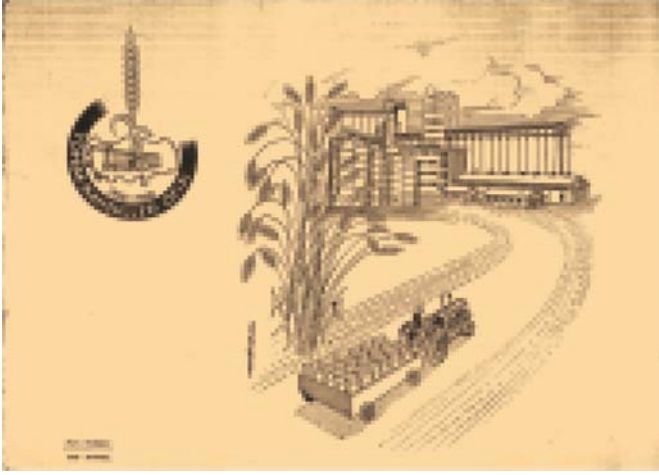
TMO Genel Müdürlük binası, Bakanlıklar bölgesinde, doğusunda Milli Müdafaa Caddesi, kuzeyinde Kumrular

Caddesi bulunan köşe parseldedir. Yapının batısında kamuya ait az katlı Kaymakamlık, kütüphane binası gibi yapılar yer almakta, güneyinde ise bakanlıklara ait çok katlı yönetim binaları yer almaktadır. Bina doğu ve kuzeydoğu cephelerinde Güvenpark'a ve Kızılay meydanına bakmaktadır. Arsaya uygun bir köşe başı çözümü getirebilme ve fonksiyona uygun formu sağlama mimarların bu projedeki ana kriterlerinden olmuştur (Özsan, 1968). Bina, kare bir avlu etrafını çevreleyen, birbirine eklenmiş farklı boyutlardaki dört bloktan oluşur. Avlunun caddelerden uzak olan köşesinde sirkülasyon alanlarının ve ıslak hacimlerin bulunduğu servis bloğu yer almaktadır. Avlunun bu köşeye dik iki kenarında ise, müdürlüklere ait farklı boyutlarda iki ofis bloğu uzanmaktadır. Avlunun, caddelerin kesiştiği tarafında ise genel müdürlük bloğu yer almaktadır. Kumrular Caddesine doğru öne çıkan bu blok, az katlıdır ve aynı cadde üzerindeki kaymakamlık ve kütüphane yapıları ile benzer yüksekliktedir. Daha içeride kalan servis ve ofis blokları da, Müdafaa Caddesindeki diğer kamu binaları gibi çok katlıdır. Bloklardaki yükseklik farkları, hem mekânların fonksiyonlarına göre hiyerarşisini, hem de yapının yakın çevresine uyumunu sağlamaktadır. Avludan binaya girerken, yüksek yapının insan psikolojisine olumsuz etkisi düşünülerek, yapı saçaklarla insan ölçeğine indirilmiştir.

Bina betonarme sistemle yapılmıştır. Türkiye'de ilk defa prefabrike cephe elemanı bu binada denenmiştir. Bunu sağlayabilmek için mimarlar, prefabrike elemanların 1/1 denemelerini masrafa bizzat katılarak yaptırdıklarını ifade etmiştir. Bunun sonucu olarak, binanın tüm cephesi prefabrike öğelerle iki ay gibi kısa bir süre içerisinde kapatılmıştır. Mimarlar 11 aşaması olan cephe işinin, bu sistemle sadece iki aşamada bitirilebildiğini vurgulamışlardır (Özsan, 1968). Cepheler brüt beton ağırlıklıdır ancak bazı yerlerde traverten ve siyah mermer de cephe elemanı olarak kullanılmıştır.

Ofisler açık çalışma sisteminde düşünülmüş, 120x120 cm modülü esasına göre planlanmış, bunun sonucunda

standardizasyon ve prefabrikasyon uygulanmıştır (Kortan, 1974). Ofis bölmeleri için, sökülüp takılabilen, 120 cm eninde, camlı ahşap paneller tasarlanmıştır. Gerekliğinde farklı bölmeler elde edilebilmesine imkân tanıyan bu paneller, bugün halâ kullanılmaktadır. Ofis

katlarında geniş açıklık geçebilmek için 60 x 60 cm'lik kaset döşemeler kullanılmıştır. Çelik kalıplarla elde edilen bu sistemin, aynı açıklığı geçebilen diğer bütün sistemlerden daha ucuz olduğu belirtilmiştir. Kaset sistemin ses yutucu özelliği nedeniyle, akustik bakımdan da iyi bir tercih olmuştur. Kalıptan çıkan yüzeye sadece püskürtme boya atılmış, iç sıvadan kurtulduğu için, bu yöntem inşaata hız

kazandırmıştır. Aydınlatma da, kasetler içine armatürsüz çıplak ampuller koyarak en ucuz ve en basit şekilde çözülmüştür (Özsan, 1968). Bütün bu çalışmalar, binaya sadece ekonomi ve sürat yönünden değil, aynı zamanda işçilik, temizlik, mükemmellik ve estetik yönünden de katkı sağlamıştır (Kortan, 1974).

Yazılı kaynaklarda ve detay çizimlerinde, binanın bütün mobilyalarının, Vural-Bektaş Mimarlık Bürosu tarafından, binanın 120x120 cm modülasyonuna uygun olarak ve TMO'nin kendi atölye imkânları düşünülerek tasarlandığı belirtilmektedir. Mobilyaların TMO atölyelerinde üretilmiş olmasının oldukça ucuzluk sağladığı da vurgulanmaktadır. Ancak binayla birlikte tasarlanan bu mobilyaların zamanla değiştirildiği ve bugün pek fazla örneğinin kalmadığı düşünülmektedir. Binada sanatkar işlerine de önem verilmiş, maliyetin yüzde birinin bu işlere ayrıldığı ve binanın çeşitli yerlerinin süslediği belirtilmiştir (Özsan, 1968).

Bina inşaatının tamamlandığı yıllarda, kurumun eğitim faaliyetleri için de bir bina talebi olmuştur. Bektaş-Vural Mimarlık bürosunun tasarladığı ek bina, mevcut binanın batısına inşa edilmiştir. 1989 yılında da, TMO'nun 50. yılı için anıt heykel yarışması düzenlenmiş, yarışma sonucunda birinci gelen, heykeltıraş Burhan Alkar'ın "Hasat Sonu" isimli bronz heykeli, bina bahçesinin kuzeydoğu köşesine yerleştirilmiştir.

Binanın yapımından 25 yıl sonra, kullanıcıların mimarlara teşekkür mektubu yazdığı belirtilmektedir

(Mimdap, 2007). 2008 yılında, binanın yapımından 41 yıl sonra, kullanıcıları ile yapılan görüşmede, kullanıcılar genel olarak binadan memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Kullanıcı memnuniyetinin genel nedeni; yapım sisteminden dolayı binanın 2008 yılına kadar fazla bir tadilata ihtiyaç duymaması, proje detaylarının iyi tasarlanıp uygulanması nedeniyle, herhangi bir problemin ortaya çıkmaması (örneğin, 2008 yılında terasların bile yapıldığı yıllardaki orijinal haliyle duruyor olması), İç mekân bölmelerinin portatif tasarlanması nedeniyle, binanın zamanla değişen ihtiyaçlara da cevap verebilir olmasıdır (Özyıldırım, 2008).

Binanın tasarlandığı döneme bakıldığı zaman, Türkiye'de 1960'ların yarışma projelerinde çok parçalı yaklaşım görülmektedir. Bu tasarım modelinde, uluslararası stilin çevreden soyut büyük prizması yerine, programı, araziye yayılmış küçük bloklarla çözmek, uzun koridorlar yerine iç veya dış avlular kullanmak yaygın bir uygulama biçimi olmuştur (Batur, 2005). "Form fonksiyonu izler" prensibi, fonksiyon şemasına küpler yerleştirilerek uygulanmıştır (Kortan, 1974). 1960'larda mimari problemlere matematik ve toplum bilimlerinden yaklaşmak, ülke koşullarını düşünerek uygulama yapmak da önem kazanmıştır (Alsaç, 1976).

Özetle, TMO Genel Müdürlük binasında, 1960'larda Türkiye'de yaygın olan mimari tasarım yaklaşımları izlenmektedir. Ayrıca, prefabrik cephe uygulaması gibi

Türkiye'de bazı yapım tekniklerine de öncülük edilmiştir. Mobilyaların bina modülasyonuna göre tasarlanmış olması, kentsel kararlardan, binada kullanılan kağıt sepetine kadar her şeyin mimarları tarafından tasarlanmış olması da bu binanın ayrıcalıklı bir özelliğidir. Ülke ekonomisinin ve TMO'nun kendi atölye imkânlarının düşünülmüş olması da bu projenin sosyal sorumluluk açısından takdir edilecek yönüdür. Bunların yanında, bina masraflarının yüzde biri oranında bir payın sanat eserlerine ayrılmış olması da hatırlatılması gereken önemli bir özelliktir. Bina, başkent merkezinde 1967'den beri ayakta duruyor olmasıyla da, kent silueti içerisinde belleğimizde yer etmiştir.

*Bu yazı, 2008 yılında ODTÜ Mimarlık Bölümünde verilen "AH544 Mimarlık Tarihi Araştırma Stüdyosu: Ankara 1950-1980" lisansüstü dersi kapsamında, Güler Özyıldırım tarafından "TMO Genel Müdürlük Binası" hakkında yapılan çalışmaya dayanılarak hazırlanmıştır. Yazar bu çalışmayı, 2010 yılı DoCoMoMo_Tr Türkiye Mimarlığında Modernizmin Yerel Açılımları, VI. Poster Sunuşlarında, poster ve yapı tanıtım raporu olarak da hazırlamıştır.

Kaynaklar:

1. Alsaç, Ü. (1976). "Son Dönem: Mimarlıkta Toplumsal Sorunlara Yönelme Düşüncesi (1960-1973)", *Türkiye'de Mimarlık Düşüncesinin Cumhuriyet Dönemindeki Evrimi*. Trabzon: KTÜ Baskı Atölyesi, ss.40-49.
2. Batur, A. (2005). "Searching for the New: 1960-1980", *A Concise History of Architecture in Turkey During the 20th Century*. Mimarlar Odası Yayınları, ss.63-76.
3. Bektaş, Cengiz. (2001). "Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü: Ankara, 1965-1968". Cengiz Bektaş, *Çağdaş Türkiye Mimarlığı Dizisi*, Uğur Tanyeli (ed). İstanbul: Boyut Yayın Grubu, ss.66-70.
4. Kortan, E. (1974). "Ankara, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlük Binası", *Türkiye'de Mimarlık Hareketleri ve Eleştirisi (1960-1970)*. Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, ss.94-96.

5. Mimdap Mimarlık Portalı. (2007). "Bektaş Mimarlık: Toprak Mahsulleri Ofisi Genel müdürlüğü binası...". <http://www.mimdap.org/w/?p=611&print=1> (Ekim 2010).

6. Özsan, V. (1968). "Ankara Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlük Binası", *Mimarlık Dergisi*, no:61, ss.37-42.

7. Özyıldırım, G. (2008). "General Directorate Building of Turkish Grain Board (TMO)". ODTÜ Mimarlık Bölümü AH544 Mimarlık Tarihi Araştırma Stüdyosu dersi kapsamında hazırlanan yayımlanmamış araştırma raporu.

8. Özyıldırım, G. (2010). "Ankara – Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlük Binası". DoCoMoMo_Tr Türkiye Mimarlığında Modernizmin Yerel Açılımları, VI. Poster Sunuşları kapsamında hazırlanan yayımlanmamış yapı tanıtım raporu.

9. Saner, M. (2004). "Physical Transformation", The Transformation of Old Industrial District of Ankara and Political Actors. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara: ODTÜ, ss.56-72.

10. TMO resmi web sitesi: <http://www.tmo.gov.tr> (Ağustos 2011).

11. TMO Teknik İşler Daire Başkanlığı'nda 2008 yılında yazar tarafından yapılan görüşme.

12. TMO Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Şubesi'nde 2008 yılında yazar tarafından yapılan görüşme.

13. TMO. (1954). Toprak Mahsulleri Ofisi El Kitabı.

14. TMO. (1969). Toprak Mahsulleri Ofisi 30. Hizmet Yılı: 1938-1968. Ankara.

15. Vural, O. (1992). "Mimarlar Yapılarını Anlatıyor: Oral Vural". *Yapı Dergisi*, no:125, ss.14-15.

Ankara/ Altındağ Tarihi Kent Merkezi Mimarlık Rehberi

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

ISBN : 978-605-01-0126-3

Birinci baskı : Ağustos 2011, Ankara, 1000 adet

Yayına hazırlayan : TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi

Yazarlar : Suavi Aydın, Elvan Altan Ergut, Kutalmış Görkay, Bilge İmamoğlu, Musa Kadioğlu, Emre Madran.

Proje Ekibi : Nimet Özgönül, Özge Şahin, Esin Bölükbaş, Emrah Köşkeroğlu, Hatice Güriş

Tasarım ve Uygulama : Naim Doğan

Baskı ve cilt : MATTEK Matbaacılık, Ankara

Kamusal yaşamı şekillendiren, onunla şekillenen kentler, farklı kültürlerin ve sosyal, kültürel, ekonomik yaşamların mekâna dönüştüğü, birbirine eklenildiği, böylece uygarlık tarihinin oluşturduğu alanlardır. Bu nedenle kentleri öğrenmek, onu oluşturan uygarlığı öğrenmenin en doğrudan, en kolay, en çekici yollarının başında gelir. Aslında insanlık tarihi, insanların yaşadıkları yere ya da başka yerleşmelere olan ilgisinin örnekleri ile doludur. İsadın Sonra ikinci binde sayıları ve ilgileri yoğunlaşarak artan gezginler, dünyanın tüm insanlar tarafından öğrenilmesinde ve bu bilgilerin yaşamda kullanılmasında önemli rol oynamışlardır. 16. yüzyıldan itibaren Osmanlı topraklarına ilgi gösteren ve 19. yüzyıl sonunda sayıları 4000'e varan gezginler ya da gezgin gurupları olmasaydı, topoğrafya, mimari, günlük yaşam, iklim vb. konulardaki bilgimizin çok daha az olacağı abartılı bir söylem değildir. Bu bağlamda yayınlanan gezi yapıtları, bu gezi yapıtları içinde

çoğunlukla gravür 1850'lerden sonra fotoğraf formatında yer alan görseller ve değişik nitelikte ve ölçekteki haritalar, dönemlerinde yoğun olarak kullanıldıkları gibi, bugünkü nesillerin de yaşadıkları yerin hikâyesini öğrenmelerini sağlamıştır.

....

Ankara Altındağ Tarihi Kent Merkezi Mimarlık Rehberi Türkiye Cumhuriyetinin Başkenti Ankara'nın önemli bir bölümünün, kimi yayınlarda "Eski Ankara" olarak anılan bölümün mimarlık kültürünün, tarihi ve kültürel birlikteliğini bir bütün olarak belgelemek ve kamuoyuna sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Ankara Altındağ Tarihi Kent Merkezi Mimarlık Rehberi'nin, kent planlanmasında sahip olduğu değerlerin dikkate alınmasına da katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yaşadığımız kenti ne kadar tanıdığımızın, kentin tarihi ve kültürel mirasını ne kadar koruyabildiğimiz ve bu değerleri kent yaşamıyla nasıl ilişkilendirdiğimiz sorgulanması gerekmektedir. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi bu doğrultuda, kentin kültürel katmanlarının farkına varmayı, bu farkındalığı kent yaşamına aktarmayı amaçlamaktadır.

Ankara Altındağ Tarihi Kent Merkezi Mimarlık Rehberi'nde, çok katmanlı Ankara kentinin sahip olduğu değerlerin belgelenmesinde dönem ayırt edilmemiş, Roma Dönemi, 12. yüzyıl ile 20. yüzyılın ilk yılları arasını içeren ve Türk-İslam Dönemi olarak tanımlanan dönem ve Cumhuriyet Dönemi yapıları birlikte ele alınmıştır. Ankara kentinin her çağının ve uygarlığının kendine özgü kent ve mimarlık anlayışının ortaya çıkartılması, yaşatılması ve topluma sunulması hedeflenmektedir.

Ankara Altındağ Tarihi Kent Merkezi Mimarlık Rehberi isimli çalışmamız Ankara kentinin Altındağ bölgesi ile sınırlı bir alanı kapsamaktadır. Projemizin ilk ürünü olan bu yayın için kentimizin sahip olduğu tarihi ve kültürel değerler açısından zengin ve öne çıkan bir bölge olması sebebi ile Altındağ bölgesi seçilmiştir. Kent Rehberi projesi, kentin diğer bölgelerini de içerecek şekilde gelişmeye devam etmektedir. Şubemize bağlı temsilciliklerimizde de benzer çalışmalar başlatılmış, proje ile Türkiye çapında somut ürünler elde edilmesi hedeflenmiştir.

KARİKATÜR

Juan Bertran – Küba 16. Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması Kataloğundan alınmıştır.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi
Kültür MBÇK, Milli Eğitim Bakanlığı ve
Çankaya Halk Eğitim Merkezi ile yapılan
işbirliği ile MEB sertifikalı
ücretsiz kurslara 2011-2012 döneminde
de devam ediyor.

Hafta sonu ve hafta içi gruplarında
kayıtlarımız başlayacaktır.

Kayıtlar internet üzerinden yapılacaktır.
İnternet üzerinden indirilecek formlarla
birlikte, evraklar
30.09.2011 son kayıt tarihine kadar
Meşrutiyet Caddesi 7/7 adresine şahsen
başvuru ile iletilecektir.

Kayıt sırasında dil kurslarından sadece bir
ders dil kursu ve bir kişisel gelişim kurs-
larından olmak üzere iki ders
seçilebilmektedir.

Son Kayıt Tarihi : 30.09.2011

Dil Kursları:

İngilizce I, İspanyolca I, Rusça I,
Fransızca I, Yunanca I, Almanca I

Kişisel Gelişim Kursları:

Grafik Animasyon I, Grafik Tasarım I,
Diksiyon, Fotoğrafçılık

NOT: Sınıf kontenjanlarımız 20 kişi ile
sınırlıdır.

Başvuru için gerekli evraklar:

1 adet Fotoğraf

1 adet Nüfus Cüzdanı Fotokopisi

1 adet Diploma Fotokopisi veya Oda

Kimlik Kartı fotokopisi

Başvuru formları

**tmmob mimarlar odası ankara şubesi
ücretsiz mesleki ve kişisel gelişim kursları**